R A P O R T
privind executarea bugetului de stat pe anul 2016

C U P R I N S U L

Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016

Sumar executiv ..... …4

I. Evoluții macroeconomice ale economiei naționale în anul 2016……..... 8

II. Implementarea măsurilor de politici bugetar-fiscale ..... .10

III. Executarea bugetului public național..... .14

1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente 15

2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național, inclusiv pe componente. 26

3. Soldul bugetar al bugetului public național (deficit /excendent și sursele de finanțare), inclusiv pe componente..... 28

4. Datoria sectorului public..... 29

5. Datorii interne ale instituțiilor finanțate de la bugetului public național..... 30

IV. Executarea bugetului de stat..... 31

A. Veniturile bugetului de stat..... 31

B. Cheltuielile bugetului de stat 39

C. *Datoria de stat și serviciul acesteia*.....43

D. Soldul bugetar al bugetului de stat..... 45

E. Cheltuielile în cadrul grupelor funcționale principale..... 47

1. Servicii de stat cu destinație generală 47

2. Apărare națională 49

3. Ordine publică și seciritate națională 50

4. Servicii în domeniul economiei..... 51

5. Protecția mediului..... 53

6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale 54

7. Ocrotirea sănătății..... 56

8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă 60

9. Învățământ 62
10. Protecție socială 65
F. Transferurile către bugetele locale 70
G. Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat 71
H. Creanțele și datoriile instituțiilor finanțate de la bugetul de stat 71
I. Implementarea recomandărilor și executarea cerințelor din hotărârea precedentă a Curții de Conturi 73
Anexa nr.1 74
Anexa nr.2 75
Anexa nr.3 76
Anexa nr.4 77
Anexa nr.5 ..... *79*
Anexa nr.6 80
Anexa nr.7 81
Anexa nr.8 82

Sumar executiv

Evoluțiile în anul 2016

După recesiunea din 2015, în anul 2016 ***economia*** Moldovei a dat unele semne de revigorare în mare parte datorită creșterii înregistrate în sectorul agricol și recuperarea după seceta din 2015. Aceasta a contribuit și la o ușoară ameliorare a comerțului exterior. Totodată, economia a rămas vulnerabilă și dependentă de mai mulți factori interni și externi, în urma cărora activitatea sectorului industrial a stagnat, iar investițiile s-au diminuat semnificativ.

Politica monetară a Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a condus la diminuarea ratei inflației și deprecierii neînsemnate a valutei naționale.

Indicatorii sociali s-au îmbunătățit: veniturile populației şi salariul mediu lunar au crescut ușor, iar numărul șomerilor s-a micșorat. În aceste condiții, produsul intern brut a crescut faţă de anul 2015 cu 4,1% (în preţuri comparabile).

Politica bugetar-fiscală în anul 2016 a fost îndreptată spre consolidarea bugetului. Implementarea măsurilor ferme de către Guvern în ce privește consolidarea bugetului au condus la semnarea în noiembrie 2016 a Acordului privind politicile financiare și economice cu FMI. Urmare a acestui fapt, a fost deblocată finanțarea externă din partea partenerilor de dezvoltare ai RM.

Întreprinderea măsurilor decisive și rapide a contribuit la depășirea unei situații critice pentru țară. Astfel, se poate constata că în anul 2016, datorită eficienței Guvernului, majorității parlamentare, Băncii Naționale a Moldovei și altor autorități a fost depășită criza, iar economia a fost readusă în zona de creștere.

Contextul general în care s-a executat bugetul de stat în anul 2016

- Pe parcursul primelor 6 luni ale anului, s-a executat un buget provizoriu, dat fiind aprobarea Legii bugetului de stat la mijloc de an bugetar (01.07.2016). Asupra nerespectării termenilor de elaborare și aprobare a Legii bugetului de stat a influențat instabilitatea politică, precum și necesitatea consultării indicatorilor cu partenerii de dezvoltare.
- „Stoparea bruscă” a finanțării externe din partea donatorilor care a durat din anul 2015 până în august 2016, a condus la întreprinderea rapidă a acțiunilor din partea Guvernului prin alinierea cheltuielilor la scăderea resurselor disponibile. Cheltuielile au fost prioritizate și reduse în mod semnificativ, cel mai vizibil în cheltuielile capitale.
- Majorarea considerabilă a ratele de dobândă pe piața internă a valorilor mobiliare de stat (VMS) în anul 2015, a avut un impact considerabil asupra cheltuielilor privind dobânzile aferente datoriei de stat interne în 2016. Astfel, la începutul anului 2016, Ministerul Finanțelor emitea VMS la rata de cca 26%. În rezultatul acțiunilor coordonate cu BNM, ratele au ajuns la 6,3% în luna decembrie.
- În prezent, piața VMS nu este suficient de dezvoltată pentru a permite crearea unei structuri a portofoliului datoriei de stat interne cu riscuri reduse, care să poată fi o alternativă finanțării externe.

Bugetul public național

Evoluția bugetului public național, 2015-2016, mlrd.lei

Indicatorii	Executat		% în Structura		% în PIB	
	2015*	2016	2015	2016	2015*	2016
PIB	**122,6**	**134,5**	**x**	**x**	**x**	**x**
Venituri						
BPN, *incl.:**	**43,7**	**46,0**	**100,0%**	**100,0%**	**35,6%**	**34,2%**
BS	*28,1*	*28,9*	*65,0%*	*62,1%*	*22,9%*	*21,5%*
BASS	*13,4*	*15,1*	*30,8%*	*32,8%*	*10,9%*	*11,2%*
FAOAM	*5,1*	*5,8*	*11,6%*	*12,5%*	*4,2%*	*4,3%*
BUAT	*11,0*	*12,1*	*25,3%*	*26,2%*	*9,0%*	*9,0%*
Cheltuieli						
BPN, *incl.:**	**46,5**	**48,5**	**100,0%**	**100,0%**	**37,8%**	**36,1%**
BS	*30,4*	*32,3*	*64,9%*	*63,4%*	*24,6%*	*24,0%*
BASS	*13,5*	*15,0*	*29,1%*	*30,9%*	*11,0%*	*11,2%*
FAOAM	*5,2*	*5,7*	*11,1%*	*11,7%*	*4,2%*	*4,2%*
BUAT	*11,3*	*11,3*	*24,8%*	*22,9%*	*9,4%*	*8,3%*
Deficit (-)/excedent (+)						
BPN, *incl.:**	**-2,7**	**-2,5**	**100,0%**	**100,0%**	**-2,2%**	**-1,9%**
BS	*2,1*	*-3,4*	*-75,4%*	*137,2%*	*-1,7%*	*-2,5%*
BASS	*-0,06*	*0,09*	*2,1%*	*-3,9%*	*-0,05%*	*0,07%*
FAOAM	*-0,09*	*0,09*	*3,3%*	*-3,6%*	*-0,07%*	*0,07%*
BUAT	*-0,48*	*0,74*	*17,6%*	*-29,7%*	*-0,39%*	*0,6%*
Solduri la cont						
BPN, *incl.:**	***3,2***	**4,8**	**100,0%**	**100,0%**	**2,4%**	**3,9%**
BS	*2,3*	*3,3*	*72,5%*	*69,0%*	*1,7%*	*2,7%*
BASS	*0,03*	*0,1*	*1,0%*	*2,6%*	*0,02%*	*0,1%*
FAOAM	*0,2*	*0,2*	*4,8%*	*5,1%*	*0,1%*	*0,2%*
BUAT	*0,7*	*1,1*	*21,7%*	*23,3%*	*0,5%*	*0,9%*

Nota: * Datele pentru anul 2015 sunt prezentate în condițiile comparabile.

Bugetul public național în anul 2016 a înregistrat un *deficit* în sumă de 2 508,7 mil.lei, comparativ cu prevăzut în sumă de 4 880,0 mil.lei. Ca pondere în PIB, acesta a constituit 1,9%, cu 1,8 p.p mai puțin față de prognoza precizată și cu 0,4 p.p mai puțin față de anul 2015. Deficitul mai mic se datorează subexecutării cheltuielilor, drept rezultat a incertitudinii finanțării externe și debursarea granturilor externe practic la finele anului bugetar. Semnarea Programului cu FMI a fost condiție pentru deblocarea finanțării externe.

Veniturile acumulate la bugetul public naţional au fost la nivel de 98,7*%* față de prevederile anuale. Față de anul 2015 s-a înregistrat o majorare cu 5,2*%.*

Cheltuielile bugetul public național au fost la nivel de 94,2% față de prevederile anuale. Comparativ cu anul 2015 cheltuielile s-au majorat cu 4,3 la sută.

Bugetul de stat

Evoluția bugetului de stat, 2016, mln.lei

	Aprobat	Precizat	Executat	% față de precizat
Venituri	31 378,9	29 655,4	28 879,6	97,4
Cheltuieli	35 561,7	33 838,2	32 313,3	95,5
Sold bugetar (deficit)	-4 182,8	-4 182,8	-3 433,7	82,1
Deficit - ponderea în PIB	*3,1%*	*3,1%*	*2,6%*	

Analizând execuția bugetului de stat pentru anul 2016 se constată următoarele:

- încasările realizate în sumă de 28 879,6 mil. lei cu 775, 8 mil. lei (2,6%) sub nivelul prevederilor precizate;
- cheltuielile efectuate în sumă de 32 313,2 mil. lei au fost cu 1 525,0 mil. lei (4,5%) sub nivelul prevederilor precizate;
- soldul bugetar (deficitul) în sumă de 3 433,7 mil. lei a fost cu 749,1 mil. lei (17,9%) sub nivelul prevederilor precizate. Din suma totală a deficitului, deficitul la proiectele finanțate din surse externe a constituit 1 236,0 mil.lei sau 36,0%

Surse de finanțare a deficitului au fost:

- active financiare în sumă de 312,9 mil.lei,
- datorii în sumă de 4 112,5 mil.lei, dintre care: datorii interne – 993,0 mil.lei și împrumuturi externe (netto – 3 483,8 mil.lei). Pe parcursul anului 2016, față de creditorii externi au fost onorate obligațiunile în sumă de 1 107,3 mil.lei.

La finele anului 2016, soldurile la conturile bugetului de stat au constituit 3 298,2 mil.lei dintre care soldurile pe componenta de bază: 2 117,4 mil.lei, soldurile proiectelor finanțate din surse externe: 1 180,8 mil.lei.

În anul 2016, au fost înregistrate tendințe pozitive de diminuare a ***arieratelor interne***.

Datoria de stat

Datoria de stat s-a încadrat în limite sustenabile în pofida costului considerabil al crizei din sectorul bancar. Ponderea datoriei de stat în PIB, la situația din 31 decembrie 2016, a constituit 37,8%, fiind cu 10,4 p.p. mai mare comparativ cu situaţia de la sfârşitul anului 2015. Principala cauză a majorării soldului datoriei de stat a fost emisia VMS în sumă de 13 341,2 mil.lei în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat acordate Băncii Naționale a Moldovei pentru garantarea creditelor de urgență.

Provocările aferente executării bugetului de stat în anul 2016

În pofida măsurilor întreprinse pentru depășirea situației dificile din anul 2016, rămân a fi abordate unele provocări, inclusiv:

- Nivelul de implementare a proiectelor finanțate din surse externe. La bugetul de stat, majoritatea cheltuielilor neexecutate se atestă la proiectele finanțate din surse externe (825,6 mil.lei), cauzele fiind în special:

- desfășurarea cu întârziere a licitațiilor la proiectele de infrastructură, urmare a lipsei finanțărilor externe în prima jumătate a anului 2016;
- insuficiența capacităților instituționale de implementare a proiectelor și programelor și valorificare a resurselor planificate.

Perspective pe termen mediu (2017-2020)

De la începutul anului 2017, Guvernul a inițiat deja un șir de măsuri pentru a contracara cauzele care au stat la baza deficiențelor din anul 2016.

- Politica bugetar-fiscală va urmări asigurarea stimulentelor pentru creșterea economică.
- Totodată, creșterea economică este posibilă doar în condițiile stabilității politice. O nouă criză politică poate avea efect devastator asupra situației economice.
- Bugetul de stat pe anul 2017 are la bază consolidarea disciplinei bugetar-fiscale, consolidarea veniturilor, precum și asigurarea eficienței, transparenței și prioritizării cheltuielilor. Resursele adiționale generate grație acestor eforturi vor fi direcționate cheltuielilor capitale și cheltuielilor de asistență socială.
- Ministerul Finanțelor va avea o abordare prudentă în politica cheltuielilor. Guvernul va iniția procesul de raționalizare a cheltuielilor cu scopul creșterii eficienței, calității și spectrului de servicii publice prestate populației și mediului de afaceri.
- Guvernul va continua implementarea agendei de reforme asumate în programul de guvernare, în Programul semnat cu FMI, Acordul de Asociere cu UE, programele de suport bugetar și asistența macrofinanciară acordate de UE. De asemenea, mizăm pe susținerea din partea Băncii Mondiale în procesul de promovare a reformelor structurale.
- Pe termen mediu, spațiul bugetar disponibil rămâne a fi îngust. În aceste condiții este absolut necesară fortificarea și îmbunătățirea procesului de coordonare a asistenței externe, precum și o gestionare și monitorizare mai eficientă a programelor și proiectelor în curs de execuție.
- Există necesitatea de inițiere și implementare a reformelor structurale masive în sectorul sănătății și educației. Structura actuală este costisitoare și nu oferă servicii de calitate.
- Este necesar de a fi abordată eficiența sistemului de salarizare în sectorul bugetar în scopul creării condițiilor pentru o mai bună competitivitate și stimulentelor pentru buna performanță.

În condițiile în care accesul la piața externă de capital este limitat, se va miza pe suportul partenerilor de dezvoltare și finanțărilor de la instituțiile financiare internaționale.

I. Evoluții macroeconomice ale economiei naționale în anul 2016

În anul 2016 economia Moldovei, după recesiunea din 2015 (-0,5%), a dat unele semne de revigorare, datorită creșterii înregistrate în sectorul agricol, recuperând pozițiile pierdute după seceta din 2015. Totodată, economia rămâne vulnerabilă și dependentă de mai mulți factori atât interni, precum și externi, în urma cărora activitatea sectorului industrial a stagnat, iar investițiile s-au diminuat semnificativ. Comerțul exterior a înregistrat o ușoară ameliorare, datorită creșterii în sectorul agricol și restabilirii ritmurilor de creștere a consumului. Politica monetară a Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a condus la diminuarea ratei inflației și deprecierea neînsemnată a valutei naționale. Indicatorii sociali s-au îmbunătățit: veniturile populației și salariul mediu lunar (în termeni reali) au crescut ușor, iar numărul șomerilor s-a micșorat.

Prognoza indicatorilor macroeconomici care au fost luați în calcul la elaborarea bugetului pentru anul 2016, prognoza precizată din luna iulie 2016, utilizată la rectificarea bugetului pe anul 2016, și executarea efectivă a acestora se prezintă în tabelul de mai jos.

	Unitatea de măsură	Indicatorii utilizaţi la elaborarea bugetului pe 2016	Indicatorii precizaţi pentru 2016	Indicatorii efectivi pentru 2016	2016 efectiv față de			
					proiectul bugetului 2016		*precizat 2016*	
					(+,-)	*%*	*(+,-)*	*%*
Produsul intern brut nominal	**mlrd. lei**	**133,5**	**132,7**	**134,5**	*1,0*	*100,7*	*1,8*	*101,3*
faţă de anul precedent	%	*101,5*	*102,0*	*104,1*	*2,6*		*2,1*	
Indicele preţurilor de consum *mediu anual*	%	*110,5*	*106,8*	*106,4*	*-4,1*		*-0,4*	
la sfârşitul anului	%	*107,8*	*103,5*	*102,4*	*-5,4*		*-1,1*	
Cursul de schimb al leului *mediu anual*	lei/dol. SUA	**21,09**	**20,00**	**19,92**	*-1,17*	*94,4*	*-0,08*	*99,6*
la sfârşitul anului	lei/dol. SUA	**21,81**	**20,5**	**19,98**	*-1,83*	*91,6*	*-0,52*	*97,5*
Export	**mil.dol. SUA**	**2000**	**1875**	**2045,3**	*45,3*	*102,3*	*16,6*	*109,1*
faţă de anul precedent	%	101,7	95	*104,0*	*2,3*		*9,0*	
Import	**mil.dol. SUA**	**4050**	**3750**	**4020,3**	*-29,7*	*99,3*	*270,3*	*107,2*
faţă de anul precedent	%	101,6	94,0	*100,8*	*-0,8*		*6,8*	
Soldul balanţei comerciale	**mil.dol. SUA**	**-2050**	**-1875**	**-1975,0**	*75,0*		*-100,0*	
Producţia industrială *în preţuri curente*	**mlrd.lei**	**48,5**	**49,4**	**45,6**	*-1,5*	*96,9*	*-2,4*	*95,1*
faţă de anul precedent	%	102,0	102,0	*100,9*	*-1,1*		*-1,1*	
Producţia agricolă *în preţuri curente*	**mlrd.lei**	**27,2**	**29,7**	**30,5**	*3,3*	*112,1*	*0,8*	*102,7*
faţă de anul precedent	%	105,0	108,0	*118,6*	*13,6*		*10,6*	
Investiţii în active materiale pe termen lung *în preţuri curente*	**mlrd.lei**	**21,9**	**21,6**	**19,4**	*-2,5*	*88,6*	*-2,2*	*89,8*
faţă de anul precedent	%	102,0	101,0	*86,1*	*-15,9*		*-14,9*	
Fondul de remunerare a muncii	**mlrd.lei**	**36,2**	**35,3**	**36,1***	*-0,1*	*99,7*	*0,8*	*102,3*
Câștigul salarial mediu lunar	**lei**	**5050**	**4925**	**5084**	*34,0*	*100,7*	*159,0*	*103,2*

**- Estimarile Ministerului Economiei*

Conform rezultatelor activității economice, în anul 2016, *produsul intern brut (PIB*) a însumat 134,5 mlrd. lei, fiind în creştere faţă de anul 2015 cu 4,1% (în preţuri comparabile). Cea mai semnificativă influenţă asupra creşterii PIB a avut valoarea adăugată brută creată în agricultură – cu 2,2 puncte procentuale (p.p.); comerț cu ridicata și cu amănuntul – cu 0,9 p.p. Din punct de vedere al utilizării PIB creşterea s-a datorat, în principal, consumului final al gospodăriilor populației (+3,2%), iar formarea brută de capital fix și exportul net contribuind negativ, respectiv cu (-0,7%) și (-0,5%).

Contribuția elementelor de utilizare și a ramurilor la creșterea reală a PIB

%

	2015	**2016**
Cererea internă	*-4,8*	*5,6*
- Consum final	-2,1	3,1
-- Cheltuieli cu consumul privat	-2,1	3,1
-- Cheltuieli cu consumul guvernamental	0,0	0,0
- Formarea brută de capital	-2,7	1,5
-- Formarea brută de capital fix	-0,3	-0,7
-- Modificarea stocurilor	-2,4	2,2
Exportul net	*4,3*	*-0,5*
- Exportul de bunuri şi servicii	0,9	3,8
- Importul de bunuri şi servicii	-3,4	4,3
PRODUSUL INTERN BRUT	**-0,5**	**4,1**
Industrie	0,4	0,3
Agricultura, silvicultura, pescuit	-1,7	2,2
Comerț	-0,1	0,9
Construcții	0,0	-0,2
Total servicii	1,0	0,8
Impozite nete pe produs	-0,1	0,1

Preţurile de consum au înregistrat o diminuare, determinată, în general, de stabilitatea cursului de schimb, precum și diminuarea prețurilor mondiale la resursele energetice și produse agricole. Indicele prețurilor de consum (IPC) mediu anual a constituit 106,4%.

Leul moldovenesc s-a depreciat neesenţial. De la începutul anului 2016 moneda naţională a marcat o depreciere de 1,6% faţă de dolarul SUA în termeni nominali (de la 19,66 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2016 până la 20 lei la 31.12.2016). Principalii factori care au determinat fluctuațiile monedei naționale au fost oscilaţiile dolarului SUA pe pieţele valutare internaţionale și politica monetară strictă a BNM.

Exporturile şi importurile s-au restabilit. În anul 2016 exporturile s-au majorat cu 4%, iar importurile - cu 0,8%. Soldul negativ al balanţei comerciale s-a micșorat cu 2,2% și a constituit 1 975 mil. dolari SUA, faţă de 2 020 mil. dolari în anul 2015. Câștigul salarial nominal mediu lunar al unui salariat din economia naţională în anul 2016 a constituit 5 084,0 lei şi s-a majorat cu 10,3% faţă de anul 2015. În termeni reali salariul s-a majorat cu 3,7%. Valoarea medie a pensiei lunare la 1 ianuarie 2017 a fost de 1 275,2 lei şi s-a majorat cu 9,4% față de aceeași dată a anului 2016 în termeni nominali. Rata șomajului (proporția șomerilor (conform BIM) în populația activă) la

nivel de țară pentru trimestrul IV 2016 a înregistrat 3,8%, fiind cu 0,4 p.p. mai mică față de trimestrul IV 2015.

II. Implementarea măsurilor de politici bugetar-fiscale

Obiectivele bugetului pe anul 2016	Realizări
1. Consolidarea bugetar-fiscală	Consolidarea politicii bugetar-fiscale pentru anul 2016 a fost o acțiune prealabilă pentru semnarea Acordului privind politicile financiare și economice cu FMI. Angajamentul ferm al Guvernului de a implementa măsurile menite să consolideze bugetul anului 2016 au condus la semnarea în noiembrie 2016 a acordului menționat, precum și la deblocarea finanțării externe din partea partenerilor de dezvoltare ai RM și în special, a asistenței externe prevăzute în buget. ***Deficitul BPN în anul 2016 s-a redus la 1,87% în PIB, față de 2,3% în PIB în anul 2015. Ținta de deficit al BPN a fost stabilită la nivel de 3,2% din PIB.*** Consolidarea părții de venituri a bugetului a fost asigurată prin următoarele măsuri de politică de impozitare: ***- majorarea cotelor accizelor la produsele din tutun*** *în conformitate cu Directivele UE și recomandările Organizației Mondiale a Sănătății;* ***- majorarea cotelor accizelor*** *stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, oxigen, azot, articole de bijuterie sau de giuvaiergerie), prin ajustarea acestora la rata inflației prognozată pentru anul 2016;* ***- majorarea cotelor accizelor*** *pentru produsele petroliere (benzină, motorină și gaze lichefiate) prin indexarea acestora la coeficientul de creștere anuală a produsului intern brut nominal prognozat pentru anul 2016;* ***- introducerea impozitului pe avere*** *pentru persoanele fizice – proprietari ai bunurilor imobiliare (cu excepția terenurilor) pe teritoriul Republicii Moldova, care au o suprafață mai mare de 120 m^2 și o valoare estimată, apreciată de organele cadastrale teritoriale, ce depășește 1,5 mil.lei;* ***- acordarea*** *dreptului autorităților administrației publice locale de a finanța evaluarea și reevaluarea bunurilor imobiliare din sursele bugetului local și altor surse conform legislației de*

Obiectivele bugetului pe anul 2016	Realizări
	rând cu cele ale bugetului de stat. Asigurarea necesităţilor de finanţare ale bugetului de stat, în condiţiile limitării riscurilor implicate, a fost asigurată prin: *- **comercializarea VMS** doar la rate acceptabile ale dobânzii. Rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate pe parcursul anului 2016 a constituit 15,76%, ce este cu 4,37 p. p. mai mică comparativ cu anul 2015;* *- **contractarea împrumuturilor** de stat externe pe termen mediu şi lung, ţinând cont de raportul cost/risc.*
2. Creșterea economică optimă, durabilă și incluzivă	Măsuri ce țin de politica în domeniul impozitării: *- **majorarea termenului** de reportare a pierderilor rezultate din desfășurarea activității de întreprinzător de la 3 ani la 5 ani, cu excluderea eșalonării acestora în părți egale;* *- **permiterea spre deducere** a cheltuielilor suportate pentru acordarea burselor private;* *- **excluderea** obligativității eliberării facturii fiscale și aplicarea mecanismelor de plată pentru agenții economici care activează în cadrul comerțului electronic, similare celor care practică activitate de comerț cu amănuntul;* *- **revizuirea** modului de deducere a cheltuielilor la calcularea impozitului pe venit și trecerea în cont a TVA aferent întreținerii, funcționării și reparației autoturismelor;* *- **introducerea scutirii** de taxa vamală la importul materiei prime medicamentoase, a materialelor, articolelor, ambalajului primar şi secundar utilizate la prepararea şi producerea medicamentelor, precum şi a dializatorilor;* *- **diminuarea cotelor** taxelor vamale pentru mărfurile utilizate în calitate de produse complementare pentru produsele finite ale companiilor din industria prelucrătoare;* *- **introducerea conceptului de Proceduri simplificate de tranzit**, avansarea negocierilor privind implementarea mecanismului de recunoaştere reciprocă a agentului economic autorizat (AEO) între Republica Moldova şi Uniunea Europeană.* Stimularea economiei prin intermediul politicii bugetare a fost efectuată prin: *- susținerea producătorilor agricoli din Fondul de susținere a producătorilor agricoli;*

Obiectivele bugetului pe anul 2016	Realizări
	- programul de atragere a remitenţelor în economie PARE 1+1; *- susţinerea întreprinderilor mici şi mijlocii, inclusiv din Fondul de dezvoltare regională;* *- fondul de garantare a afacerilor în sectorul rural;* *- crearea bussines incubatoarelor;* *- programul de ameliorare a competitivităţii;* *- programul Naţional de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET);* *- sporirea eficienţei reţelelor electrice de transport şi consolidarea securităţii energetice a ţării prin integrarea în piaţa energetică a Uniunii Europene;* *- construcţia conductei de transport a gazelor naturale care va conecta mun. Chişinău la gazoductul de interconexiune România – Republica Moldova;* *- asigurarea proiectelor în domeniul eficienţei energetice.*
3. Asigurarea politicilor sociale cu efect asupra unor categorii de populație cu venituri reduse	Măsurile de politică bugetar-fiscală cu efect asupra asigurării sociale pentru unele categorii de populație au fost: *- majorarea **venitului lunar minim garantat** de la 765 lei până la 900 lei, pentru acordarea dreptului la ajutor social;* *- majorarea cuantumului **ajutorului pentru perioada rece** a anului de la 250 lei până la 315 lei;* *- creşterea **indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului** până la vârsta de 1,5 ani, persoanelor neasigurate şi a cuantumului minim a indemnizației lunare pentru creşterea copilului până la vârsta de 3 ani, persoanelor asigurate cu 100 lei, de la 440 lei la 540 lei pentru fiecare copil;* *- indexarea cu 10,1% a **prestațiilor de asigurări sociale**, precum şi pensiilor militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne cu 9,7%;* *- creşterea **indemnizaţiei pentru fiecare copil adoptat** sau aflat sub tutelă/curatelă cu 100 lei, de la 700 lei la 800 lei;* *- includerea unei prestații sociale noi – **indemnizația paternală**;* *- majorarea cuantumului **bursei sociale** pentru elevi si studenți de la 310 lei până la 400 lei în învățământul superior şi de la 260 lei la 350 lei în învățământul profesional tehnic;* *- **asigurarea obligatorie de asistență medicală** a 15*

Obiectivele bugetului pe anul 2016	Realizări
	categorii de persoane neangajate pentru care Guvernul are calitatea de asigurat. Măsuri de politică bugetară ce țin de sistemul de salarizare: - *majorarea salariilor cadrelor didactice de la 01 septembrie 2016 cu 8,6 %.* - *stabilirea, de la 01 iunie 2016, a sporului pentru vechime în muncă pentru muncitorii care încă nu beneficiază de sporul dat. Creșterea salariului lunar al muncitorilor a constituit în mediu 20 %.* - *trecerea de la 01 martie 2016 funcționarilor publici la următoarele trepte de salarizare conform rezultatelor evaluării performanțelor obținute în anul 2015. Majorarea constituie în mediu 4% pentru beneficiarii de majorare.* - *recalcularea sporului pentru performanță colectivă funcționarilor publici ținând cont de trecerea la următoarele trepte de salarizare. Majorarea valorii sporului cu 4%.* - *plata premiului anual funcționarilor publici p/u rezultatele activității în anul 2015 în mărime de 10% din fondul anual de salarizare.*

III. Executarea bugetului public național

Începând cu 1 ianuarie 2016 instituțiile finanțate de la bugetul public național aplică prevederile clasificației bugetare aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 208 din 24 decembrie 2015.

În anul 2016, la bugetul public naţional au fost acumulate venituri în sumă totală de 45 953,9 mil.lei, ceea ce constituie 98,7% faţă de prevederile anuale. Față de acumulările anului 2015 veniturile sunt în creștere cu 5,2 la sută. La partea de cheltuieli, bugetul public național a fost executat în sumă de 48 462,6 mil.lei, la nivel de 94,2% din prevederile anuale. Comparativ cu anul precedent, în condiții comparabile, cheltuielile s-au majorat cu 4,3 la sută.

Executarea bugetului public național în anul 2016 în condiții comparabile s-a încheiat cu un deficit în sumă de 2 508,7 mil.lei, sau la nivel de 1,8 la sută din PIB.

	Prognoza inițială	**Prognoza precizată**	**Executat**
PIB	133500,0	132700,0	134476,6
Venituri	49297,1	46580,8	45953,9
% în PIB	36,9	35,1	34,2
Cheltuieli	52558,9	51460,8	48462,6
% în PIB	39,4	38,8	36,0
Deficit (-)	-4265,2	-4880,0	-2 508,7
% în PIB	3,19	3,68	1,87

Pe tipuri de bugete, indicatorii bugetari se prezintă în următorul tabel:

mil.lei

	2015 executat	**2016**					***devieri executat 2016 față de 2015***	
		Aprobat pe an	**Precizat pe an**	**executat**	***devieri executat față de precizat***			
					suma	***%%***	***suma***	***%%***
Bugetul Public Național								
Venituri	43 681,1	48 297,1	46 580,8	45 953,9	-626,9	98,7	2 272,8	105,2
Cheltuieli	46 479,1	52 562,3	51 460,8	48 462,6	-2 998,2	94,2	1 983,5	104,3
Deficit (-), excedent (+)	-2 798,0	-4 265,2	-4 880,0	-2 508,7	2 371,3		289,3	
Bugetul de stat								
Venituri	28 054,6	31 378,9	29 655,4	28 879,6	-775,8	97,4	825,0	102,9
inclusiv transferuri între bugete	*53,2*		*10,0*	*11,1*	*1,1*	*111,0*	*-42,1*	*20,9*
Cheltuieli	30 396,7	35 561,7	33 838,2	32 313,2	-1 525,0	95,5	1 916,5	106,3
inclusiv transferuri între bugete	*13 854,7*	*15 283,5*	*15 857,3*	*15 792,4*	*-64,9*	*99,6*	*1 937,7*	*114,0*
Deficit (-), excedent (+)	-2 342,1	-4 182,8	-4 182,8	-3 433,6	749,2		-1 091,5	
Bugetul consolidat local								
Venituri	11 039,0	11 417,5	11 964,3	12 053,0	88,7	100,7	1 014,0	109,2
inclusiv transferuri între bugete	*7 504,0*	*7 973,4*	*8 297,3*	*8 263,7*	*-33,6*	*99,6*	*759,7*	*110,1*
Cheltuieli	11 347,6	11 469,5	12 631,1	11 314,7	-1 316,4	89,6	-32,9	99,7
inclusiv transferuri între bugete	*32,7*		*10,0*	*11,1*	*1,1*	*111,0*	*-21,6*	*33,9*

Deficit (-), excedent (+)	-308,6	-52,0	-666,8	738,3	1 405,1		1 046,9	
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Venituri	13 432,5	14 945,7	15 049,1	15 060,6	11,5	100,1	1 628,1	112,1
inclusiv transferuri între bugete	*4 153,0*	*4 738,2*	*5 047,3*	*5 016,0*	*-31,3*	*99,4*	*863,0*	*120,8*
Cheltuieli	13 490,2	14 976,1	15 079,5	14 964,7	-114,8	99,2	1 474,5	110,9
Deficit (-), excedent (+)	-57,7	-30,4	-30,4	95,9	126,3		153,6	
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală								
Venituri	5 062,9	5 838,5	5 779,3	5 764,2	-15,1	99,7	701,3	113,9
inclusiv transferuri între bugete	*2 197,7*	*2 571,9*	*2 512,7*	*2 512,7*		*100,0*	*315,0*	*114,3*
Cheltuieli	5 152,5	5 838,5	5 779,3	5 673,5	-105,8	98,2	521,0	110,1
inclusiv transferuri între bugete	*20,5*						*-20,5*	
Deficit (-), excedent (+)	-89,6			90,7	90,7		180,3	

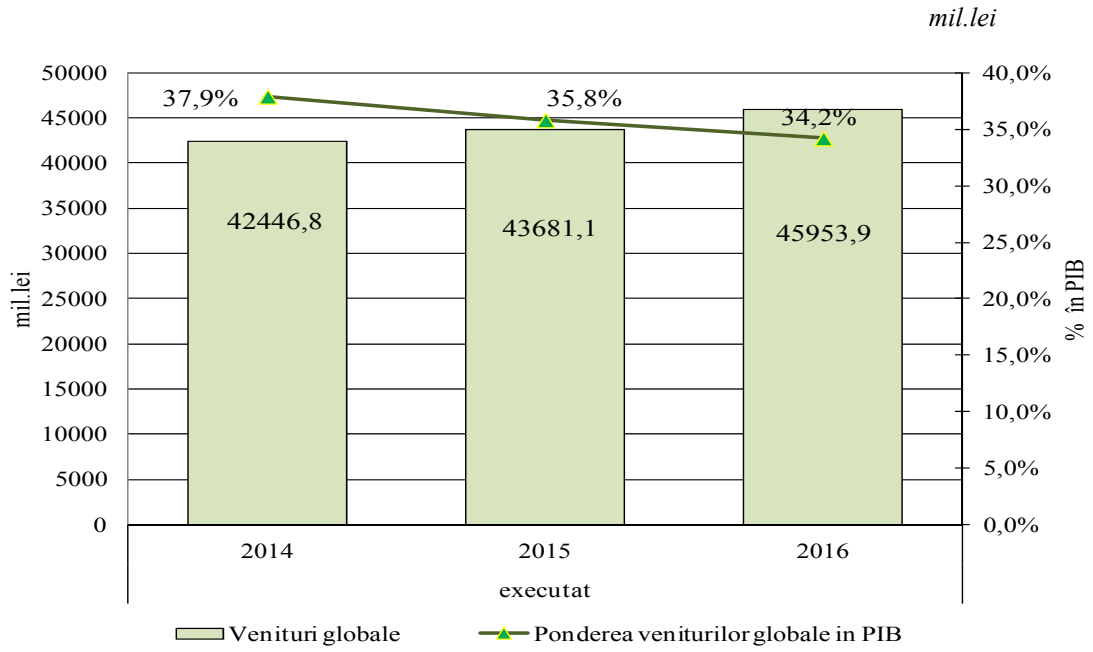
1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente

Pentru anul 2016, partea de venituri a bugetului public naţional a fost inițial estimată și aprobată în sumă totală de 48 297,1 mil.lei.

Ținând cont de evoluţia executării părţii de venituri pe parcursul anului 2016 au fost operate anumite modificări la legile bugetului de stat, bugetului asigurării sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorie de asistență medicală şi a deciziilor adoptate de către organele deliberative şi executive ale unităţilor administrativ-teritoriale. Ca urmare, veniturile inițiale au fost reduse cu 1 716,3 mil.lei (cu 3,6 la sută) şi au constituit 46 580,8 mil.lei.

Conform rezultatelor anului 2016, la bugetul public naţional au fost acumulate venituri în sumă totală de 45 953,9 mil.lei, cu 626,9 mil.lei mai puţin decât suma precizată.

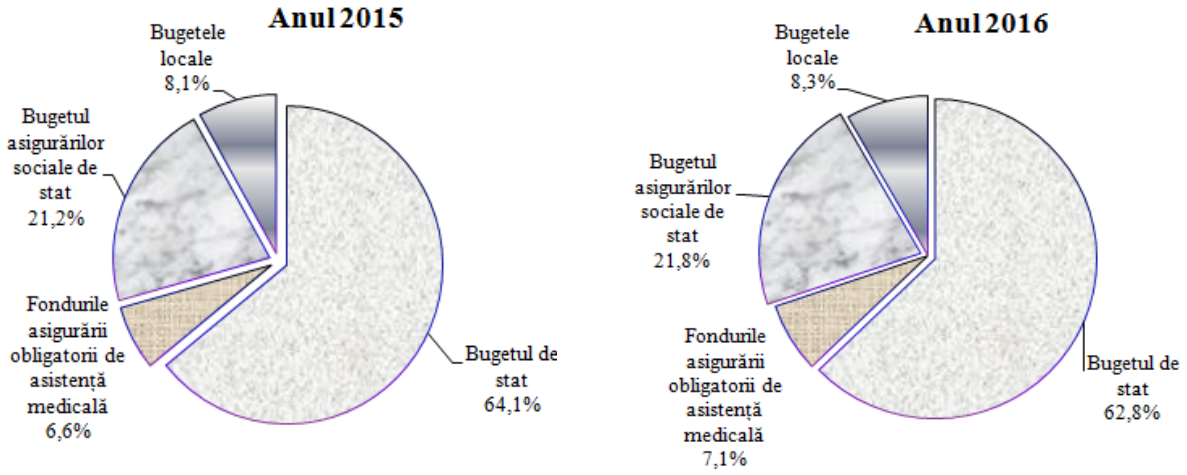
Evoluția veniturilor bugetului public național pe anii 2014-2016, se prezintă în următoarea diagramă.

În comparație cu anul 2015, la BPN au fost acumulate venituri cu 2 272,8 mil.lei sau cu 5,2 la sută mai mult.

Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2016 au atins un nivel de 34,2% și s-au redus cu 1,6 p.p. față de anul 2015.

Structura bugetului public naţional la partea de venituri pe anii 2015 şi 2016 pe componente se reflectă în următoarele diagrame:

În structura veniturilor bugetului public național, partea de venituri proprii (fără transferuri interbugetare) a bugetului de stat a fost executată la nivel 97,4 la sută, bugetelor locale (consolidat) – 103,3 la sută, bugetului asigurărilor sociale de stat – 100,4 la sută, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistenţă medicală – 99,5 la sută, faţă de prevederile anuale.

Dinamica încasării veniturilor bugetului public naţional în anii 2015-2016 pe tipuri (în condiții comparabile), se prezintă în Anexa 1.

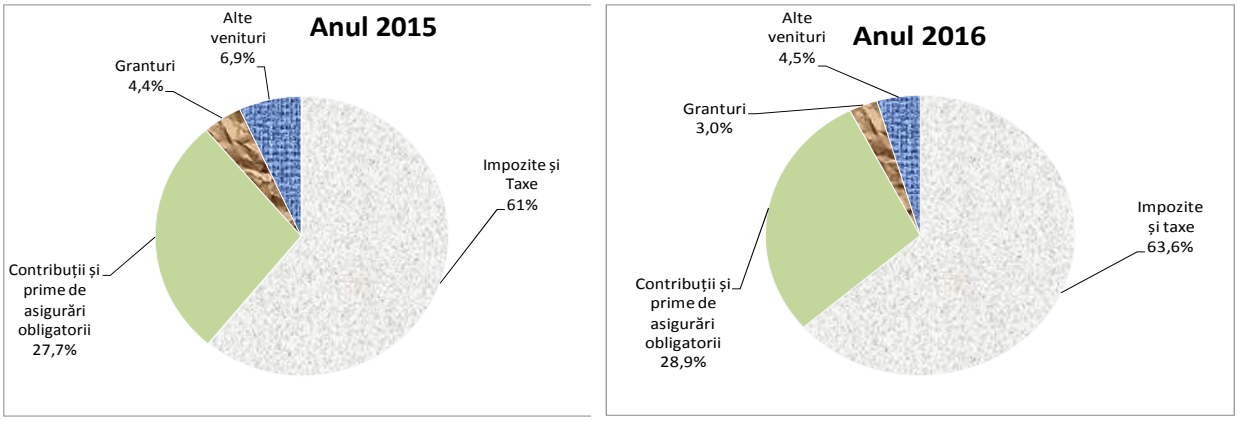
Din suma totală a veniturilor bugetului public național, veniturile generale au constituit 95,6 la sută, iar veniturile colectate 4,4 la sută.

Evoluția veniturilor bugetului public național se prezintă în tabelul următor:

(mil.lei)

	2015 executat	2016						
		aprobat	*precizat*	*executat*	*executat față de*		*executat către*	
					precizat	*executat 2015*	*precizat (%)*	*executat 2015 (%)*
Venituri, total	43 681,1	48 297,1	46 580,8	45 953,9	-626,9	2 272,8	98,7	105,2
inclusiv								
Venituri generale	40 379,0	46 083,9	43 960,3	43 950,7	-9,6	3 571,7	100,0	108,8
Venituri colectate	3 302,1	2 213,2	2 620,5	2 003,2	-617,3	-1 298,9	76,4	60,7

Structura veniturilor bugetului public național pe grupuri de impozite pe anii 2015-2016 în condiții comparabile, se prezintă în următoarea diagramă:

În structură, partea majoră o dețin impozitele și taxele - 63,6 la sută (29 231,0 mil.lei). Din acestea - 71,3 la sută le revin impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii, 22,4 la sută - impozitelor pe venit, 5,0 la sută - taxelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe și 1,3 la sută impozitelor pe proprietate. Ca pondere în PIB, impozitele și taxele în anul 2016 au constituit - 21,7 la sută, fiind la nivelul anului 2015.

Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii au constituit 28,9 la sută din veniturile totale ale BPN, față de 27,7 la sută în anul 2015. Din acestea, 75,6 la sută revine contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, iar 24,4 la sută - primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Ca pondere în PIB, această grupă de venituri a constituit 9,9%, păstrându-se la nivelul anului 2015.

În structura veniturilor BPN, granturile au constituit circa 3,0 la sută (1 373,0 mil.lei), față 4,4 la sută (1 905,6 mil.lei) în anul 2015. Din totalul granturilor cele destinate susținerii bugetului reprezintă circa 69,4 la sută, iar restul 30,6 la sută sunt destinate proiectelor finanțate din surse externe. Ponderea granturilor în PIB a constituit circa 1,0 la sută față de 2,5 la sută în anul 2015.

Alte venituri și venituri neidentificate ale bugetului public național au constituit 4,5 la sută din sumă totală, față de 6,9 la sută în anul 2015. Ca pondere în PIB, această grupă de venituri a constituit 1,5 la sută față de 2,5 la sută în anul 2015.

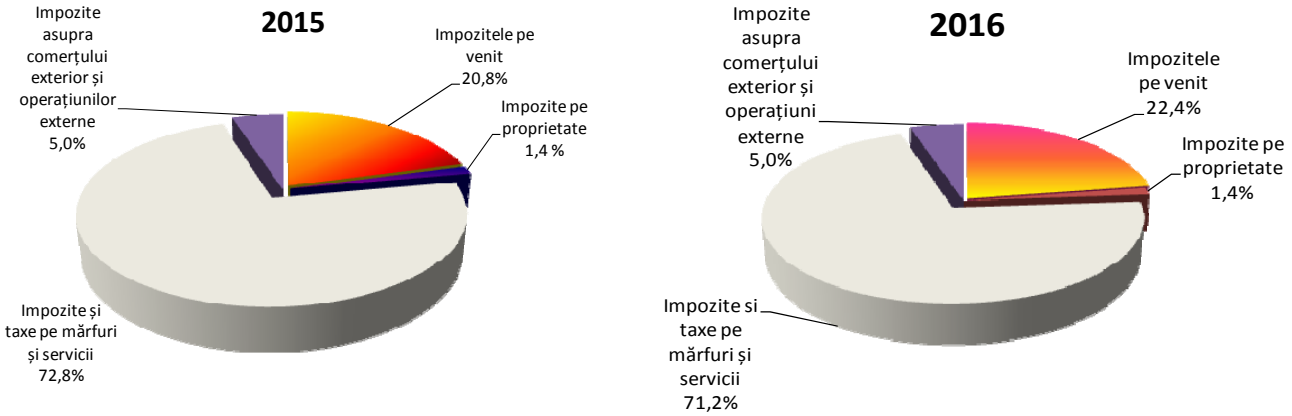
În anul 2016 din suma totală a veniturilor bugetului public naţional, 60,9 la sută revine veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat şi 38,0 la sută – veniturilor administrate de către Serviciul Vamal. La general, indicatorii de colectare a veniturilor de către organele fiscale, prevăzuți pentru anul 2016, au fost realizați la nivel de 101,0 la sută (cu 274,7 mil.lei mai mult decât suma preconizată) şi de către organele vamale – la nivel de 102,0 la sută (cu 337,6 mil.lei mai mult). Totodată, faţă de anul 2015, încasările veniturilor administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat au crescut cu 2 517,2 mil.lei sau cu 9,9 la sută, iar cele administrate de către organele Serviciului Vamal – cu 1 646,1 mil.lei sau cu 10,4 la sută.

Încasarea veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat şi Serviciul Vamal se prezintă în Anexa 2.

1.1 Impozite și taxe

În suma totală a veniturilor bugetului public național impozitele și taxele au însumat 29 231,0 mil.lei, gradul de realizare față de planul precizat fiind de 100,9 la sută, iar față de încasările anului 2015 cu o creștere de 9,8 la sută.

Structura impozitelor și taxelor pe anii 2015-2016 se prezintă în următoarele diagrame:

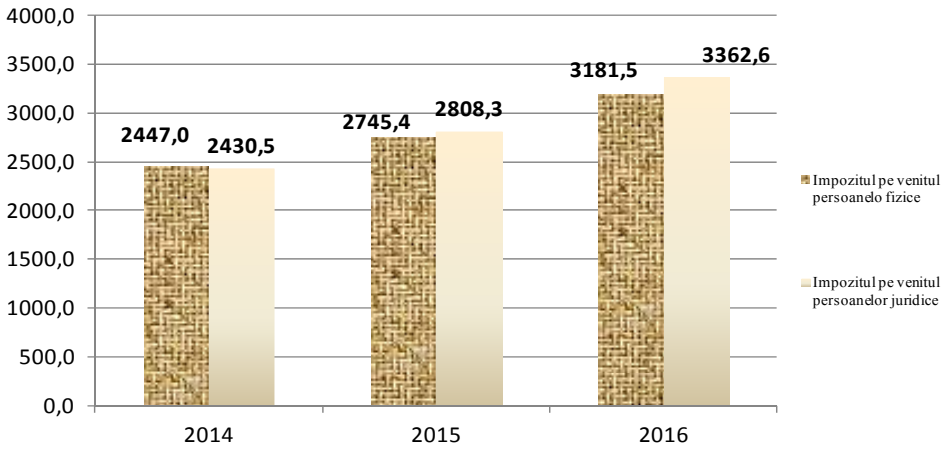

Impozitul pe venitul persoanelor fizice a fost încasat în sumă de 3 181,5 mil.lei, cu o majorare în raport cu anul 2015 cu 436,1 mil.lei sau cu 15,9 la sută. Gradul de realizare, comparativ cu planul precizat, a constituit 103,1 la sută, sau o majorare cu 97,0 mil.lei Majorarea încasărilor impozitului pe venit din salariu denotă creșterea veniturilor sub formă de salariu atât în sfera bugetară, cât și în sectorul real.

Impozitul pe venitul persoanelor juridice în anul 2016 a fost încasat în sumă de 3 362,6 mil.lei, gradul de realizare față de planul anual precizat fiind de 101,2 la sută.

Dinamica încasării impozitelor pe venit in anii 2014-2016 se prezintă în următoarea diagramă:

mil.lei

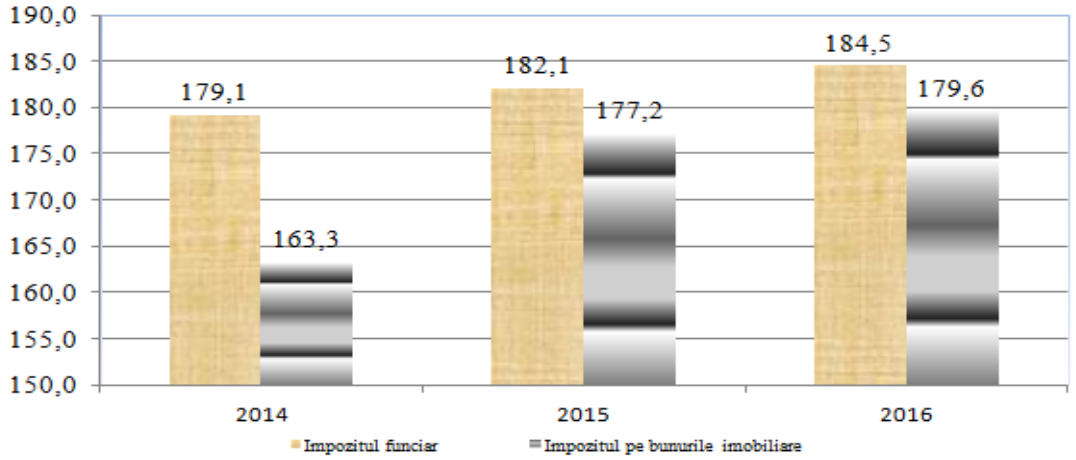

Impozitele pe proprietate în anul 2016 au constituit 403,5 mil.lei. Comparativ cu anul 2015, încasările s-au majorat cu 11,8 la sută. Ponderea acestor impozite în PIB a constituit 0,3 la sută, rămânând la același nivel ca și în anul 2015.

Încasările la buget a impozitului funciar au constituit 184,6 mil.lei, gradul de realizare față de prevederile anuale fiind de 100,7 la sută, iar a suma încasată a impozitului pe bunurile imobiliare a constituit 179,6 mil.lei, cu gradul respectiv de realizare de 102,9 la sută.

Dinamica încasării impozitului funciar şi a impozitului pe bunurile imobiliare în anii 2014-2016 se prezintă în următoarea diagramă:

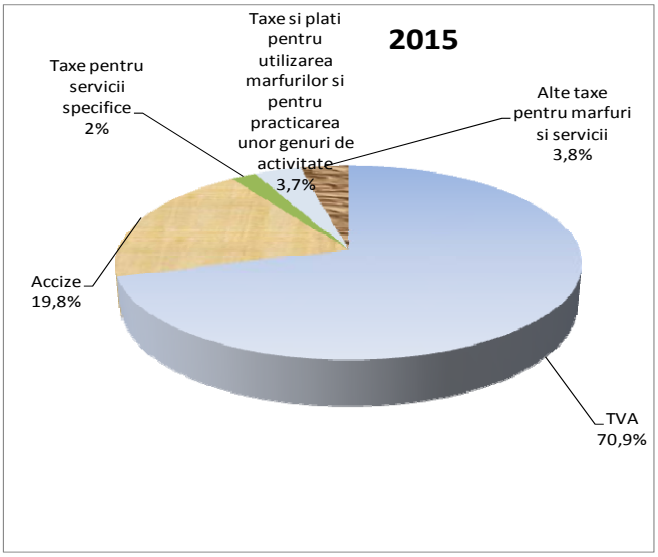
mil.lei

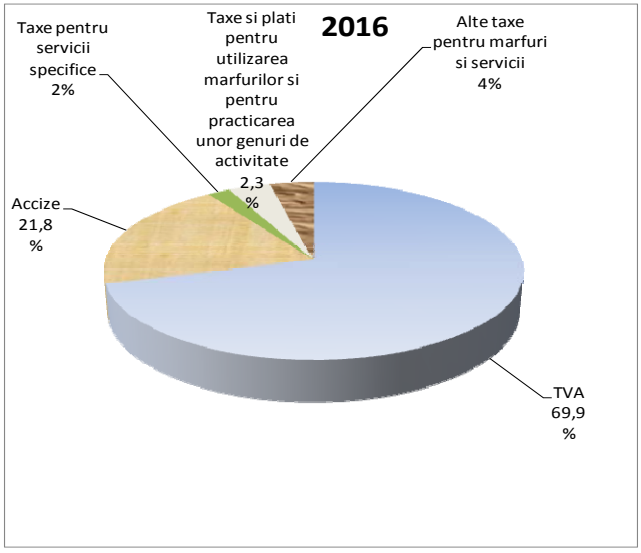

Încasările de la impozitul pe avere au constituit 34,8 mil.lei faţă de 50,0 mil.lei prevăzute pe an, iar a impozitului privat - 4,5 mil.lei (gradul de realizare -100,5 la sută).

Impozite şi taxe pe mărfuri şi servicii. La acest capitol au fost acumulate venituri în sumă de 20 831,6 mil.lei. Comparativ cu planul precizat, încasările au fost realizate la nivel de 100,5 la sută, iar faţă de anul 2015 – la nivel de 107,4 la sută.

Structura impozitelor şi taxelor la mărfuri şi servicii pe anii 2015-2016 se prezintă în următoarele diagrame:

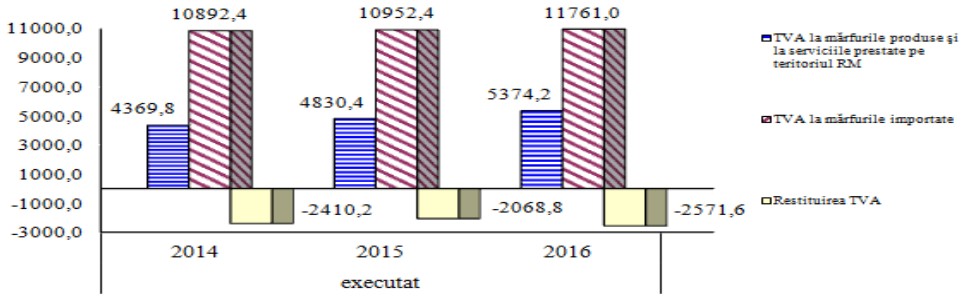
Încasările taxei pe valoarea adăugată (TVA) (fără restituiri) au însumat 17 135,2 mil.lei, cu o majorare faţă de anul 2015 cu 8,6 la sută. Gradul de realizare faţă de prevederile anuale constituie 101,1 la sută. În structura încasărilor, TVA la mărfurile produse şi serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova a constituit 5 374,2 mil.lei sau 31,4% şi la TVA la mărfurile importate – 11 761,0 mil.lei sau 68,6%.

Totodată, restituirile TVA, efectuate pe parcursul anului, s-au cifrat în sumă de 2 571,6 mil.lei sau cu 502,8 mil.lei mai mult faţă de anul 2015. În total, încasările nete

ale TVA se cifrează în sumă de 14 563,2 mil.lei, cu o creştere faţă de încasările din anul 2015 cu 6,2 la sută.

Dinamica încasărilor TVA în anii 2014-2016 se prezintă în următoarea diagramă:

mil.lei

Încasările *TVA* ***pe mărfurile produse şi serviciile prestate pe teritoriul republicii*** au constituit 5 374,2 mil.lei, gradul de realizare față de prevederile anuale revizuite fiind de 102,4 la sută.

Încasările TVA la mărfurile importate au fost acumulate în anul 2016 în sumă de 11 761,0 mil.lei sau la nivel de 100,5 la sută față de prevederile anuale. Comparativ cu anul 2015, încasările TVA la mărfurile importate s-au majorat cu 7,4 la sută, pe fundalul restabilirii importurilor de mărfuri.

R*estituirile TVA* au constituit 2 571,6 mil.lei, cu 330,1 mil.lei mai mult față de suma prevăzută în buget. Comparativ cu anul precedent, sumele restituite s-au majorat cu 502,8 mil.lei, sau cu 24,3 la sută.

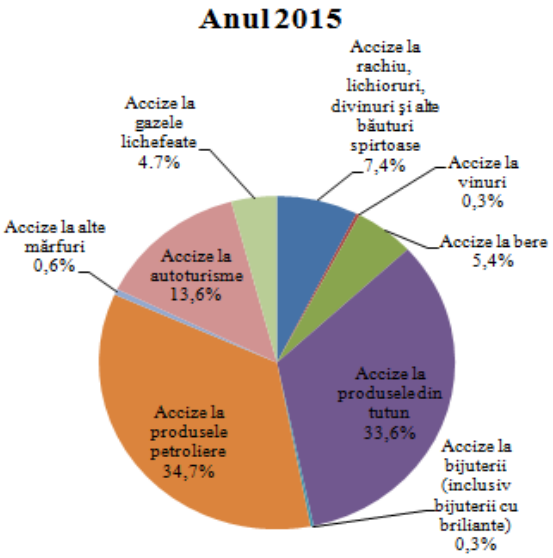
Accize. În anul 2016, încasările la accize (fără restituiri) au constituit 4 713,4 mil. lei, cu 6,4 la sută mai mult faţă de prevederile anuale.

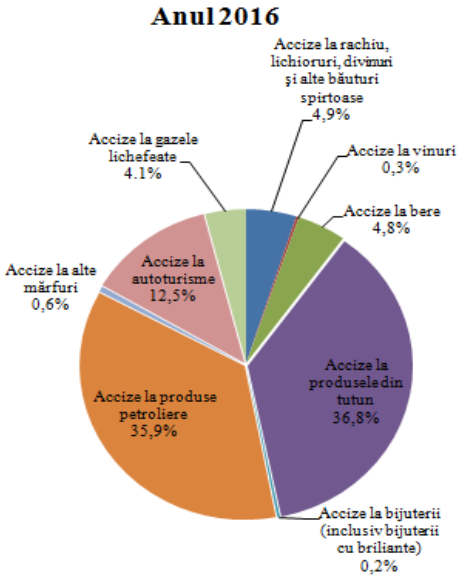
Aceste majorări au fost generate atât din contul majorării cotelor accizelor începând cu 1 iulie 2016, cât și din contul majorării volumurilor fizice a mărfurilor accizabile (produse sau importate) și anume: produse petroliere, băuturi spirtoase, produse din tutun, gazele lichefiate, bijuterii, alte mărfuri.

Pe parcursul anului 2016, agenţilor economici le-au fost restituite accize în sumă de 167,0 mil.lei, cu 53,8 mil.lei mai puțin față de 2015, urmare a reducerii numărului contribuabililor care au beneficiat de restituirea accizelor de la 30 în anul 2015 până la 19 în 2016.

În total, încasările de la accize (nete) s-au soldat cu un grad de realizare de 106,5 la sută față de prevederile anuale. În comparaţie cu anul 2015, încasările accizelor s-au majorat cu 702,2 mil.lei sau 18,3 la sută.

Structura încasărilor pe mărfurile accizate în anii 2015-2016 (fără restituire) se prezintă în următoarele diagrame:

În suma totală a accizelor, încasarea accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 531,8 mil.lei sau 11,3 la sută şi la mărfurile importate – 4 181,6 mil.lei sau 88,7 la sută. Prevederile anuale la mărfurile accizate, produse pe teritoriul republicii, au fost realizate la nivel de 104,7 la sută, iar la mărfurile importate – 106,6 la sută.

Taxe pentru servicii specifice. La acest articol se referă primordial toate taxele locale (cu excepția taxei de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul UAT), taxa de investitori sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție și taxa pentru efectuarea expertizei ecologice. În anul 2016, încasările de la aceste taxe au însumat 407,6 mil.lei, cu un grad de realizare față de prevederile anuale la nivel de 95,9 la sută.

Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate. La acest articol se referă încasările de la taxa de licență pentru anumite genuri de activitate, taxa pentru patenta de întreprinzător, o parte din taxele rutiere și plăți pentru poluarea mediului. În anul 2016, încasările de la aceste taxe și plăți au constituit 471,2 mil.lei față de prevederile anuale în sumă de 497,0 mil.lei sau la nivel de 94,8 la sută.

Alte taxe pentru servicii specifice. La acest articol se referă taxe pentru resurse naturale, taxe pentru folosirea drumurilor, plata obligatorie a producătorilor de produse vitivinicole. În anul 2016 încasările de la aceste taxe au însumat 842,8 mil.lei cu o majorare față de anul 2015 cu 15,3 la sută. Comparativ cu prevederile anuale, aceste încasări au fost realizate la nivel de 101,7 la sută.

Taxa asupra comerţului exterior şi operaţiunilor. Încasările de la taxa asupra comerţului exterior şi operaţiunilor externe în anul 2016 au însumat 1 451,8 mil.lei, gradul de realizare față de prevederile anuale fiind de 101,7 la sută. Comparativ cu anul 2015, aceste încasări s-au majorat cu 123,6 mil.lei sau cu 9,3 la sută.

Încasările la buget a taxelor vamale au însumat 983,1 mil.lei, cu 1,1 la sută mai mult față de prevederile anuale precizate. Comparativ cu anul 2015, încasările date s-au majorat cu 8,2 la sută.

Încasările de la ***taxa pentru efectuarea procedurilor vamale*** au constituit 410,3 mil.lei, cu un grad de realizare de 101,5 la sută față de planul precizat. Comparativ cu 2015, încasările de la taxa pentru efectuarea procedurilor vamale s-au majorat cu 10,0 la sută din contul fluctuației cursului de schimb a monedei naționale față de valutele străine și majorării operațiunilor export/import (declarațiile perfectate).

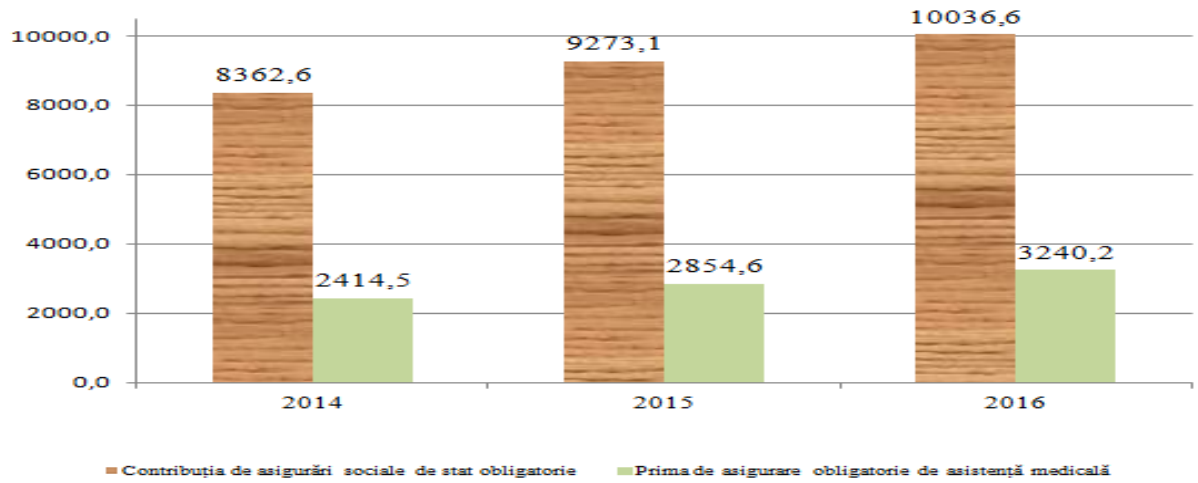
Încasările de la ***taxele consulare***, prestate de către instituțiile serviciilor diplomatice ale Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene, au constituit 58,4 mil.lei, cu un grad de realizare de 116,8 la sută față de prevederile anuale.

1.2 Contribuțiile și prime de asigurări obligatorii

La această categorie de venituri se referă contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și prime de asigurări obligatorii de asistență medicală. În anul 2016, la această categorie de venituri au fost acumulate 13 276,8 mil.lei față de 12 127,7 mil.lei în anul 2015 sau cu 149,1 mil.lei mai mult. Față de planul precizat (13 254,1 mil.lei), încasările s-au majorat cu 22,7 mil.lei. În structura veniturilor bugetului public național, în anul 2016 acesteia îi revine 28,9 la sută față de 27,8 la sută în anul 2015. Ca pondere în PIB, această categorie de venituri a constituit 9,9 la sută în anul 2016, rămânând la nivelul anului 2015.

Dinamica încasării a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală pe anii 2014-2016 se prezintă în următoarea diagramă:

mil.lei

1.3. Granturi primite

În anul 2016, prevederile inițiale anuale pentru debursarea granturilor au constituit 3 759,9 mil.lei. Pe parcursul anului din partea donatorilor externi, au fost luate decizii pentru precizarea debursării până la 2 176,2 mil.lei. În realitate, la bugetul de stat și

bugetele locale au fost debursate granturi în sumă de 1 372,5 mil.lei, dintre care: granturile externe pentru susţinerea bugetului – 952,3 mil.lei, granturile externe pentru implementarea proiectelor finanţate din surse externe – 420,5 mil.lei.

Inițial, ***pentru susținerea bugetului*** au fost aprobate granturi în sumă de 2 746,1 mil.lei (echivalentul a 120,4 mil. euro). Pe parcursul anului 2016, conform deciziilor primite de către Comisia Europeană și alți donatori, precum și fluctuația cursului de schimb valutar, intrările de granturi pentru susținerea bugetului au fost precizate până la 1 199,5 mil.lei (echivalentul a 53,5 mil. euro). La situația din 31 decembrie 2016 au fost debursate granturi pentru susținerea bugetului în sumă de 952,3 mil.lei (echivalentul a 45,3 mil. euro).

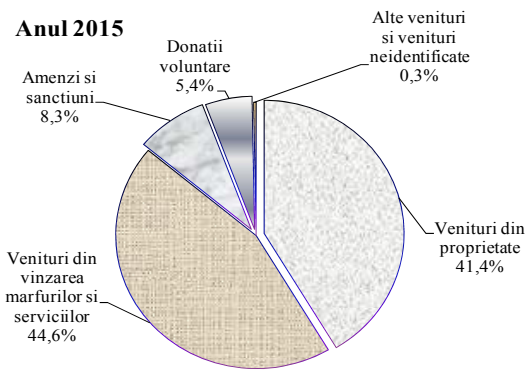
Granturile ***pentru finanțarea proiectelor din surse externe*** inițial au fost aprobate în sumă de 1 013,1 mil.lei (48,0 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului, reieșind din nivelul executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor pe proiecte în curs de execuție, precum și inițierea proiectelor noi și fluctuația cursului de schimb valutar, sumele precizate pentru debursări au constituit 975,3 mil.lei (48,8 mil. dolari SUA). Suma debursărilor de granturi externe a constituit 420,2 mil.lei (21,1 mil. dolari SUA). Nivelul executării a constituit 43,1 la sută.

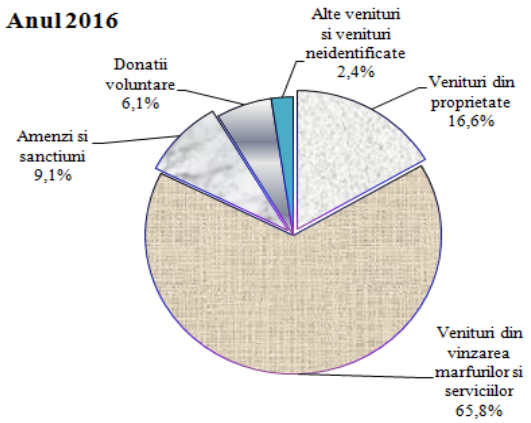
1.4 Alte venituri

La această categorie de venituri se referă veniturile care reprezintă capitolele ”Venituri din proprietate”, ”Venituri din vânzarea mărfurilor și servicii”, ”Amenzi și sancțiuni”, ”Donații voluntare” și ”Alte venituri și venituri neidentificate”.

În anul 2016 la această categorie de venituri au fost acumulate 2 073,6 mil.lei față de 3 015,5 mil.lei în anul 2015. Dacă excludem din încasările anului 2015 defalcările din profitului net al Băncii Naționale a Moldovei, transferate la bugetul de stat în anul 2015 în sumă de 889,4 mil.lei, nivelul de realizare a acestor venituri ar constitui 97,5 la sută.

Structura alte venituri ale bugetului public național pe anii 2015-2016 se prezintă în următoarele diagrame:

1.5 Administrarea fiscală și vamală

Serviciul Fiscal de Stat în scopul asigurării colectării pe deplin și la timp a impozitelor și taxelor calculate, a aprobat Programul de conformare voluntară a contribuabililor, care au drept scop majorarea nivelului de disciplină fiscală a contribuabililor, prin:

- promovarea continuă a spiritului de conformare voluntară a contribuabililor la declararea și achitarea în termen a obligațiilor fiscale;
- minimizarea practicii de achitare a salariilor „în plic" şi a muncii „la negru";
- întreprinderea măsurilor de combatere a evaziunii fiscale.

În urma efectuării de către Serviciul Fiscal de Stat a controalelor fiscale (41897) suma impozitelor, taxelor, majorărilor de întârziere, calculate suplimentar la buget a crescut față de indicatorul anului precedent cu 84,0%, constituind 2 704,2 mil.lei.

Serviciul Vamal a întreprins un set de măsuri de eficientizare a administrării vamale şi implementate instrumentele de sporire a controlului în domeniile de risc. Aceste măsuri au contribuit la sporirea corectitudinii datelor ce stau la baza calculării impozitelor şi taxelor. Ca rezultat, majorarea valorii în vamă a constituit circa 1 mlrd. lei, iar suma taxelor şi impozitelor încasate suplimentar a constituit 322,7 mil.lei.

A fost continuată practica de audit post-vămuire, pentru contracararea tentativelor de eschivare de la plata obligaţiei vamale. Au fost supuşi controlului 143 agenţi economici, în rezultatul cărora au fost calculate obligaţii vamale în sumă de 19,4 mil. lei.

În urma implementării măsurilor de administrare fiscală, Serviciul Fiscal de Stat a realizat sarcina de colectare a veniturilor la nivel de 100,3 la sută, iar Serviciul Vamal – la nivel de 102,0 la sută.

1.6 Neplăţile la buget

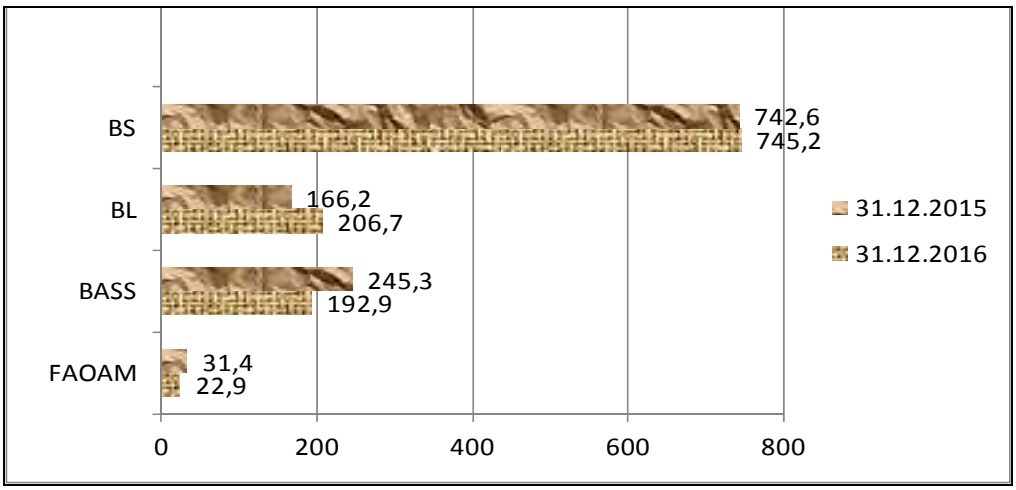
La situaţia din 31 decembrie 2016, restanţele agenţilor economici la plăţile în bugetul public naţional (fără penalităţi, amenzi, plăţi prolongate) au însumat 1 167,7 mil.lei. Comparativ cu situația din 31 decembrie 2015, restanţele la bugetul public naţional s-au micșorat cu 1,5 la sută.

Restanţele la plăţile administrate de către Serviciul Fiscal de Stat, la general s-au micșorat cu 3,5 la sută, inclusiv la bugetul de stat cu 2,7 la sută, la fondurile de asigurare obligatorie de asistenţă medicală – s-a micșorat cu 27,2 la sută, la bugetul asigurărilor sociale de stat – s-au micșorat cu 21,4 la sută, iar la bugetele UAT restanța s-a majorat cu 24,4 la sută.

Restanţele la impozitele şi taxele administrate de către Serviciul Vamal s-a majorat cu 9,6 la sută față de anul precedent.

Dinamica restanțelor la bugetul public național (plăți de bază), pe anii 2015-2016

mil.lei

În structura restanţelor, partea preponderentă o deţin plăţile la impozitele şi taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 82,8 la sută (967,2 mil.lei). Restanţelor la impozitele şi taxele administrate de către Serviciul Vamal le revin 17,2 la sută (200,5 mil.lei).

Întru stingerea obligațiilor fiscale ale contribuabililor restanțieri, de către organele fiscale teritoriale au fost aplicate modalitățile de executare silită prevăzute de Codul fiscal prin intermediul cărora, la situația din 31.12.2016, au fost încasate 972,2 mil.lei sau cu 10,8 la sută mai mult față de 31.12.2015.

Pe parcursul anului 2016, au fost înaintate 21747 dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare la 14 314 agenți economici, pe motivul nestingerii în termenul stabilit a obligației fiscale.

La situația din 31.12.2016 au fost sechestrate bunuri ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale în valoare de 180,4 mil.lei, care pe parcurs vor fi comercializate, iar sumele încasate au fost virate la buget.

Inspectoratele fiscale de stat teritoriale în anul 2016, conform prevederilor art.180 din Codul fiscal au încheiat 8 contracte de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale în sumă totală de 2,5 mil.lei, dintre care achitate obligații fiscale în mărime de 1,2 mil.lei. Pe motivul neexecutării clauzelor contractelor a fost reziliat 1 contract.

La situaţia din 31 decembrie 2016, restanţele la achitarea sancţiunilor financiare la buget s-au cifrat în sumă de circa 341,7 mil.lei, inclusiv sancţiunile financiare aplicate de Serviciul Fiscal – 314,5 mil.lei și Serviciul Vamal – 27,2 mil.lei, iar suma restanţelor la majorările de întârziere neachitate a constituit 636,1 mil.lei, inclusiv aplicate de Serviciul Fiscal – 544,2 mil.lei și aplicate de Serviciul Vamal – 91,8 mil.lei.

Astfel, la situaţia din 31 decembrie 2016, suma totală a restanţelor agenţilor economici faţă de bugetul public naţional (suma principală, sumele prolongate, eşalonate, penalităţi şi sancţiuni financiare) a constituit 2 145,4 mil.lei şi s-a redus comparativ cu 31 decembrie 2015 cu 0,3 la sută.

Restanţele la plata impozitelor şi taxelor la situaţia din 31 decembrie 2016, după termenele de formare, se prezintă în următorul tabel:

mil.lei

	Total	inclusiv pe ani				
		curent	Anii precedenți			
		2016	2015	2014	2013	Pâna în 2012
	Plați de bază					
BPN	1167,7	619,8	186,5	76,9	87,8	196,9
inclusiv BS	*745,2*	*303,5*	*124,7*	*58,1*	*80,2*	*178,7*
	Majorare de întârziere					
BPN	636,1	357,6	29,7	41,5	40,8	166,4
inclusiv BS	*358,0*	*145,8*	*17,7*	*33,2*	*33,6*	*127,7*
	Amenzi					
BPN	341,7	92,6	107,5	21,6	29,3	90,7
inclusiv BS	*336,9*	*88,9*	*107,5*	*21,5*	*29,2*	*90,1*

2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național, inclusiv pe componente

Partea de cheltuieli a bugetului public naţional în anul 2016 a fost iniţial prevăzută în sumă de 52 562,3 mil.lei.

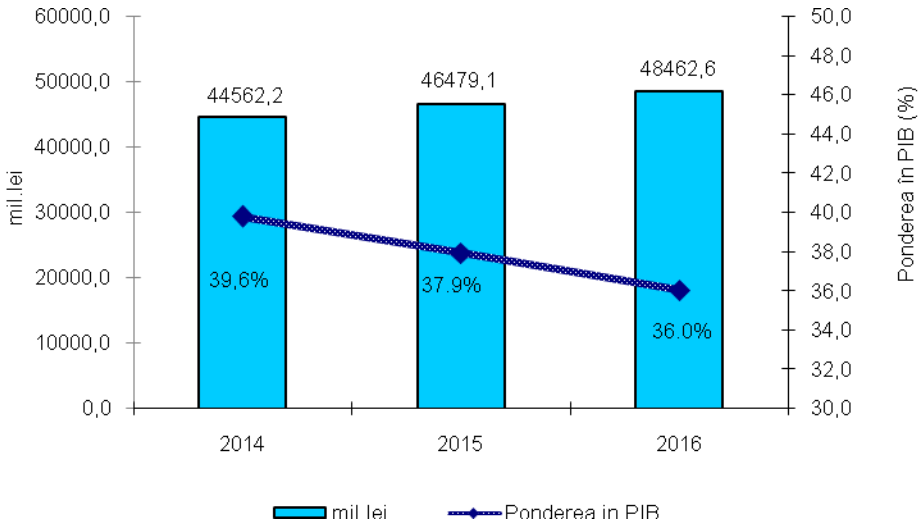
Luând în considerare evoluția executării bugetului pe parcursul anului, au fost operate modificări la legile și deciziile bugetare anuale, cheltuielile publice fiind diminuate cu 1 101,5 mil.lei. Diminuări de cheltuieli au fost la bugetul de stat cu 1 723,5 mil.lei și la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală cu 59,2 mil.lei, atunci când cheltuielile au fost majorate: la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 103,4 mil.lei și la bugetele locale cu 1 161,6 mil.lei.

Conform rezultatelor execuției bugetare, cheltuielile publice au totalizat 48 462,6 mil.lei ce reprezintă 36,0% din PIB și un grad de realizare de 94,2% din prevederile anuale.

Din punct de vedere al gradului de realizare, cel mai jos nivel se atestă la cheltuielile bugetelor locale – 89,6%.

În valoare nominală, au rămas neexecutate cheltuieli publice în sumă de 2 998,2 mil.lei, dintre care la bugetul de stat – 1 525,0 mil.lei, la bugetele locale – 1 316,4 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 114,8 mil.lei și 105,8 mil.lei, respectiv.

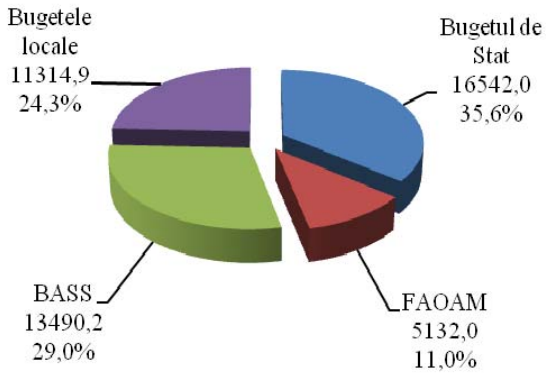
Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2014-2016 (în condiții comparabile) se prezintă în diagrama care urmează.

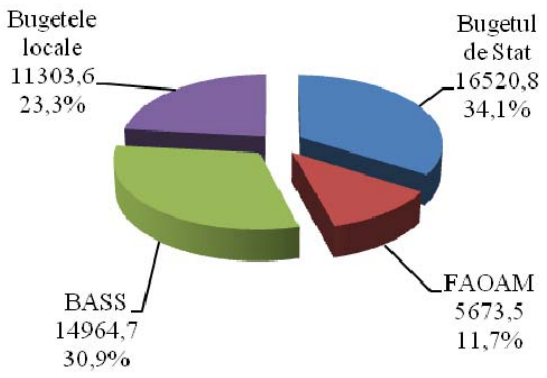
Din datele diagramei rezultă, că în evoluție, cheltuielile bugetului public național în anul 2016 depăşesc cu 4,3% nivelul anului 2015 și cu 8,8% nivelul anului 2014. Ca procent în PIB, cheltuielile publice denotă o descreștere până la 36,0%, de la 37,9% - în anul 2015 şi 39,6% - în anul 2014.

Structura bugetului public național la cheltuieli în anii 2015-2016 pe tipuri de bugete (în condiții comparabile), ținînd cont de transferurile între bugete, se reflectă în următoarele diagrame.

Anul 2015

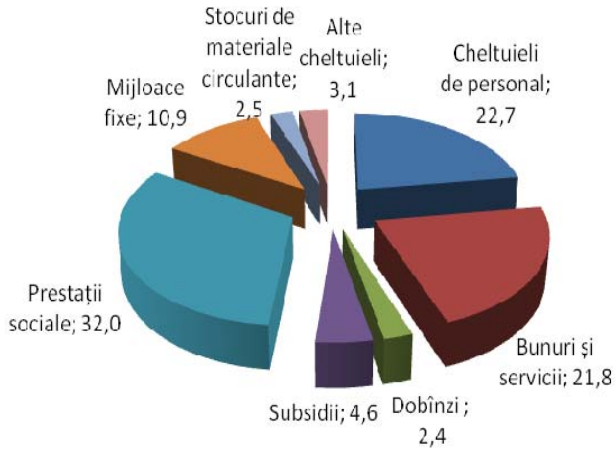
Anul 2016

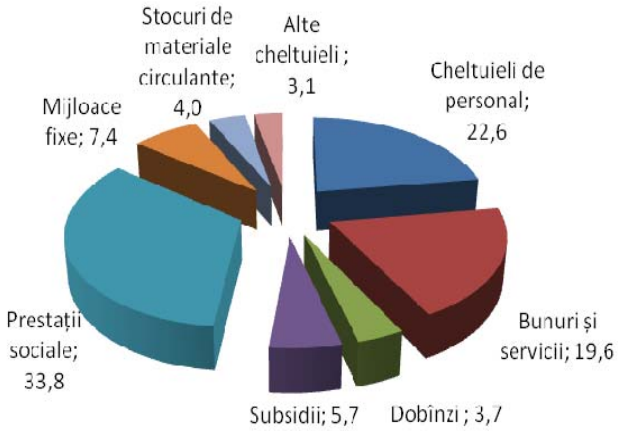
Structura bugetului public național în anul 2016, comparativ cu anul 2015, prezintă o creștere a ponderii în total a cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat cu 1,9 p.p. și a cheltuielilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu 0,7 p.p. și diminuări ale ponderii cheltuielilor bugetului de stat cu 1,5 p.p. și a cheltuielilor bugetelor locale cu 1,0 p.p.

Structura economica a cheltuielilor publice în anii 2015-2016 (în condiții comparabile) se prezintă în următoarele diagrame.

Anul 2015

Anul 2016

Principalele categorii de cheltuieli bugetare, comparativ cu anul 2015, au înregistrat următoarele evoluții: cheltuielile pentru prestații sociale 110,4%, cheltuielile de personal 104,1%, cheltuielile pentru bunuri și servicii 93,6%, subsidiile 129,7%, dobânzile 164,8%, cheltuielile pentru stocuri de materiale circulante 167,8%.

În aspect funcțional, analogic anului 2015, resursele publice au fost utilizate preponderent pentru următoarele domenii: protecție socială – 35,6%; învățământ – 17,7% și ocrotirea sănătății – 13,4%.

3. Soldul bugetar al bugetului public național (deficit/excedent și sursele de finanțate), inclusiv pe componente

Inițial, soldul bugetar al bugetului public național pentru anul 2016 a fost estimat în sumă de 4 265,2 mil.lei, sau 3,2% din PIB. În condițiile revizuirii veniturilor, cheltuielilor și a surselor de finanțare a soldului bugetar pe parcursul anului 2016, deficitul bugetului public național estimat a constituit circa 4 880,0 mil.lei sau 3,68% din PIB.

Exercițiul bugetar pentru anul 2016 s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 2 508,7 mil.lei. Raportat la PIB, soldul bugetar reprezintă 1,87 la sută, cu 0,42 p.p mai puțin decât în anul 2015 (2 798,0 mil.lei) și cu 1,8 p.p față de prognoza precizată.

Finanțarea deficitului bugetului public național a fost efectuată din surse interne și externe, precum și din mijloacele bănești din solduri la conturile bugetelor componente ale bugetului public național.

Instrumentele de datorie utilizate în anul 2016 pentru finanțarea deficitului bugetar şi refinanțarea datoriei de stat au fost:

- emisiunile de valori mobiliare de stat pe piața internă, în valoare de 953,1 mil.lei.

- intrările din credite externe destinate susținerii bugetului în valoare de 3069,8 mil.lei precum și proiectelor finanțate din surse externe în valoare de 1576,5 mil.lei;
- veniturile din privatizare în sumă de 318,5 mil.lei.

Sursele de finanțare ale bugetului public național, se prezintă în Anexa 3.

Din volumul total al deficitului – bugetului de stat îi revine 3 433,6 mil.lei, iar bugetul asigurărilor sociale de stat, fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală și bugetele locale s-au soldat cu un excedent, respectiv, în sumă de 95,9 mil.lei, 90,7 mil.lei și 738,3 mil.lei.

Bugetul de stat, cu modificările operate pe parcursul anului, a fost prevăzut cu un deficit în sumă de 4 182,8 mil.lei. Conform rezultatelor executării bugetului de stat suma acestuia a constituit 3 433,6 mil.lei. Deficitul a fost finanţat din sursele interne şi externe ale bugetului de stat.

La *bugetele locale* a fost prevăzut un deficit în sumă de 666,8 mil.lei, dar în rezultatul executării anuale s-a înregistrat un excedent în sumă de 738,3 mil.lei.

Executarea *bugetului asigurărilor sociale de stat* pentru anul 2016 a fost încheiat cu un excedent în sumă de 95,9 mil.lei, față de deficit prevăzut în sumă de 30,4 mil.lei.

Executarea *fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală* s-a soldat cu un excedent în sumă de 90,7 mil.lei, faţă de cel prevăzut balansat.

La situaţia din 31 decembrie 2016, soldurile mijloacelor băneşti în conturile bugetelor de toate nivelurile s-au majorat faţă de situaţia din 31 decembrie 2015 cu 1 600,8 mil.lei şi au însumat 4 780,5 mil.lei, inclusiv pe bugete:

- bugetul de stat – 3 298,2 mil.lei (s-a majorat cu 991,8 mil.lei față de 31.12.2015);
- bugetele unităţilor administrativ-teritoriale – 1 112,2 mil.lei (s-a majorat cu 422,4 mil.lei față de 31.12.2015);
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 126,3 mil.lei (s-a majorat cu 95,9 mil.lei față de 31.12.2015);
- fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală – 243,8 mil.lei (s-a majorat cu 90,7 mil.lei față de 31.12.2015).

4. Datoria sectorului public

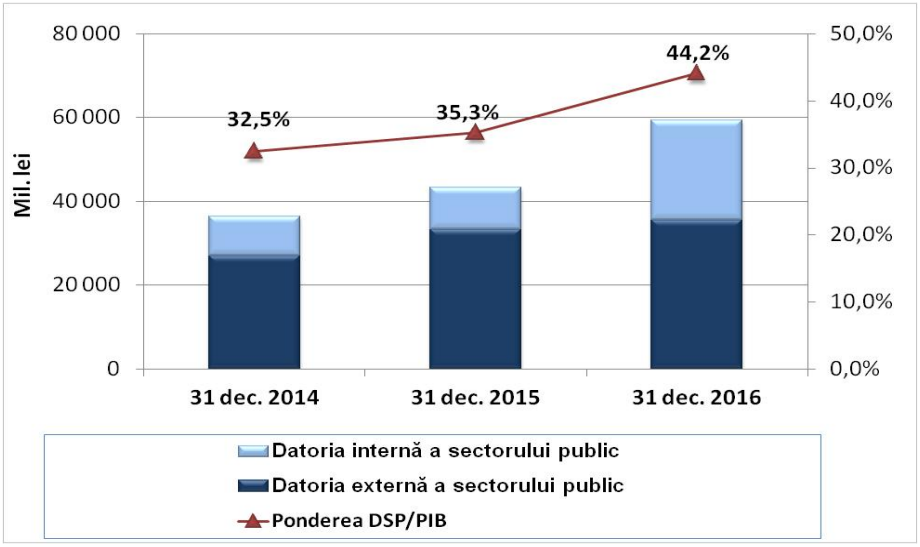
La situaţia din 31 decembrie 2016, soldul datoriei sectorului public s-a majorat cu 16 102,6 mil.lei sau cu 37,2% comparativ cu sfârşitul anului 2015 şi a constituit 59 371,9 mil.lei.

Conform datelor privind PIB-ul operativ pentru anul 2016, ponderea datoriei sectorului public în PIB, la situația din 31 decembrie 2016, a constituit 44,2%, cu 8,8 p.p. mai mult decât ponderea înregistrată la sfârșitul anului 2015, preponderent datorită majorării soldului datoriei interne a sectorului public.

La situaţia din 31 decembrie 2016, soldul datoriei sectorului public a fost format din:

- Datoria de stat – 50 785,8 mil.lei (37,8% din PIB);
- Datoria BNM –5 839,9 mil.lei (4,3% din PIB);
- Datoria întreprinderilor din sectorul public[1] – 2 339,2 mil.lei (1,7% din PIB);
- Datoria UAT[2] – 406,9 mil.lei (0,3% din PIB).

Evoluţia structurii datoriei sectorului public şi ponderea acesteia în PIB

În ce priveşte, arieratele la împrumuturile sectorului public, acestea au înregistrat la 31 decembrie 2016, valoarea de 299,7 mil.lei, fiind formate în totalitate din arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public și ale UAT. Comparativ cu situaţia de la sfârşitul anului 2015, valoarea arieratelor la împrumuturile interne s-a majorat cu 67,9 mil.lei sau 29,3%. Arierate la împrumuturile externe ale sectorului public nu au fost înregistrate.

5. Datorii interne ale instituțiilor finanțate de la bugetul public naţional

La situaţia din 31 decembrie 2016 la bugetul public naţional s-au înregistrat datorii în sumă totală de 1261,8 mil.lei, care, comparativ cu situaţia din 31 decembrie 2015, s-au micşorat cu 800,3 mil.lei.

Din suma totală a datoriilor, datoriile curente (cheltuielile de personal, servicii energetice și comunale, calculate pentru luna decembrie, dar planificare și achitate în luna ianuarie a anului următor, precum și la alte cheltuieli, termenul de achitare al cărora conform contractului nu a survenit) - constituie 1 141,4 mil.lei și cu termen de achitare expirat (arierate) – 120,4 mil.lei, inclusiv pe bugetul de stat – 13,6 mil.lei, bugetele locale – 84,0 mil.lei și pe bugetul asigurărilor sociale de stat – 22,8 mil.lei.

[1] Reprezintă datoria direct contractată de către întreprinderile sectorului public, cu maturitatea ≥ 1 an.
[2] Reprezintă datoria direct contractată de către UAT, cu maturitatea ≥ 1 an.

IV. Executarea bugetului de stat

Indicatorii sintetici executați ai bugetului de stat pe anul 2016 se prezintă astfel:

mii lei

	Aprobat	Precizat	Executat	% față de precizat
Venituri	31378,9	29655,4	28879,6	97,4
Cheltuieli	35561,7	33838,2	32313,2	95,5
Sold bugetar (deficit)	-4182,8	-4182,8	-3433,6	82,1
Deficit - ponderea în PIB	*3,1%*	*3,1%*	*2,56%*	

Analizând execuția bugetului de stat pentru anul 2016 se constată următoarele:

- încasările realizate în sumă de 28 879,6 mil.lei cu 775, 8 mil.lei (2,6%) sub nivelul prevederilor precizate;
- cheltuielile efectuate în sumă de 32 313,2 mil.lei au fost cu 1525,0 mil.lei (4,5%) sub nivelul prevederilor precizate;
- soldul bugetar (deficitul) în sumă de 3 433,6 mil.lei a fost cu 749,1 mil.lei (17,9%) sub nivelul prevederilor precizate.

A. Veniturile bugetului de stat

Pentru anul 2016, partea de venituri a bugetului de stat a fost aprobată inițial în sumă de 31 378,9 mil.lei.

Conform modificărilor operate prin Legile nr.236 din 03 octombrie 2016 și nr. 261 din 09 decembrie 2016 și conform art. 16 al Legii bugetului de stat pe anul 2016, veniturile bugetului de stat au fost precizate în sumă de 29 655,4 mil.lei, cu 1 723,5 mil.lei (5,5%) mai puțin decât suma aprobată inițial.

Rectificarea bugetului de stat pe anul 2016 a fost impusă de următorii factori și anume:

- evoluția recentă a indicatorilor macroeconomici și actualizarea prognozelor până la finele anului;

- revizuirea intrărilor de granturi externe, determinată de actualizarea acestora în urma evaluării programelor de reforme de către UE, și reeșalonarea unora pentru anul 2017.

Este de menționat că, rectificarea bugetului de stat pe anul 2016 a fost o precondiție pentru semnarea Acordului privind politicile financiare și economice cu FMI. Semnarea acestuia in noiembrie 2016 a condus la deblocarea finanțării externe din partea partenerelor de dezvoltare ale RM, și în special a asistenței externe prevăzute în buget.

Ca urmare a ajustării indicatorilor macroeconomici și altor factori contributivi, veniturile bugetului de stat, la general, au fost micșorate cu 1 723,5 mil.lei, dintre care reducerea la capitolul impozite și taxe a constituit 239,7 mil.lei și la granturi - 1 585,8 mil.lei, iar la capitolul alte venituri a avut loc majorarea cu 92,0 mil.lei. Veniturile

bugetului de stat (fără granturi) au fost reduse față de sumele aprobate cu 137,7 mil.lei sau cu 0,5 la sută.

Estimările cadrului de venituri ale bugetului de stat

mil.lei

	Aprobat	Propuneri de rectificare	Rectificat
Venituri, total	31 378,9	-1 723,5	29 655,4
inclusiv:			
Componenta de bază	30 438,4	-1 695,1	28 743,3
Proiecte finanțate din surse externe	940,5	-28,4	912,1

Principalele diminuări intervin la următoarele tipuri de venituri:

- taxa pe valoare adăugată la mărfurile importate (reducerea ritmurilor de creștere a importurilor față de cele luate în calcul la proiectul bugetului, fluctuația cursului de schimb) – cu 613,4 mil.lei;

- accizele la produse alcoolice – cu 110,2 mil.lei;

- granturi externe pentru susținere bugetului - cu 1 547,5 mil.lei.

În estimările de granturi pentru suport bugetar au fost excluse următoarele granturi din partea UE: suportul pentru reforma sectorului justiției, liberalizarea regimului de vize și suportul macrofinanciar, care se preconizează a fi debursate în anul 2017. Totodată, debursările de granturi au fost reestimate la cursul de schimb, utilizat la rectificarea bugetului, precum și ținând cont de actualizarea sumelor de debursări, în urma evaluărilor efectuate.

Din intrările de granturi din partea Guvernului României, a fost exclus grantul în sumă de 80,0 mil.lei pentru gazoductul Ungheni-Chișinău, cel rămas (pentru instituții publice) fiind reestimat la cursul de schimb.

De rând cu aceasta, principalele tipuri de venituri, la care se estimează majorări, au fost:

- impozitul pe venit persoanelor fizice și juridice – 270,4 mil.lei;

- taxa vamală – cu 118,0 mil.lei;

- taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – cu 21,4 mil.lei;

- defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat și dividende primite de la cota parte a proprietăților publice în societăți pe acțiuni (reieșind din rezultatele activității în anul 2015) – cu 40,0 mil.lei;

- veniturile colectate de către instituțiile bugetare în urma prestării serviciilor și din donații – 20,2 mil.lei.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, veniturile au fost reduse cu 28,4 mil.lei, în urma reestimării intrărilor de granturi, destinate acestor proiecte, precum și includerii a unor transferuri din componenta bugetelor locale.

Conform raportului anual, încasările la bugetul de stat la venituri au fost realizate în sumă de 28 879,6 mil.lei, gradul de realizare față de prevederile anuale precizate fiind

102,6 la sută. Comparativ cu anul 2015, veniturile bugetului de stat au fost în creștere cu 2,9 la sută.

Ponderea veniturilor bugetului de stat în bugetul public naţional a constituit 62,8%, și ca pondere în PIB – 21,5%. Față de anul 2015, ponderea veniturilor bugetului de stat în bugetul public național s-a redus cu 1,3 p.p, și ponderea în PIB cu 1,5 puncte procentuale.

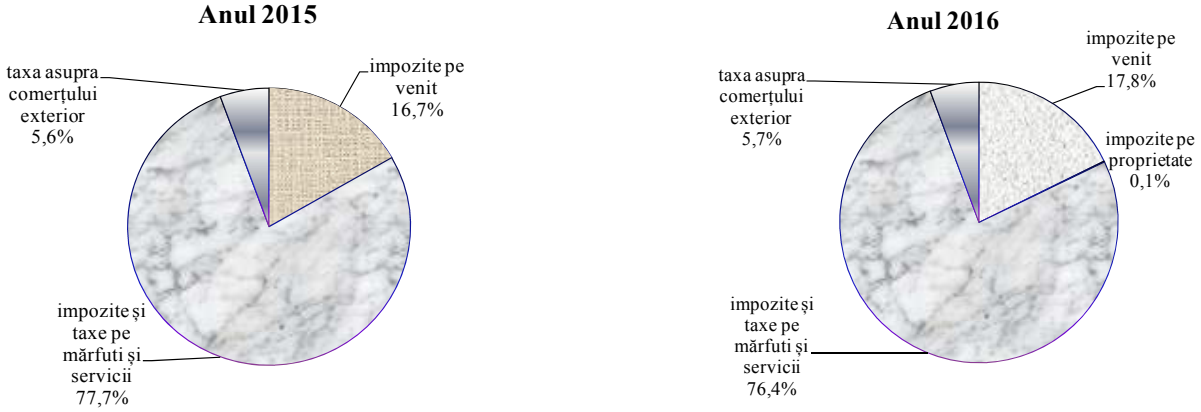
Evoluția principalelor tipuri de venituri ale bugetului de stat pe anii 2015-2016

mil.lei

	2015 executat	*2016 executat*	*Devieri*	
			+;-	*%*
Total venituri	28 054,6	28 879,6	825,0	102,9
inclusiv				
Impozite și taxe	23 912,2	26 125,5	2 213,3	109,3
Granturi	1 710,1	1 276,0	-434,1	74,6
Alte venituri	2 379,1	1 467,0	-912,1	61,7
Transferuri în cadrul BPN	53,2	11,1	-42,1	20,9

În structura veniturilor bugetului de stat pe anul 2016, partea preponderentă – 90,5 la sută sau 26 125,5 mil.lei o dețin încasările de la impozite și taxe, cu o creștere față de executat în anul 2015 de 9,2 la sută sau cu 2 213,3 mil.lei.

Structura impozitelor și taxelor în anii 2015-2016, încasate la bugetul de stat

Încasările din ***impozitul pe venitul persoanelor fizice*** în anul 2016, au constituit 1 371,6 mil.lei cu o majorare în raport cu anul 2015 cu 160,4 mil.lei sau cu 13,2 la sută. Gradul de realizare a acestui impozit față de planul precizat a constituit 95,8 la sută.

Impozitul pe venitul persoanelor fizice în anul 2016 a fost format din următoarele tipuri de impozite:

- impozitul reținut din salariu – 1371,1 mil.lei, în creștere față de anul 2015 cu 15,4 la sută;

- impozitul pe venitul persoanelor fizice spre plată/achitare - 43,1 mil.lei, în creștere față de anul 2015 de circa 2 ori;
- impozitul pe venitul aferent operațiunilor de predare în posesie/sau în folosință a proprietății mobiliare – 2,6 mil.lei, în creștere față de anul 2015 cu 23,4 la sută;
- restituirea impozitul pe venitul persoanelor fizice - 45,4 mil.lei.

De la ***impozitul pe venit persoanelor juridice***, încasările în anul 2016 au constituit 3 291,8 mil.lei cu o majorare în raport cu anul 2015 cu 519,9 mil.lei. Gradul de realizare față de planul precizat a constituit 100,7 la sută.

Impozitul pe venitul persoanelor juridice în anul 2016 a fost format din următoarele tipuri de impozite:

- impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător – 2 383,5 mil.lei, în creștere față de anul 2015 cu 23,1 la sută;
- impozitului pe venit reținut la sursa de plată – 443,7 mil lei, în creștere față de anul 2015 cu 13,5 la sută;
- impozitului pe venit reținut din sumele dividendelor achitate – 373,1 mil.lei în creștere față de anul 2015 cu 4,4 la sută;
- impozitul pe venit din activitatea operațională – 91,5 mil.lei, în creștere față de anul 2015 cu 4,0 la sută.

Impozite pe proprietate

La acest capitol au fost încasate *impozitul privat* și *impozitul pe avere* care a fost introdus în anul 2016. Încasările de impozitul privat au constituit 3,1 mil.lei, fiind realizat față de planul precizat la nivel de 96,9 la sută Comparativ cu anul 2015, încasările s-au majorat cu 3,0 mil.lei.

Încasările de la *impozitul pe avere* au constituit 34,8 mil.lei față de 50,0 mil.lei prevăzute pe an. La situația din 1 noiembrie 2016, conform informației prezentate de către Î.S ”Cadastru”, 2 893 persoane fizice au devenit subiecți ale impunerii cu impozitul pe avere. Factorul principal care a influențat neîncasarea deplină a acestui impozit a fost termenul limitat pentru achitarea acestuia (aviz de plată către 10 decembrie, termen de achitare 25 decembrie).

Impozite și taxe pe mărfuri și servicii

Ponderea majoră în structura impozitelor și taxelor - 55,5 la sută revine *TVA*, care constituie 14 504,8 mil.lei în creștere față de anul 2015 cu 6,7%.

Încasările din taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse şi serviciile prestate pe teritoriul republicii în anul 2016 au constituit 5 315,4 mil.lei şi s-au majorat în comparaţie cu anul 2015 cu 11,0 la sută. Gradul de realizare față de planul precizat a constituit 102,2 la sută. Majorarea încasărilor TVA în anul 2016 se datorează creșterii cu 4,1 la sută a valorii livrărilor efectuate atât la cota standard (20%), comparativ cu anul 2015, cât și majorării valorii livrărilor impozitate la cota redusă a TVA (8%) cu 102,3 la sută.

Încasările TVA de la mărfurile importate au constituit 11 761,0 mil.lei, gradul de realizare față de planul precizat fiind de 100,5 la sută. Comparativ cu 2015, încasările date au fost în creștere cu 7,4 la sută. Creșterea acestor încasări a fost urmare a

restabilirii comerțului exterior, în special a importurilor de materie primă pentru industria prelucrătoare, precum și mărfurilor de folosință îndelungată, cât și restabilirii cererii interne ale consumatorilor interni.

Restituirea taxei pe valoarea adăugată la mărfurile şi serviciile impuse la cota „zero” şi la cote reduse, a fost efectuată în sumă de 2 571,6 mil.lei şi a constituit 15,1 la sută din sumă TVA încasată la buget. Comparativ cu anul 2015, restituirile TVA au fost în creștere cu circa 24,3 la sută, iar ca pondere în PIB aceste operațiuni au constituit circa 1,9 la sută.

Încasările *accizelor* (nete) în bugetul de stat au constituit suma de 4 545,7 mil.lei fiind realizată față de planul precizat la nivel de 106,6 la sută. Ponderea accizelor în totalul impozitelor și taxelor au constituit 17,4 la sută. Comparativ cu anul 2015, încasările s-au majorat cu 18,3 la sută, în special din contul revizuirii cotelor accizelor începând cu 1 iulie 2016.

În structura accizelor (fără restituiri) circa 36,8 la sută reprezintă accizele la produsele din tutun, 35,9 la sută – accizele la produselor petroliere, 12,5 la sută – accizele la autoturismele importate, 5,2 la sută – accizele la vinurile şi băuturile alcoolice tari, 4,8 la sută – accizele la bere, 4,1 la sută – accizele la gazele lichefiate şi 0,8 la sută – accizele la alte produse accizate.

Suma restituirii accizelor în anul 2016 a constituit 167,0 mil.lei, în special acestea se referă la restituirea accizelor la produsele petroliere și la producția alcoolică (rachiu, lichioruri, divinuri, băuturi spirtoase, ș.a.).

Taxe pentru servicii specifice

La acest articol se referă taxa pentru efectuarea expertizei ecologice (0,9 mil.lei) și taxa de investitori sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție (11.7 mil.lei). În anul 2016 încasările de la aceste taxe au însumat 12,7 mil.lei cu o majorare față de anul 2015 cu 1,1 mil.lei. Față de prevederile anuale, aceste încasări au fost realizate la nivel 109,1 la sută.

Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate

În anul 2016, încasările de la aceste taxe și plăți au constituit 433,4 mil.lei față de prevederile anuale în sumă de 458,5 mil.lei sau la nivel de 94,5 la sută.

În structură aceste venituri s-au format din

- taxa de licență pentru anumite genuri de activitate – 139,6 mil.lei;
- parte din taxele rutiere – 21,5 mil.lei;
- plați pentru poluarea mediului – 272,2 mil.lei.

Comparativ cu anul 2015, aceste încasări s-au redus cu 24,4 mil.lei, sau cu 35,7 la sută, primordial din contul taxelor pentru licențe (252,2 mil.lei) care în anul 2015 a fost eliberată operatorului de telefonie mobilă Î.M ,,Orange Moldova S.A”. Totodată, în anul 2016 încasările de la taxa de licență nu au fost executate cu 20,4 mil.lei (prevăzut – 160,0 mil.lei, executat – 139,6 mil.lei) din contul suspendării începând cu 22.10.2016 a activității agenților economici în domeniul jocurilor de noroc. În fondurile ecologice

încasările au constituit 272,2 mil.lei cu 7,8 mil.lei mai puțin decât planul precizat. Față de anul 2015, încasările s-au majorat cu 25,2 mil.lei sau cu 10,2 la sută.

Alte taxe pe mărfuri și servicii

În anul 2016 încasările de la aceste taxe au însumat 475,8 mil.lei cu o majorare față de anul 2015 cu 18,2 la sută. Gradul de realizare față de planul precizat acestor venituri a fost 95,8 la sută.

În structură aceste venituri s-au format din:

- taxe pentru folosirea drumurilor – 462,4 mil.lei;
- plata obligatorie a producătorilor de produse vitivinicole – 13,4 mil.lei.

Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe

La acest capitol se atribuie taxa vamală, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și taxa consulară. În anul 2016 la acest capitol au fost încasate venituri în sumă de 1 451,8 mil.lei, sau la nivel de 101,7 la sută față de planul precizat. Comparativ cu anul 2015, aceste încasări s-au majorat, din contul fluctuației cursului de schimb valutar și creșterii operațiunilor externe (export/import), cu 123,5 mil.lei. Încasările în anul 2016 s-au format din taxa vamală - 983,1 mil.lei, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale - 410,3 mil.lei, taxa consulară – 58,5 mil.lei.

Granturi primite

În bugetul de stat inițial a fost aprobată suma de 3 655,5 mil.lei (echivalentul a 173,2 mil. dolari SUA), inclusiv granturi pentru susținerea bugetului - 2 746,1 mil.lei (echivalentul a 130,1 mil. dolari SUA) și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 909,4 mil.lei (echivalentul a 43,1 mil. dolari SUA).

Pe parcursul anului, reieșind din evaluări efectuate acordurilor încheiate, precum și fluctuației cursului de schimb al monedei naționale, au fost primite decizii privind debursarea granturilor în sumă de 2 069,7 mil.lei (echivalentul a 103,5 mil. dolari SUA), inclusiv granturi pentru susținerea bugetului – 1 198,6 mil.lei (echivalentul a 59,9 mil. dolari SUA) și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 871,1 mil.lei (echivalentul a 43,6 mil. dolari SUA).

În realitate au fost debursate granturi în sumă de 1 276,0 mil.lei (echivalentul a 63,6 mil. dolari SUA). Prevederile anuale au fost realizate la nivel de 61,7 la sută. Granturile pentru susținerea bugetului la nivel au fost debursate în sumă de 952,0 mil.lei (echivalentul a 47,2 mil. dolari SUA), iar granturile pentru proiecte finanțate din surse externe în suma de 323,9 mil.lei (echivalentul a 16,4 mil. dolari SUA).

Acordurile de granturi semnate în anul 2016, pe creditori, se prezintă în Anexa 4.

Granturi pentru susținerea bugetului. Informația privind granturile pentru susținerea bugetului se prezintă în tabelul următor:

mil.lei

	aprobat	*precizat*	*executat*
Comisia Europeană, pentru sustinerea bugetului	**2.590,0**	**1.123,8**	**952,0**
PNA Sectorul Rural (2015)	**273,6**	**268,8**	**252,2**
PNA Justiția, total	**546,4**		
PNA Justiția 2015	**290,7**		
PNA Justiția 2016	**255,7**		
Educația vocațională- total	**233,2**	**167,4**	**220,7**
Educatia vocationala 2015	**55,9**	**55,4**	**73,6**
Educatia vocationala 2016	**177,4**	**112,0**	**147,1**
Liberalizarea regimului de vize (VISA Dialog)	**159,6**		
Reforma in domeniul finantelor publice	**155,0**	**152,3**	**121,9**
ENPARD (agricultura)	**387,6**	**380,8**	**357,3**
DCFTA (liberalizarea comertului)	**150,5**	**154,6**	
Suport macrofinanciar	**684,0**		
Guvernul Romaniei	**156,2**	**74,8**	
Gazoductului Ungheni-Chisinau	**80,0**		
Guvernul Romaniei p/u institutii publice	**76,2**	**74,8**	

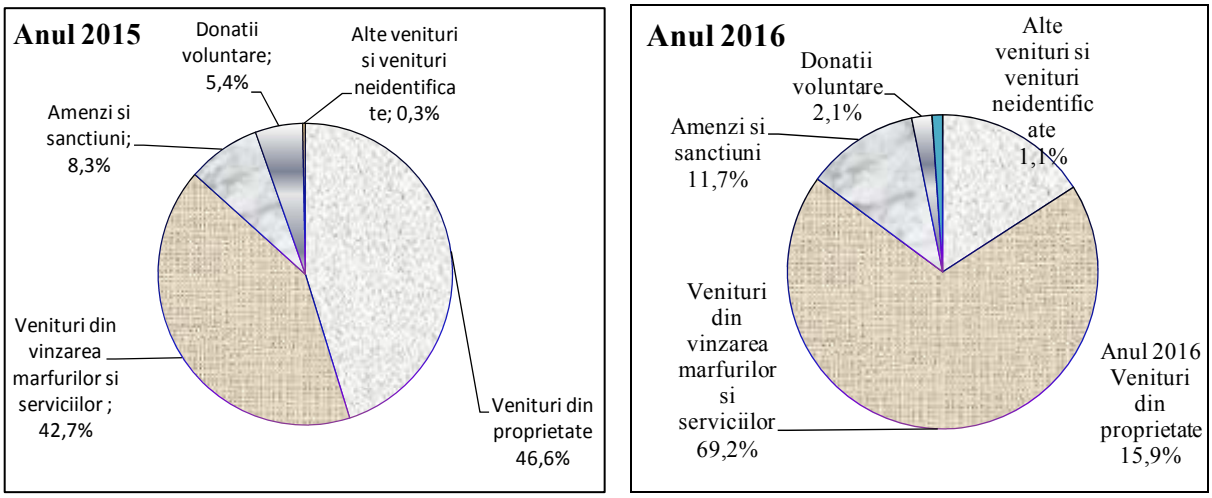
Granturi pentru proiecte finanțate din surse externe susținute de Comisia Europeană, Banca Mondială, Guvernul SUA și alți donatori, inițial au fost aprobate în sumă de 909,4 mil.lei (echivalentul a 43,1 mil. dolari SUA), iar în urma reestimării intrărilor și fluctuației cursului de schimb, planul inițial a fost redus cu 38,3 mil.lei și a constituit 871,1 mil.lei (echivalentul a 43,6 mil. dolari SUA). Debursările au constituit numai 325,9 mil.lei (echivalentul a 16,3 mil. dolari SUA) sau la nivel de 37,4 la sută din planul precizat.

Alte venituri

La această categorie de venituri se atribuie veniturile care reprezintă articolele: ”Venituri din proprietate”, ”Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor”, ”Amenzi și sancțiuni”, ”Donații voluntare”și ”Alte venituri și venituri neidentificate”.

În anul 2016, au fost acumulate alte venituri 1 466,9 mil.lei, față de 2 375,6 mil.lei în anul 2015, sau cu 908,7 mil.lei mai puțin, primordial din contul soldului profitului net al BNM în suma de 889,4 mil.lei și fondului special pentru manuale – 18,5 mil.lei. Gradul de realizare față de planul precizat a acestor încasări a fost la nivel de 97,4 la sută.

Structura altor venituri ale bugetului de stat se prezintă în următoarele diagrame:

Venituri din proprietate

În anul 2016, de la acest articol au fost încasate venituri în sumă de 233,8 mil.lei, fiind realizate față de planul precizat la nivel de 108,5 la sută. Comparativ cu încasările anului 2015 (fără profitului net al BNM), aceste încasări s-au majorat cu 7,3 la sută.

Aceste venituri au fost formate din:

- diferite tipuri de dobânzi – 108,5 mil.lei;
- defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat - 48,1 mil.lei;
- renta – 0,9 mil.lei.

Veniturile din vânzarea mărfurilor și serviciilor

În anul 2016, de la acest articol au fost încasate venituri în sumă de 1 014,4 mil.lei, fiind realizate față de planul precizat la nivel de 97,1 la sută. Comparativ cu anul 2015, aceste încasări rămân la același nivel.

Aceste venituri au fost formate din:

- încasările de la taxa de stat - 172,9 mil.lei;
- veniturile colectate pentru Fondul republican pentru susținerea sociala a populației - 97,0 mil.lei;
- încasările de la comercializarea bunurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare - 718,0 mil.lei. Din sumă totală, încasările de la prestarea serviciilor cu plată au constituit – 594,3 mil.lei, plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public – 123,7 mil.lei.

Amenzi și sancțiuni

La acest articol, în anul 2016 au fost acumulate venituri în sumă de 170,9 mil.lei față, fiind realizate față de prevederile anuale la nivel de 94,6 la sută. Comparativ cu anul 2015, aceste încasări s-au diminuat cu 26,1 mil.lei.

Donații voluntare

La acest articol, în anul 2016 au fost acumulate 30,2 mil.lei fiind realizate față de prevederile anuale la nivel de 92,9 la sută. Comparativ cu anul 2015, încasările de la donații voluntare s-au redus cu 22,5 mil.lei, sau cu 42,7 la sută. În anul 2016, toate

donațiile voluntare au fost destinate instituțiilor bugetare. În structură, donațiile voluntare interne au constituit – 13,4 mil.lei, iar externe – 16,8 mil.lei.

Alte venituri și venituri neidentificate

La acest articol au fost acumulate venituri în sumă de 17,6 mil.lei, fiind realizate față de prevederile anuale la nivel de 55,9 la sută. Comparativ cu anul 2015, aceste încasări s-au majorat cu 6,0 mil.lei.

Transferuri primite în cadrul bugetului public național

La această categorie de venituri se atribuie transferurile primite între bugetul de stat și bugetele locale, la componenta proiecte finanțate din surse externe. Proiecte implementate în cadrul Fondului Investiții Sociale (Proiectul ”Programul de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României instituțiilor preșcolare” și Proiectul „Proiect II al Fondului de Investiții Sociale”).

În anul 2016 aceste transferuri de la bugetele locale de nivelul I și II au constituit 11,1 mil.lei, față de suma prevăzută de 10,0 mil.lei. Din suma transferurilor primite, transferurile de la bugetele locale de nivelul II au constituit 1,0 mil.lei și de la bugetele locale de nivelul I – 10,1 mil.lei.

Restanțele agenţilor economici faţă de bugetul de stat la impozite şi taxe, la situaţia din 31 decembrie 2016, a constituit 745,2 mil.lei. Comparativ cu anul 2015, restanțele agenţilor economici faţă de bugetul de stat la plăţile impozitelor şi taxelor s-au majorat cu 2,6 mil.lei. Din sumă totală a restanțelor, impozitele și taxele administrate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit – 544,7 mil.lei (în 2015 – 559,6 mil.lei), iar a Serviciului Vamal – 200,5 mil.lei (în 2015 – 183,0 mil.lei).

B. Cheltuielile bugetului de stat

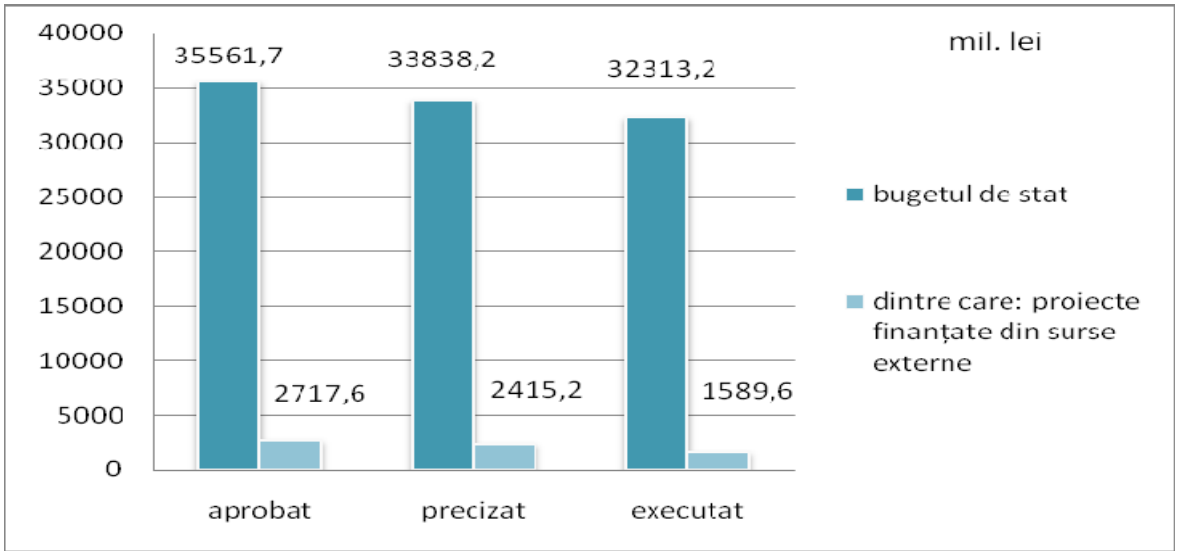
Bugetul de stat în anul 2016 la partea de cheltuieli a fost aprobat iniţial în sumă de 35 561,7 mil.lei.

Pe parcursul anului 2016, în rezultatul modificărilor operate prin Legile nr.236 din 3 octombrie 2016 și nr.268 din 9 decembrie 2016, cheltuielile au fost diminuate cu 1 737,3 mil.lei, constituind 33 824,4 mil.lei.

Totodată, la buget au fost operate modificări de către autoritățile publice centrale, în baza prevederilor art.16 din Legea bugetului de stat pe anul 2016, care rezultă în majorări de cheltuieli în sumă totală de 13,8 mil.lei.

Astfel, cheltuielile bugetului de stat cu modificările operate au însumat 33 838,2 mil.lei, fiind executate în sumă de 32 313,2 mil.lei, ce constituie 95,5% față de prevederile anuale.

Realizarea cheltuielilor bugetului de stat în anul 2016, inclusiv a cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate din surse externe, comparativ cu prevederile anuale se prezintă în diagrama care urmează.

Din datele reflectate în diagramă se conchide, că la bugetul de stat în anul 2016 au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 1 525,0 mil.lei, dintre care 825,6 mil.lei se atribuie proiectelor finanțate din surse externe.

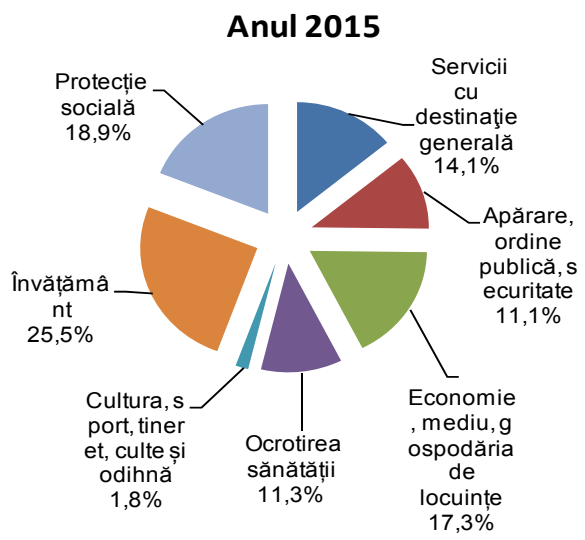
Totodată, e de menționat că, documentele de plată prezentate pe parcursul anului în trezoreriile teritoriale au fost achitate integral.

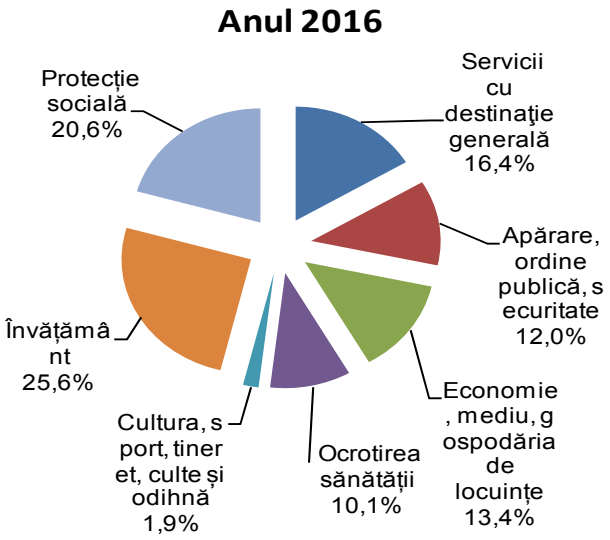
Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2016 în aspect funcțional se prezintă în Anexa 5.

Reieșind din rezultatele execuției bugetului de stat în anul 2016, cele mai majore volume de cheltuieli neexecutate se atestă la serviciile în domeniul economiei – 715,1 mil.lei (46,9% din totalul cheltuielilor neexecutate), care, practic, se atribuie proiectelor finanțate din surse externe – 648,2 mil.lei; la serviciile de stat cu destinație generală au rămas neexecutate 264,0 mil.lei (sau 17,3%), în învățământ - 138,5 mil.lei (sau 9,1%); la protecția socială – 104,3 mil.lei (sau 6,8%); la ordinea publică și securitatea națională – 95,8 mil.lei (sau 6,3 %); la ocrotirea sănătății - 66,1 mil.lei (sau 4,3%), dintre care 30,2 mil.lei nu sunt executate la proiectele finanțate din surse externe; la gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale nu s-au executat 64,1 mil.lei (sau 4,2%), dintre care 45,8 mil.lei nu au fost executate la proiecte finanțate din surse externe.

Comparativ cu anul 2015, în anul 2016 se constată creșteri în majoritatea domeniilor, cele mai semnificative înregistrându-se în: domeniul serviciilor de stat cu destinație generală (+24,4%), cultură, sport, tineret (+16,5%), protecție socială (+15,8%), în ordinea publică, apărare și securitatea națională (+14,5%), în învățământ (+6,7%). Diminuări au fost înregistrate în domeniul economiei, mediului și gospodăriei de locuințe (18,1%) și ocrotirea sănătății (4,6%).

Structura funcţională a cheltuielilor bugetului de stat în anii 2015 – 2016 se prezintă în diagramele care urmează.

În aspect economic, rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2016 se prezintă în Anexa 6.

Din cheltuielile bugetului de stat realizate în anul 2016, circa 51,1% reprezintă cheltuielile pentru programe şi servicii finanţate de la bugetul de stat, iar 48,9% reprezintă transferurile către alte bugete şi anume:

- transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală în sumă de 2 512,7 mil.lei, care au fost executate integral;

- transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă de 5 016,0 mil.lei, care au fost executate la nivel de 99,4% din prevederi;

- transferurile către bugetele locale în sumă de 8 263,7 mil.lei, care s-au executat la nivel de 99,6% față din prevederile anuale.

În aspectul principalelor categorii de cheltuieli, *cheltuielile de personal* au fost aprobate inițial în sumă de 5 258,7 mil.lei, pe parcursul anului fiind diminuate până la 5 057,8 mil.lei și executate în sumă de 4 997,0 mil.lei sau la nivel de 98,8% din prevederi.

Pentru *bunuri și servicii* au fost aprobate cheltuieli în sumă de 2 548,3 mil.lei ajustate pe parcursul anului până la 1 972,2 mil.lei, fiind executate în sumă de 1 690,3 mil.lei. Nivelul executării a constituit 85,7% din prevederi, rămânând nevalorificate cheltuieli în sumă de 281,9 mil.lei, dintre care 108,0 mil.lei nu au fost valorificate în cadrul proiectelor finanțate din surse externe.

Pentru achitarea *dobînzilor*, cheltuielile au fost aprobate inițial în sumă de 1 747,5 mil.lei, fiind majorate pe parcurs cu 14,0 mil.lei și executate la nivel de 99,2% din prevederi.

Cheltuielile pentru *subsidii* au fost aprobate în sumă de 3 198,0 mil.lei, fiind diminuate pe parcursul anului până la 2 425,2 mil.lei și executate în sumă de 2 382,1 mil.lei sau la nivel de 98,2% din prevederi.

Pentru *prestații sociale* cheltuielile au fost aprobate în sumă de 1 266,7 mil.lei, majorate ulterior până la 1303,8 mil.lei și executate în sumă de 1 282,0 mil.lei sau la nivel de 98,3 % din prevederi.

Alte cheltuieli au fost executate la nivel de 82,8% din prevederi, rămânând nevalorificate mijloace în sumă de 295,5 mil.lei, dintre care 173,2 mil.lei se atribuie proiectelor finanțate din surse externe.

Cheltuieli capitale în bugetul de stat au fost prevăzute inițial în sumă de 5 225,9 mil.lei, diminuate pe parcursul anului până la 4 046,5 mil.lei și executate în sumă de 3 179,5 mil.lei sau la nivel de 78,6% din prevederi. Astfel, au rămas neexecutate cheltuieli capitale în sumă de 867,0 mil.lei, majoritatea cărora – 628,3 mil.lei se atribuie proiectelor finanțate din surse externe, dintre care 485,4 mil.lei sunt cheltuieli pentru *investiții capitale.*

Conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe anul 2016, pentru investiții capitale au fost inițial aprobate 1 526,5 mil.lei (55 obiecte de investiții), ulterior prin rectificarea bugetului alocațiile au fost diminuate până la 1 445,3 mil.lei (54 obiecte de investiții capitale), finanțarea constituind 959,9 mil.lei sau 66,4% (51 obiecte de investiții) și 3 obiecte de investiții[3] cu finanțare „zero". Din contul veniturilor generale au fost finanțate 38 obiecte (145,3 mil.lei), din contul proiectelor finanțate din surse -12 obiecte (814,2 mil.lei), din contul veniturilor colectate – 2 obiecte (0,1 mil.lei).

Sub aspectul surselor de finanțare, nivelul de executare a investițiilor capitale pe obiecte finanțate din contul resurselor generale a constituit 81,3%, din contul proiectelor finanțate din sure externe – 64,3% și din contul veniturilor colectate – 28,0%.

În anul 2016 de la bugetul de stat au fost finanțate integral 12 obiecte (48,1 mil.lei), nivelul de executare la celelalte obiecte variind de la 19,0% până la 99,9%.

Analiza executării cheltuielilor pentru investiții capitale, în aspectul direcțiilor de utilizare, denotă că, din totalul alocațiilor (959,9 mil.lei), circa 75,6% (725,8 mil.lei) au fost destinate „Serviciilor în domeniul economiei", din care pentru „Transporturi" – 618,7 mil.lei, pentru „Agricultură" – 37,7 mil.lei.

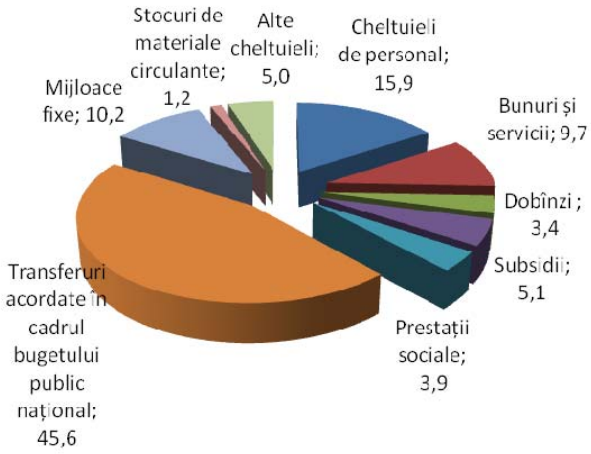
Analiza gradului de executare al alocațiilor după direcțiile de utilizare denotă că cel mai scăzut nivel de executare se atestă la grupa „Învățământ" – 52,2%, „Cultură, sport, tineret, culte şi odihnă" – 61,2%, „Servicii în domeniul economiei" – 63,7%, „Gospodăria de locuințe şi gospodăria serviciilor comunale"- 74,5%.

De cele mai semnificative alocații a beneficiat Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 618,7 mil.lei, din care 607,5 mil.lei prin intermediul Proiectului „Susținerea Programului în sectorul drumurilor" și 28,7 mil.lei prin intermediul Proiectului „Reabilitarea drumurilor locale".

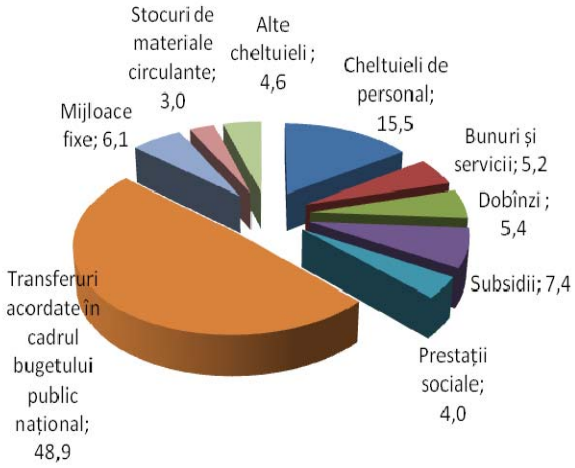
În aspectul categoriilor economice, cheltuielile bugetului de stat în anul 2016 sunt prezentate în Formularul nr.6 la Raport.

Structura economică a cheltuielilor bugetului de stat în anii 2015-2016 se prezintă în diagramele care urmează.

Anul 2015 (în condiții comparabile)

Anul 2016

Din diagramele de mai sus, rezultă că cele mai esențiale majorări ale ponderii sunt înregistrate în cazul cheltuielilor pentru transferuri către alte bugete cu 3,3 p.p., cheltuielilor pentru subsidii cu 2,3 p.p. și cheltuielilor pentru dobânzi cu 2 p.p., iar cele mai majore diminuări ale ponderii se atestă la cheltuielile pentru bunuri și servicii cu 4,5 p.p. și la mijloace fixe cu 4,1 p.p.

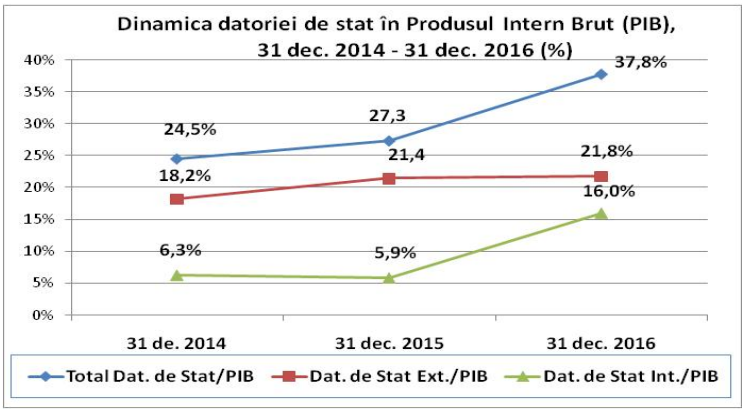
C. Datoria de stat și serviciul acesteia

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2016, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat în sumă de 56 113,0 mil.lei. Ulterior, această sumă a fost precizată şi a constituit 54 184,7 mil.lei.

La situaţia din 31 decembrie 2016, soldul datoriei de stat a constituit 50 785,8 mil.lei, fiind compus din 1 464,7 mil. dolari SUA datorie de stat externă şi 21 519,6 mil.lei datorie de stat internă, înregistrând o majorare comparativ cu sfârşitul anului 2015 de 17 276,6 mil.lei sau cu 51,6%.

Soldul datoriei externe pe creditori se prezintă în Anexa 5.

Ponderea datoriei de stat în PIB, la situația din 31 decembrie 2016, a constituit **37,8%**, înregistrând o majorare în raport cu situaţia de la sfârşitul anului 2015 cu 10,4 p.p.

Modificarea soldului datoriei de stat poate fi justificată prin finanțarea externă netă pozitivă în valoare de 3 483,7 mil.lei (echivalentul a 175,0 mil. dolari SUA), care a fost atenuată de fluctuația negativă a ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute în valoare de 47,4 mil. dolari SUA, precum și de majorarea emisiunii nete a VMS pe piaţa primară cu 953,0 mil.lei şi emisiunii VMS în sumă de 13 341,2 mil.lei în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015, acordate Băncii Naționale a Moldovei de către Ministerul Finanțelor pentru garantarea creditelor de urgență.

Serviciul datoriei de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor:

mil.lei

	2015 executat	2016					2016 executat faţă de 2015 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat faţă de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli pentru serviciul datoriei de stat, total *inclusiv:*	**1043,3**	**1 747,5**	**1 761,5**	**1 747,2**	**-14,3**	**99,2**	**703,8**	**167,5**
Serviciul datoriei de stat externe	249,7	345,5	296,5	284,6	-11,9	96,0	34,9	114,0
Serviciul datoriei de stat interne	793,6	1402,0	1465,0	1462,5	-2,5	99,8	668,9	184,3
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	3,5	4,9	5,3	5,4	X	X	X	X

În bugetul de stat la grupa dată au fost aprobate alocaţii în sumă de 1 747,5 mil.lei. Ca urmare a precizărilor operate, volumul alocaţiilor s-a majorat cu 14,0 mil.lei şi a constituit 1 761,5 mil.lei. La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1 747,2 mil.lei, ceea ce constituie 99,2 la sută faţă de prevederi sau 5,4% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Totodată, în comparație cu anul 2015, cheltuielile executate la grupa dată sunt cu 703,8 mil.lei mai mult sau la nivel de 167,5%, dintre care: pentru serviciul datoriei de stat externe – cu 34,9 mil.lei mai mult sau la nivel de 114,0%, iar pentru serviciul datoriei de stat interne – cu 668,9 mil.lei mai mult sau la nivel de 184,3%. Majorarea semnificativă a cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat interne este legat de majorarea volumului de emisiune a VMS pe piaţa primară, precum şi de costul înalt al VMS emise anterior.

Creanțe interne

Pe parcursul anului 2016, BC „Investprivatbank" S.A. în proces de lichidare a transferat la bugetul de stat, din valorificarea activelor sale, mijloace băneşti în sumă de 3,0 mil.lei.

În perioada 4 octombrie –31 decembrie 2016, băncile în proces de lichidare „Banca de Economii” S.A., BC „Banca Socială” S.A şi BC „Unibank” S.A au transferat la bugetul de stat, din valorificarea activelor sale, mijloace băneşti în sumă de 80,7 mil.lei.

Astfel, la situaţia din 31 decembrie 2016, datoria băncilor în proces de lichidare respective faţă de Ministerul Finanţelor a constituit 13 619,5 mil.lei, dintre care:

- BC „Investprivatbank” S.A. – 359,0 mil.lei;
- „Banca de Economii” S.A. – 9 054,8 mil.lei;
- BC „Banca Socială” S.A – 2 348,0 mil.lei;
- BC „Unibank” S.A – 1 857,7 mil.lei.

Garanţiile de stat

Pe parcursul anului 2016, nu au fost emise garanții de stat pentru împrumuturi în favoarea creditorilor externi sau interni. Astfel, la situația din 31 decembrie 2016, soldul garanțiilor de stat a constituit zero lei, inclusiv pentru creditele de urgență acordate de Banca Națională a Moldovei, soldul cărora în luna octombrie a fost convertit în datorie de stat.

Active financiare

La capitolul active financiare, pentru anul 2016 inițial a fost planificată suma de 184,5 mil.lei din rambursarea mijloacelor datorate de către beneficiarii recreditați din sursele împrumuturilor interne şi/sau externe, precum și de către debitorii garantați pentru împrumuturile obținute sub garanția de stat. Ulterior, aceasta a fost precizată și a constituit 155,7 mil.lei.

Pe parcursul anului 2016 la bugetul de stat la acest capitol au fost încasate mijloace bănești în sumă de 156,2 mil.lei, ceea ce reprezintă o executare de 100,3% față de suma precizată pe anul respectiv.

La situaţia din 31 decembrie 2016, soldul datoriei debitorilor garantaţi față de Ministerul Finanțelor pe împrumuturile interne și externe acordate sub garanția de stat a constituit 461,3 mil.lei, micşorându-se cu 23,7 mil.lei de la începutul anului, iar soldul datoriilor beneficiarilor recreditaţi a constituit 4 959,9 mil.lei, micşorându-se faţă de finele anului 2015 cu 277,6 mil.lei.

D. Soldul bugetar al bugetului de stat

Bugetul de stat pe anul 2016 inițial a fost aprobat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 4 182,8 mil.lei, sau 3,1% din PIB. Din această sumă, 1 777,1 mil.lei sau 42,8 la sută constituie deficitul proiectelor finanțate din surse externe.

Modificările operate pe parcursul anului prin Legile nr. 236 din 03 octombrie 2016 și nr. 261 din 09 decembrie 2016 la venituri și cheltuieli au fost efectuate în același volum, deficitul bugetului de stat rămânând neschimbat. Totodată, a fost reestimată structura surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor parvenite în special la intrările de împrumuturi externe și emiterea VMS. Concomitent, au fost reestimate resursele proiectelor finanțate din surse externe, deficitul pe această

componență a bugetului de stat fiind în scădere cu 274,0 mil.lei, iar suma netă a veniturilor din privatizare a constituit 305,2 mil.lei.

Suma împrumuturilor externe a fost redusă cu 958,1 mil.lei, dintre care cu 725,1 mil.lei din contul împrumuturilor pentru susținerea bugetului și 233,0 mil.lei din contul împrumuturilor destinate proiectelor finanțate din surse externe. Din suma totală a împrumuturilor pentru suport bugetar a fost exclusă a II tranșă a împrumutului din partea Guvernului României, în sumă de 50 mil. euro, fiind concomitent substituită cu o tranșă din împrumutul acordat de FMI în sumă de 24,1 mil. dolari SUA. Totodată, toate intrările de împrumuturi au fost reestimate la cursul de schimb actualizat.

Pe parcursul anului 2016, întru realizarea proiectelor finanţate din surse externe, cât şi a suportului bugetar au fost contractate 10 împrumuturi de stat externe pe termen lung, în sumă totală de 399,1 mil. dolari SUA, dintre care au intrat în vigoare 4 acorduri.

Informația privind acordurile semnate/intrate în vigoare în anul 2016 se prezintă în Anexa 4.

Sumele destinate rambursării împrumuturilor externe în urma precizării termenilor de rambursare și a fluctuației cursului de schimb au fost reduse cu 100,4 mil.lei.

Urmare a reestimării intrărilor de împrumuturi, volumul emisiunii VMS a fost majorat cu 753,0 mil.lei față de suma aprobată.

Sursele de finanțare ale bugetului de stat se prezintă în Formularul nr. 1.

Execuția bugetului de stat la situația din 31 decembrie 2016 s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) de 3433,6 mil.lei. Comparativ cu 31 decembrie 2015 se constată o creștere de 46,6%, iar în valori absolute cu 1091,5 mil.lei. Soldul bugetar (deficitul) pe anul 2016 comparativ cu anul 2015 și ponderea acestuia în PIB se prezintă în următorul tabel:

mil.lei

	Executat		**Ponderea în PIB**	
	2015	**2016**	**2015**	**2016**
Deficit	-2342,1	-3433,6	-1,9%	-2,56%
PIB	122563	134476		

Surse de finanțare a deficitului au fost următoarele: active financiare în sumă de 312,9 mil.lei, datorii în sumă de 4 112,5 mil.lei, dintre care: datorii interne – 993,0 mil.lei, inclusiv din contul emisiunii nete a VMS 953,0 mil.lei și împrumuturi externe (netto – 3 483,8 mil.lei). Pe parcursul anului 2016, față de creditorii externi au fost onorate obligațiunile în sumă de 1 107,3 mil.lei (echivalentul a 55,3 mil. dolari SUA).

Pe parcursul anului 2016 au avut loc intrări de împrumuturi externe în sumă totală de 4 591,0 mil.lei (230,3 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o executare de 82,3% faţă de suma precizată pe an, şi care după destinaţia lor se împart în:

- pentru realizarea proiectelor finanţate din surse externe – 1 521,3 mil.lei (76,6 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 33,1% din sumă totală de intrări din împrumuturi de stat externe şi o executare de 62,3% faţă de suma precizată pe an;

- pentru susţinerea bugetului de stat – 3 069,8 mil.lei (153,7 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 66,9% din sumă totală de intrări din împrumuturi şi o executare de 97,8% faţă de suma rectificată pe an.

La finele anului 2016, soldurile la conturile bugetului de stat au constituit 3 298,2 mil.lei dintre care soldurile pe componenta de bază – 2 117,4 mil.lei, soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 1 180,8 mil.lei.

E. Cheltuielile în cadrul grupelor funcționale principale

1. Servicii de stat cu destinaţie generală

Datele despre executarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil.lei

	2015 executat	2016				
		Aprobat pe an	Precizat pe an	executat	executat față de precizat pe an	
					suma	%
Cheltuieli şi active nefinanciare, total	**4272,4**	**5698,5**	**5577,4**	**5313,4**	**-264,0**	**95,3**
dintre care:						
Cheltuieli curente	4088,2	5389,4	5224,3	5005,1	-219,2	95,8
Cheltuieli capitale	184,2	309,1	353,1	308,3	-44,8	87,3
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*13,8*	*16,0*	*16,5*	*16,4*		
Resurse total,	**4272,4**	**5698,5**	**5577,4**	**5313,4**	**-264,0**	**95,3**
inclusiv:						
resurse generale	3786,6	5283,7	5164,0	4951,1	-212,9	95,9
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	259,0	169,5	163,6	139,7	-23,9	85,4
venituri colectate	226,8	245,3	249,8	222,6	-27,2	89,1

În bugetul de stat, la grupa dată au fost aprobate alocaţii în sumă de 5 698,5 mil.lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocaţii s-a redus cu 121,1 mil.lei şi a constituit 5 577,4 mil.lei, sau 16,5% din cheltuielile totale ale bugetului de stat. Finanţarea cheltuielilor la grupul dat s-a efectuat în sumă de 5 313,4 mil.lei sau la nivel de 95,3% din alocaţiile precizate.

Cheltuielile executate din *resurse generale* au constituit 4 951,1 mil.lei, sau 95,9 la sută din planul precizat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe* în legătură cu revizuirea părții de intrări, ca rezultat al evoluției cursului valutar, precum și revizuirea unor activități, alocații bugetare au fost precizate în sumă de 163,6 mil.lei, executarea constituind 139,7 mil.lei sau 85,4% față de precizat.

Cheltuielile din *veniturile colectate* de instituţii au fost executate la nivel de 222,6 mil.lei, ce constituie 89,1 la sută din nivelul prevăzut.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr.154 din 1 iulie 2016, au fost aprobate mijloace în sumă de 70,0 mil. lei - pentru fondul de rezervă (50,0 mil. lei) și pentru fondul de intervenție (20,0 mil. lei).

Pe parcursul anului, prin deciziile Guvernului din *fondul de rezervă* au fost repartizate 40,9 mil.lei, dintre care, au fost executate 31,4 mil.lei sau la nivel de 76,8% din prevederile anuale; iar din *fondul de intervenție* repartizate 2,6 mil.lei și finanțate practic integral.

Direcţiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2016, sunt grupate în tabelul ce urmează.

Denumirea măsurii	**Repartizat conform deciziilor Guvernului**		**Finanțat**	
	Suma (mii lei)	***Ponderea în suma totală (%)***	**Suma (mii lei)**	***Ponderea în suma totală (%)***
Ajutor financiar autorităților publice locale	7 986,5	*19,5*	7 986,5	*25,4*
Acțiuni culturale și sportive	325,2	*0,8*	278,1	*0,9*
Plata onorariilor de audit, avocatură și procedurilor de arbitraj pentru reprezentarea intereselor Guvernului Republicii Moldova în instanțele internaționale	6 484,5	*15,8*	2 684,1	*8,6*
Decernarea premiilor, confecţionarea şi decernarea distincţiilor de stat, procurarea monedelor comemorative	7 941,3	*19,4*	7 933,0	*25,3*
Cheltuielile aferente deplasărilor, delegaţiilor oficiale, primirii delegaţiilor străine, organizării expoziţiilor, simpozioanelor, concursurilor, seminarelor și forurilor internaționale	555,0	*1,4*	416,4	*1,3*
Alte scopuri	17 649,6	*43,1*	12 094,5	*38,5*
TOTAL	40 942,1	*100,0*	31 392,6	*100,0*

Informația detaliată privind finanțările din fondul de rezervă și fondul de intervenție, pe diferite nivele ale clasificației bugetare este prezentată în Formularul 8 și respectiv, Formularul 9 la prezentul Raport.

Repartizarea mijloacelor fondurilor de urgență al Guvernului pe beneficiari, scopuri şi măsuri, precum şi finanţarea efectivă a acestora este reflectată detaliat în "Informaţia privind repartizarea şi utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2016" şi "Informaţia privind repartizarea şi utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului în anul 2016"și se prezintă în Anexa 8.

2. Apărare națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil.lei

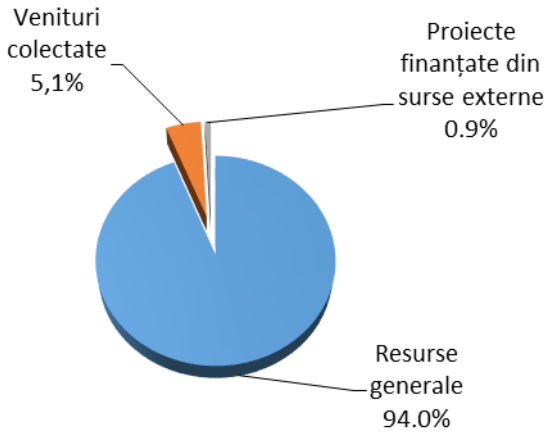
Cheltuieli și active nefinanciare, total	2015	2016				
	executat	Aprobat pe an	Precizat pe an	Executat	executat față de precizat pe an	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**450,6**	**582,1**	**547,5**	**538,4**	**-9,1**	**98,3**
dintre care: Cheltuieli curente	446,7	533,2	510,7	502,0	-8,7	98,3
Cheltuieli capitale	3,9	48,9	36,8	36,4	-0,4	98,9
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*1,5*	*1,6*	*1,6*	*1,6*		
Resurse total, *inclusiv:*	**450,6**	**582,1**	**547,5**	**538,4**	**-9,1**	**98,3**
resurse generale	408,3	550,5	507,4	506,3	-1,1	99,8
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe		6,0	9,5	4,6	-4,9	48,4
venituri colectate	42,3	25,6	30,6	27,5	-3,1	89,9

Resursele generale la grupa dată au fost executate în sumă de 506,3 mil.lei, cu o reducere faţă de precizat cu 1,1 mil.lei sau cu 0,2 la sută.

Veniturile colectate s-au realizat în sumă de 27,5 mil.lei, ce constituie o micşorare faţă de precizat cu 3,1 mil.lei sau cu 10,9 la sută.

Resursele proiectelor finanţate din surse externe au fost executate în sumă de 4,6 mil.lei, cu o reducere faţă de precizat cu 4,9 mil.lei sau cu 51,6 la sută.

Structura resurselor se prezintă în diagrama următoare

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat total cheltuieli și active nefinanciare în sumă de 538,4 mil.lei, ceea ce constituie 98,3% din alocaţiile precizate.

Cheltuielile curente s-au valorificat în sumă de 502,0 mil.lei, cu o diminuare de 8,7 mil.lei faţă de precizat sau cu 1,7 la sută.

Cheltuielile capitale s-au realizat în sumă de 36,4 mil.lei, cu o reducere de 0,4 mil.lei faţă de precizat, sau cu 1,1 la sută.

Mijloacele financiare neutilizate la finele perioadei de gestiune au constituit 9,1 mil.lei. Principale cauze a nevalorificării alocațiilor constituie neîncasarea veniturilor colectate de la prestarea serviciilor contra plată, necontractarea alocațiilor din lipsa prezentării ofertelor conform cerințelor solicitate în cadrul licitațiilor petrecute repetate, neprezentarea la timp a documentelor ce confirmă volumul de servicii procurate, lucrări efectuate, etc.

3. Ordine publică și securitate națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor:

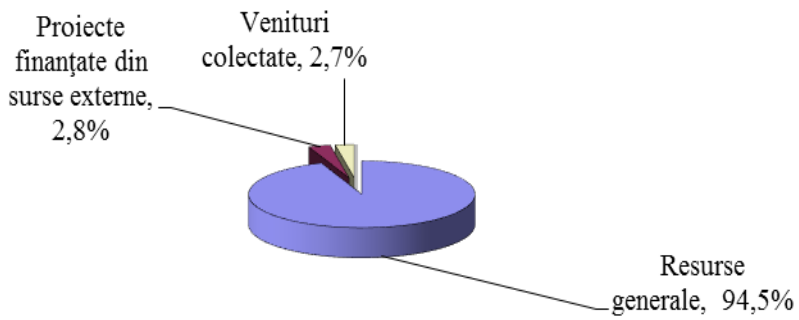
	2015	2016				
	executat	Aprobat pe an	Precizat pe an	executat	executat față de precizat pe an	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**2 925,8**	**3 562,4**	**3 423,3**	**3 327,5**	**-95,8**	**97,2**
dintre care: Cheltuieli curente	2 665,2	3 010,3	2 935,2	2 876,9	-58,3	98,0
Cheltuieli capitale	260,6	552,1	488,1	450,6	-37,5	92,3
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*9,7*	*10,0*	*10,1*	*10,3*		
Resurse total,	**2 925,8**	**3 562,4**	**3 423,3**	**3 327,5**	***-95,8***	***97,2***
inclusiv: resurse generale	2 749,7	3 369,8	3 226,3	3 144,8	-81,5	97,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	91,0	111,9	107,4	91,6	-15,8	85,3
venituri colectate	85,1	80,7	89,6	91,1	1,5	101,7

Resursele generale la grupa dată au fost executate în sumă de 3 144,8 mil.lei, cu o reducere faţă de precizat cu 81,5 mil.lei sau cu 2,5 la sută.

Veniturile colectate s-au realizat în sumă de 91,1 mil.lei, ce constituie o majorare faţă de precizat cu 1,5 mil.lei sau cu 1,7 la sută.

Resursele proiectelor finanţate din surse externe au fost executate în sumă de 91,6 mil.lei cu o reducere faţă de precizat cu 15,8 mil.lei sau cu 4,7 la sută.

Structura resurselor executate se prezintă în diagrama următoare:

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat total cheltuieli şi active nefinanciare în sumă de 3 327,5 mil.lei, ceea ce constituie 97,2% din alocaţiile precizate.

Cheltuielile curente s-au valorificat în sumă de 2876,9 mil.lei, cu o diminuare de 58,3 mil.lei faţă de precizat sau cu 2,0 la sută.

Cheltuielile capitale s-au realizat în sumă de 450,6 mil.lei, cu o reducere de 37,5 mil.lei faţă de precizat sau cu 7,7 la sută.

Mijloacele financiare neutilizate la finele perioadei de gestiune au constituit 95,8 mil.lei. Principalele cauze a nevalorificării alocațiilor constituie necontractarea alocațiilor din lipsa prezentării ofertelor conform cerințelor solicitate în cadrul licitațiilor petrecute repetat, neprezentarea la timp a documentelor ce confirmă volumul de servicii procurate, lucrări efectuate, neîncasarea veniturilor colectate de la prestarea serviciilor contra plată, etc.

4. Servicii în domeniul economiei

În anul 2016, la grupa dată au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 5 607,5 mil.lei. Pe parcursul anului, suma respectivă a fost precizată la nivel de 4 488,5 mil.lei, executarea constituind 3 773,4 mil.lei sau 84,1 la sută.

mil.lei

	Executat 2015	2016				
		Aprobat pe an	Precizat pe an	Executat	executat față de precizat	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**4643,0**	**5607,5**	**4488,5**	**3773,4**	**-715,1**	**84,1**
din care:						
Cheltuieli curente	2504,3	2387,7	1919,3	1837,6	-81,7	95,7
Cheltuieli capitale	2138,7	3219,8	2569,2	1935,8	-633,4	75,3
Pondrea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	15,4	15,8	13,3	11,7	-1,6	88,0
Resurse total,	**4643,0**	**5607,5**	**4488,5**	**3773,4**	**-715,1**	**84,1**
inclusiv:						
resurse generale	1855,8	3676,8	2751,9	2668,1	-83,8	97,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	2692,6	1837,7	1641,6	993,5	-648,1	60,5
venituri colectate	94,6	93,0	95,0	111,8	16,8	117,7

Cea mai semnificativă diminuare de alocații pe parcursul anului a avut loc din contul Fondului rutier – 400,0 mil.lei, Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli – 200,0 mil.lei, Fondul de Eficiență Energetică – 160,0 mil.lei, proiectele finanțate din surse externe – 196,1 mil.lei și Fondul pentru Dezvoltare Regională - 30,6 mil.lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 3 773,4 mil.lei, cu 869,6 mil.lei mai puțin decât în anul 2015 și cu 715,1 mil.lei mai puţin faţă de precizat 2016 sau 84,1% faţă de prevederi, din resurse generale fiind realizate 2 668,1 mil.lei sau 97,0 la sută, proiecte finanțate din surse externe – 993,5 mil.lei sau 60,5 la sută și din resurse colectate – 111,8 mil.lei sau 117,7 la sută.

Volumul alocațiilor în mărime de 3 773,4 mil.lei finanțat în anul 2016 a fost utilizat pentru implementarea următoarelor politici și activități principale din grupa respectivă:

- fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli – 698,0 mil.lei care au fost utilizate în baza Hotărârii Guvernului nr.910 din 25 iulie 2016 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor financiare din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli. Mijloacele în cauză au fost gestionate de către Agenția pentru Intervenție și Plăți în Agricultură 695,8 mil.lei și I.P. ”Oficiul Viei și Vinului” – 2,5 mil.lei. În anul 2016 din alocațiile Fondului de subvenționare au fost achitate datoriile anului 2015 în mărime de 322,8 mil.lei.
- măsuri de protecție antigrindină – 79,0 mil.lei ce au permis asigurarea funcționalității a 115 puncte rachetare, fiind protejate 1 400,0 mii ha;
- activități sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală au fost finanțate 186,6 mil.lei;
- fondul rutier – 1 000,0 mii lei care au fost finanțate în baza Hotărârii Guvernului nr.1204 din 31 octombrie 2016 pentru întreținerea și reparația drumurilor naționale și locale;
- promovarea exporturilor – 29,7 mil.lei;
- dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale – 39,0 mil.lei;
- programul de atragere a remitențelor în economie – 50,0 mil.lei;
- fondul de garantare a afacerilor în sectorul rural – 15,2 mil.lei;
- crearea business incubatoarelor – 15,0 mil.lei;
- protecția drepturilor consumatorilor – 13,8 mil.lei;
- controlul în domeniul securității muncii și pieței forței de muncă – 43,4 mil.lei;
- activități de eficiență energetică – 34,6 mil.lei;
- fondul de dezvoltare regională – 123,1 mil.lei;
- proiecte finanțate din surse ale donatorilor externi – 993,5 mil.lei, din care principalele sunt:
  - *Proiectul de susținere a programului în sectorul drumurilor – 618,5 mil.lei;*
  - *Proiectul ”Agricultura competitivă” – 82,9 mil.lei;*
  - *Proiectele ”IFAD” – 43,7 mil.lei;*

- *Proiectul "Interconectarea sistemelor energetice ale Republicii Moldova şi Ucrainei la Comunitatea Europeană a operatorilor de energie electrică (ENTZO E) – 64,4 mil.lei;*
- *Proiectul "Tranziția la agricultura performantă" – 51,5 mil.lei.*

Suma cheltuielilor nefinanțate la grupa dată constituie 715,1 mil.lei, din care preponderent constituie cheltuielile neexecutate în cadrul proiectelor finanțate din surse externe (648,1 mil.lei) pe următoarele autorități publice centrale:

- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 506,1 mil.lei;
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – 66,4 mil.lei;
- Ministerul Economiei – 48,9 mil.lei;
- Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova – 19,9 mil.lei;
- alte autorități publice centrale – 6,8 mil.lei.

Cauzele neexecutării cheltuielilor proiectelor finanțate din surse externe sunt:

- desfășurarea cu întârziere a licitațiilor la proiectele de infrastructură;
- capacitățile reduse de valorificare a resurselor planificate;
- nerespectarea termenelor de prezentare a documentelor pentru debursarea sumelor și transferul acestora către beneficiari.

5. Protecția mediului

În anul 2016 la grupa dată au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 259,8 mil.lei. Pe parcursul anului suma respectivă a fost precizată la nivel de 197,3 mil.lei executarea constituind 162,2 mil.lei sau 82,2 la sută.

mil.lei

	executat 2015	2016				
		Aprobat pe an	Precizat pe an	executat	executat față de precizat	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**168,0**	**259,8**	**197,3**	**162,2**	**-35,1**	**82,2**
din care:						
Cheltuieli curente	164,2	253,6	117,0	96,7	-20,3	82,6
Cheltuieli capitale	3,8	6,2	80,3	65,5	-14,8	81,6
Pondrea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	0,6	0,7	0,6	0,5		
Resurse total,	**168,0**	**259,8**	**197,3**	**162,2**	**-35,1**	**82,2**
inclusiv:						
resurse generale	57,2	60,4	55,9	31,7	-24,2	56,7
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	40,5	64,1	65,4	50,1	-15,3	76,6
venituri colectate	70,3	135,3	76,0	80,4	4,4	105,8

Pentru anul 2016 în bugetul de stat la această grupă au fost aprobate cheltuieli în mărime de 259,8 mil.lei, dintre care: din resurse generale 60,4 mil.lei, proiecte finanţate din surse externe – 64,1 mil.lei, resurse colecate – 135,3 mil.lei.

Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2016, alocaţiile totale au fost diminuate cu 62,5 mil.lei care, în final, au

constituit 197,3 mil.lei.

Mijloacele grupei respective sunt gestionate, în cea mai mare parte, de către Ministerul Mediului, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 162,2 mil.lei, cu 35,1 mil.lei mai puțin decât planul precizat în anul 2016 sau 82,2 % față de prevederi.

Din totalul cheltuielilor de 162,2 mil.lei, din resurse generale au fost realizate 31,7 mil.lei sau 56,7 la sută, proiecte finanțate din surse externe – 50,1 mil.lei sau 76,6 la sută și din venituri colectate – 80,4 mil.lei sau 105,8 la sută.

Din totalul veniturilor colectate de 80,4 mil.lei, veniturile Fondurilor ecologice constituie 71,1 mil.lei.

Din suma proiectelor cu finanțare externă de la donatori în mărime de 65,4 mil.lei, finanțarea constituie 50,1 mil.lei sau 76,6 la sută. Ponderea nefinanțării de 15,3 mil.lei o constituie proiectul ”East-Avert – Prevenirea și protecția împotriva inundaților din bazinele superioare ale râurilor Siret și Prut”. Modificarea proiectului de execuție, procedurilor complexe condiționate de donatori constituie factorii ce au determinat valorificarea integrală a surselor.

6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale

În anul 2016 la grupa dată au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 484,8 mil.lei. Pe parcursul anului suma respectivă a fost precizată la nivel de 445,3 mil.lei executarea constituind 381,2 mil.lei sau 85,6 la sută.

mil.lei

	executat 2015	2016				
		Aprobat pe an	Precizat pe an	executat	executat față de precizat	
					Suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**381,9**	**484,8**	**445,3**	**381,2**	**-64,1**	**85,6**
din care:						
Cheltuieli curente	22,9	29,2	-16,6	4,2	20,8	-25,3
Cheltuieli capitale	359,0	455,6	461,9	377	-84,9	81,6
Pondrea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	1,3	1,4	1,3	1,2		
Resurse total,	**381,9**	**484,8**	**445,3**	**381,2**	**-64,1**	**85,6**
inclusiv:						
resurse generale	15,1	92,6	70,8	64,4	-6,4	91,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	78,1	249,6	161,5	115,7	-45,8	71,6
venituri colectate	316,0	142,6	213,0	201,1	-11,9	94,4

Pentru anul 2016 în bugetul de stat la această grupă au fost aprobate cheltuieli în mărime de 484,8 mil.lei, dintre care: din resurse generale 92,6 mil.lei, proiecte finanţate din surse externe – 249,6 mil.lei, resurse colectate – 142,6 mil.lei.

Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2016, alocaţiile totale au fost diminuate cu 39,5 mil.lei care, în final, au

constituit 445,3 mil.lei.

Mijloacele grupei respective sunt gestionate către Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 381,2 mil.lei, cu 64,1 mil.lei mai puțin decât planul precizat în anul 2016 sau 85,6% faţă de prevederi.

Din totalul cheltuielilor de 381,2 mil.lei, din resurse generale au fost realizate 64,4 mil.lei sau 91,0 la sută, proiecte finanțate din surse externe – 115,7 mil.lei sau 71,6 la sută și din venituri colectate – 201,1 mil.lei sau 94,4 la sută.

Din totalul veniturilor colectate de 201,1 mil.lei, reprezintă veniturile Fondurilor ecologice.

Din suma proiectelor cu finanțare externă de la donatori în mărime de 161,5 mil.lei finanțarea constituie 115,7 mil.lei sau 71,6 la sută.

În cadrul proiectului ”Construcția locuințelor sociale II” au fost valorificate mijloace financiare în mărime de 76,2 mil.lei. Ca rezultat, au fost date în exploatare 72 de apartamente din 158 preconizate cu o suprafață de 4 850 m.p. din 10 520 m.p.

Pentru aprovizionarea cu apă și canalizare au fost finanțate mijloace financiare în mărime de 305,0 mil.lei sau 87,6 la sută din prevederi. Măsurile în cauză a fost implementate în cadrul alocațiilor bugetate pentru Fondul Național de Dezvoltare Regională și veniturilor acumulate în Fondul ecologic național.

Ca rezultat, s-a permis accesul la apă potabilă a peste 22 localități, au fost conectate peste 12,0 mii persoane la sistemul de canalizare. În patru localități au fost reabilitate patru fântâni arteziene. În prezent, ponderea populației Republicii Moldova conectate la sistemele de aprovizionare cu apă constituie 42,1 la sută, iar la sistemele de canalizare 12,1 la sută.

Principalele cauze ale lipsei valorificării mijloacelor financiare din contul proiectelor finanțate din surse externe sunt:

- reorganizarea operatorului de nord privind furnizarea apei de potabile în legătură insolvabilitatea acestuia;
- procedurile complexe, prevăzute de manualele operaționale, stabilite de donator;
- procedurile extinse de achiziție publică.

7. Ocrotirea sănătății

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

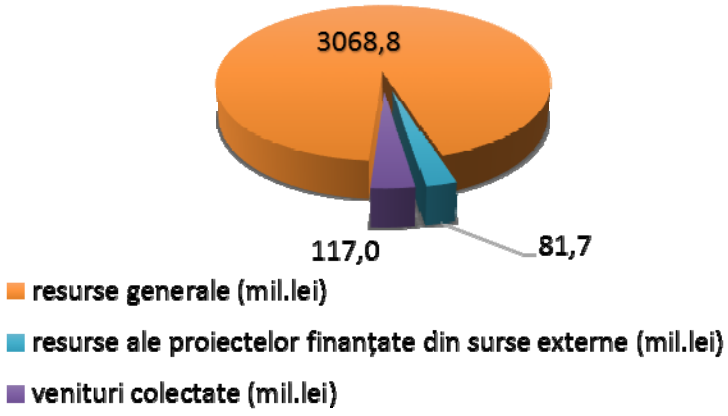
(mil.lei)

	2015 executat *(în condiții comparabile)*	2016				
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**3423,9**	**3408,2**	**3333,6**	**3267,5**	**-66,1**	**98,0**
dintre care:						
Cheltuieli curente	2730,5	3375,3	3279,0	3228,1	-50,9	98,4
Cheltuieli capitale	693,4	32,9	54,6	39,4	-15,2	72,2
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*11,4*	*9,6*	*9,9*	*10,1*		
Resurse total,	**3423,9**	**3408,2**	**3333,6**	**3267,5**	**-66,1**	**98,0**
inclusiv:						
resurse generale	2655,7	3160,8	3090,1	3068,8	-21,3	99,3
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	638,1	111,1	111,9	81,7	-30,2	73,0
venituri colectate	130,1	136,3	131,6	117,0	-14,6	88,9

În bugetul de stat pe anul 2016 la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 3 408,2 mil.lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații a fost redus cu 74,6 mil.lei și a constituit 3 333,6 mil.lei sau 9,9 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Conform rapoartelor autorităților publice centrale, în perioada de gestiune au fost efectuate cheltuieli în volum de 3 267,5 mil.lei, ceea ce constituie 98,0 la sută față de prevederile anuale.

Cheltuielile în domeniul ocrotirii sănătății în anul 2016, au fost finanțate din contul mai multor resurse, structura cărora se prezintă în diagrama ce urmează.

În aspectul executării resurselor se atestă, că volumul preponderent revine resurselor generale fiind executate în sumă de 3 068,8 mil.lei sau 93,9 la sută din totalul acestora. Resursele proiectelor finanțate din surse externe au fost executate în volum de

81,7 mil.lei, mai puțin cu 30,2 mil.lei decât cele prevăzute în anul 2016. Veniturile colectate la grupa principală „Ocrotirea sănătății" în anul 2016 au fost executate în sumă de 117,0 mil.lei, mai puțin cu 14,6 mil.lei sau 11,1 la sută decât prevederile anuale.

Volumul cheltuielilor executate în anul 2016, pe autoritățile publice centrale și din punct de vedere al principalelor măsuri se caracterizează precum urmează:

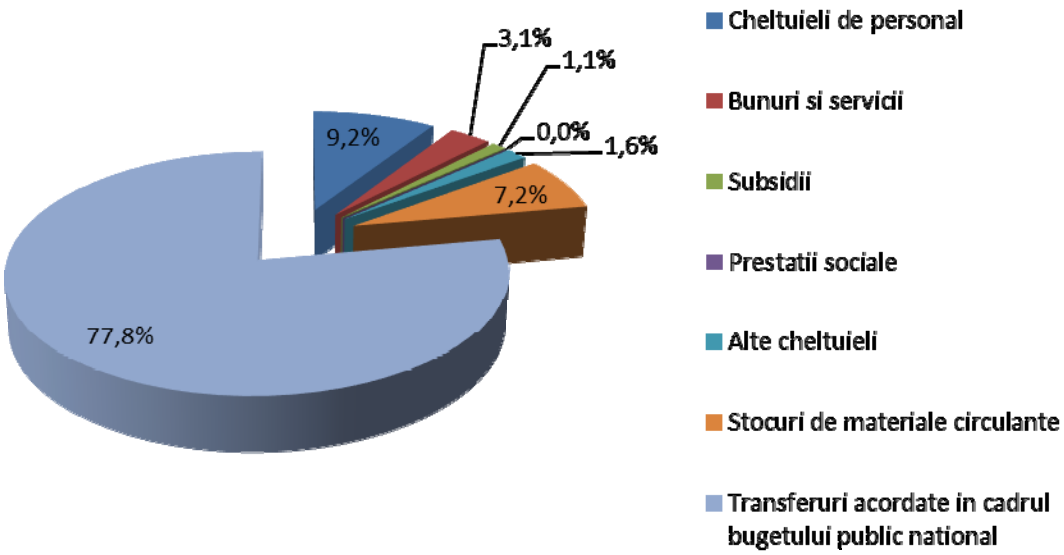
- Acțiuni generale – prin asigurarea transferurilor de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 2 512,7 mil.lei care au fost executate sută la sută din prevederile anuale;
- Ministerul Sănătății – prin asigurarea activității instituțiilor de ocrotire a sănătății, implementării în continuare a programelor naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății și realizării a 3 proiecte finanțate din surse externe, în sumă totală de 727,0 mil.lei, care au fost executate la nivel de 91,7 la sută din prevederile anuale. Mijloacele financiare neutilizate la finele perioadei de gestiune au constituit 65,9 mil.lei, din care, cota preponderentă de 45,8 la sută o dețin cheltuielile proiectelor finanțate din surse externe. Principale cauze a nevalorificării alocațiilor constituie neîncasarea veniturilor colectate de la prestarea serviciilor contra plată, necontractarea alocațiilor din lipsa prezentării ofertelor conform cerințelor solicitate în cadrul licitațiilor petrecute repetate, fluctuația cadrelor, neprezentarea la timp a documentelor ce confirmă volumul de servicii procurate, lucrări efectuate.
- Cancelaria de Stat – prin asigurarea activității instituțiilor de ocrotire a sănătății și realizării Programului ramural de servicii medicale - 25,2 mil.lei care au fost executate în volum de 99,3 la sută, mijloacele financiare neutilizate constituind 0,2 mil.lei.
- Academia de Științe a Moldovei – prin realizarea activităților de cercetare, dezvoltare și inovare – 2,6 mil.lei, fiind executate sută la sută din prevederile anuale.

În anul 2016, grupa principală „Ocrotirea sănătății" a beneficiat de finanțare sub formă de suport la buget, în baza realizării indicatorilor legați de debursări stabiliți de comun acord cu Banca Mondială, Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru implementarea proiectului „Modernizarea sectorului sănătății" (componenta Program). Proiectul dat are drept scop reducerea riscurilor aferente bolilor nontransmisibile, îmbunătățirea protecției financiare și sporirea eficienței serviciilor de sănătate în Republica Moldova, prin fortificarea asistenței medicale primare și spitalicești, îmbunătățirea indicatorilor de sănătate, reducerea invalidității și incapacității de muncă a populației. Astfel, în bugetul Ministerului Sănătății din alocațiile prevăzute în volum de 77,6 mil.lei, au fost executate 76,9 mil.lei sau sută la sută din debursările efectuate de Banca Mondială, și prin transferuri de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală s-au executat 90,0 mil.lei sau sută la sută din prevederile anuale.

Sub aspectul categoriilor economice, cheltuielile pentru ocrotirea sănătății se caracterizează după cum urmează:

Cheltuielile curente au fost prevăzute în sumă de 3 279,0 mil.lei și executate în volum de 3 228,1 mil.lei sau la nivel de 98,4 la sută din prevederi.

Structura economică a cheltuielilor curente realizate în anul 2016 se prezintă în diagrama ce urmează.

Din cheltuielile curente realizate în anul 2016, 77,8 la sută reprezintă *transferurile de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală* care au fost executate integral din prevederile anuale (2 512,7 mil.lei).

Cheltuielile de personal în structura cheltuielilor curente constituie 9,2 la sută, fiind executate la nivel de 98,8 la sută sau în volum de 298,5 mil.lei din prevederi (302,2 mil.lei).

Pentru *bunuri și servicii* au fost prevăzute cheltuieli în sumă 125,8 mil.lei, fiind executate în volum de 99,5 mil.lei. Nivelul executării a constituit 79,1 la sută din prevederi și 3,1 la sută din totalul cheltuielilor curente.

Cheltuielile pentru *subsidii* au fost precizate pe parcursul anului până la 34,6 mil.lei și executate integral.

Pentru *prestații sociale* cheltuielile au fost precizate în sumă de 1,8 mil.lei, fiind executate în volum de 1,4 mil.lei sau la nivel de 77,8 la sută din prevederi.

Alte cheltuieli au fost executate la nivel de 97,5 la sută din prevederi (50,1 mil.lei).

Pentru *stocuri de materiale circulante*, cheltuielile au fost precizate la 250,4 mil.lei și executate în sumă de 231,4 mil.lei sau la nivel de 92,4 la sută.

Cheltuielile capitale au fost prevăzute în volum de 54,6 mil.lei și executate în sumă de 39,4 mil.lei, sau la nivel de 72,2 la sută din prevederi.

Din Fondul de rezervă al Guvernului, conform hotărârii nr.1248 din 15 noiembrie 2016, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 45,6 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare unei persoane din cadrul Ministerului Sănătății – membru al delegației oficiale a Republicii Moldova pentru prezentarea celui de-al II-lea Raport național al Republicii Moldova privind evaluarea periodică universală în cadrul sesiunii

a 26-a a Grupului de lucru privind UPR, Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite (or.Geneva, Confederația Elvețiană, 4-8 noiembrie 2016).

Veniturile colectate în anul 2016 de către instituțiile finanțate de la bugetul de stat din ramura „Ocrotirea sănătății" au alcătuit 117,0 mil.lei sau 88,9 la sută față de veniturile planificate pe perioada de gestiune (131,6 mil.lei).

În anul 2016, *cheltuielile aferente proiectelor finanțate din surse externe* au fost executate în volum de 81,7 mil.lei sau 72,9 la sută din prevederile anuale (111,9 mil.lei), fiind implementate următoarele proiecte:

1. Proiectul „Programul de profilaxie şi control al infecţiei HIV/SIDA, al infecţiilor cu transmitere sexuală şi a tuberculozei în Moldova".

2. Proiectul „Îmbunătăţirea serviciilor medicale în Republica Moldova".

3. Proiectul „Modernizarea sectorului sănătăţii în Republica Moldova".

Alocațiile neutilizate din cadrul proiectelor finanțate din surse externe au constituit 30,2 mil.lei, din care 21,6 mil.lei constituie cheltuielile neexecutate ale Proiectului „Programul de profilaxie şi control al infecţiei HIV/SIDA, al infecţiilor cu transmitere sexuală şi a tuberculozei în Moldova". Neexecutarea cheltuielilor în volum deplin a fost influențată de nedebursarea granturilor şi împrumuturilor externe la nivelul prevăzut.

În anul 2016 bugetul la ramura „Ocrotirea sănătăţii" a fost realizat în format de program şi anume programul „Sănătatea publică şi servicii medicale".

Principalele obiective ale programului au fost:

- îmbunătăţirea continuă a stării de sănătate a populaţiei, prin asigurarea accesului echitabil la serviciile de sănătate de calitate şi cost-eficace.
- asigurarea accesului copiilor şi maturilor cu necesităţi speciale la tratamentul de reabilitare şi recuperare;
- reducerea incidenţei prin HIV/SIDA şi a mortalităţii asociată cu TB, realizarea imunizărilor conform calendarului naţional de vaccinare;
- supravegherea principalelor boli infecţioase în vederea intensificării şi diagnosticării precoce a pericolului apariţiei unor epidemii;
- sporirea asigurării populaţiei cu medicamente calitative.

În cadrul programului au fost finanţate cheltuieli în sumă de 3 267,5 mil.lei sau la nivel de 98,0 la sută din prevederi.

Programul „Sănătatea publică şi servicii medicale" a fost gestionat de către Cancelaria de Stat, Ministerul Sănătăţii, Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Acţiuni generale şi cuprinde 11 subprograme.

8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

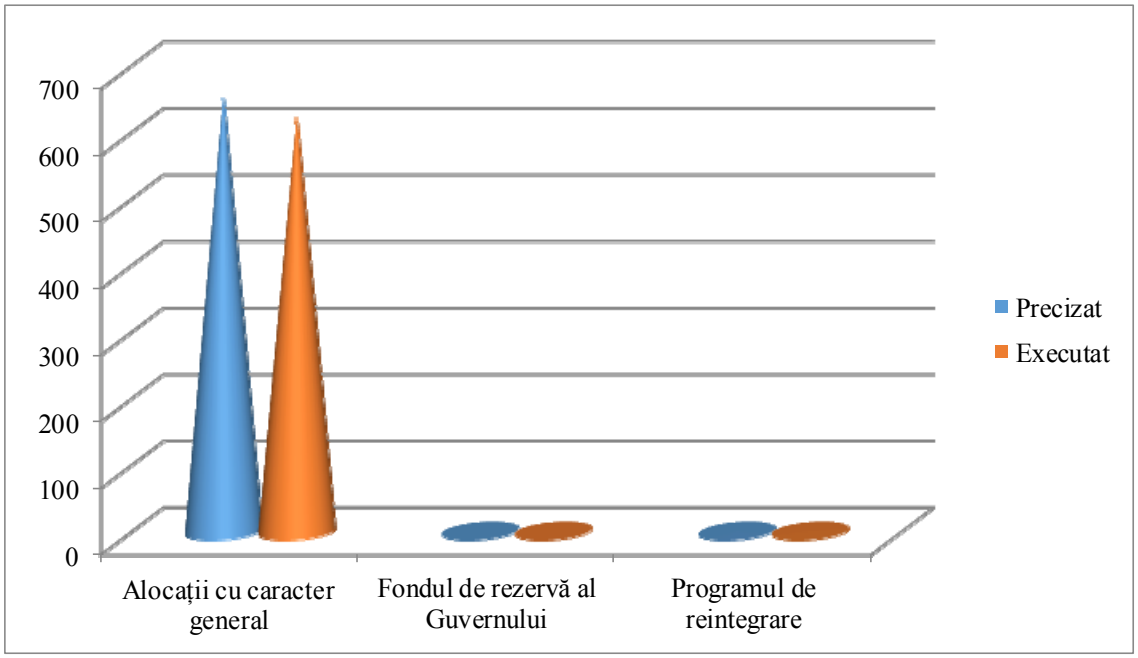
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabela următoare.

mil.lei

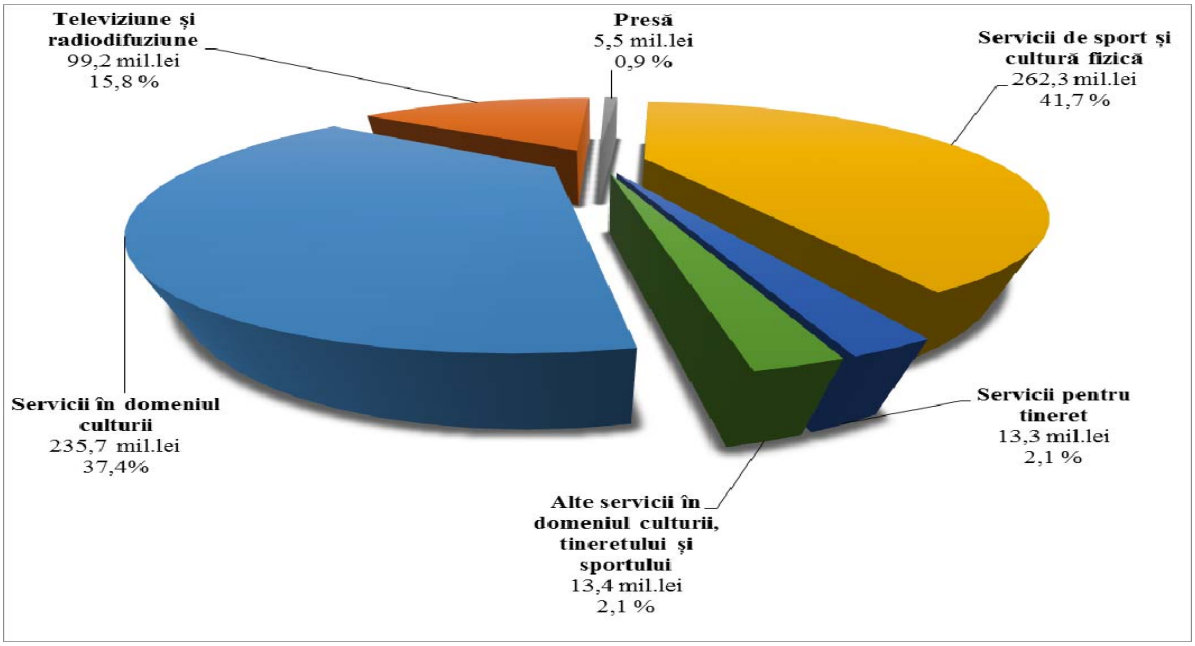
	2015 executat	2016				
		Aprobat pe an	Precizat pe an	Executat	executat față de precizat pe an	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	**540,4**	**682,9**	**662,5**	**629,6**	**-32,9**	**95,0**
dintre care: Cheltuieli curente	523,8	619,7	595,3	582,1	-13,2	97,8
Cheltuieli capitale	16,6	63,2	67,2	47,5	-19,7	71,0
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*1,8*	*2,0*	*2,0*	*2,0*		
Resurse total, inclusiv:	**540,4**	**682,9**	**662,5**	**629,6**	**-32,9**	**95,0**
resurse generale	524,8	669,0	647,7	618,2	-29,5	95,4
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe						
venituri colectate	15,6	13,9	14,8	11,4	-3,4	77,0

Pentru anul 2016 în bugetul de stat la această grupă au fost aprobate alocații în sumă de 682,9 mil.lei. Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2016, alocațiile totale au fost micșorate cu 20,1 mil.lei, care în final au constituit 662,5 mil.lei și au fost valorificate în mărime de 629,6 mil.lei sau 95 la sută din cele prevăzute.

Structura **surselor de cheltuieli** precizate și executate în anul 2016 la grupa „Cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret” se prezintă după cum urmează:

Structura cheltuielilor sub aspect funcțional este reflectată în diagrama ce urmează:

Distribuirea finanțării conform clasificației funcționale denotă o predominare absolută a cheltuielilor ce țin de ***serviciile în domeniul culturii*** cu un volum de 235,7 mil.lei sau 37,4 la sută din total resurse, care au fost executate la nivel de 89,6 la sută față de prevederile anuale, ce este cu 33,1 mil.lei mai mult față de volumul mijloacelor alocate în anul 2015.

În scopul susținerii activității instituțiilor teatral-concertistice au fost precizate alocații în volum de 122,1 mil.lei. Executarea mijloacelor respective a fost efectuată integral și sunt în creștere față de cele executate în anul 2015 cu 9,5 mil.lei.

Din contul asistenței financiare nerambursabile din partea Guvernului României au fost prevăzute mijloace financiare în mărime de 44,4 mil.lei, care au fost executate în mărime de 26,7 mil.lei (din care 0,4 mil.lei – cheltuieli operaționale). De suport au beneficiat edificiile culturale: Teatrul Republican Muzical Dramatic „B. P. Hașdeu” or. Cahul, Sala cu Orgă și Muzeul Național de Arte.

Au beneficiat de indemnizații de merit pentru realizări deosebite şi pentru recompensarea activității de notorietate în domeniul culturii 100 persoane. În acest scop au fost utilizate mijloace în mărime de 6,1 mil.lei.

În scopul susținerii cinematografiei au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 0,9 mil.lei, care pe parcursul anului au fost precizate în mărime de 0,5 mil.lei și executate integral.

Cheltuielile bugetului de stat pentru radiodifuziune, prevăzute în sumă de 90,7 mil.lei au fost executate integral.

În scopul susţinerii editării cărţii naţionale au fost precizate mijloace financiare în sumă de 3,1 mil.lei, care au fost executate la nivel de 94 la sută.

Ministerul Culturii, pentru susținerea Revistei ilustrate social-culturale “Moldova”, a efectuat cheltuieli în volum de 0,8 mil.lei.

Ministerului Educației pentru susținerea redacțiilor revistelor pentru copii şi adolescenți "Alunelul", "Florile Dalbe" şi "Noi" pentru anul 2016 i-au fost precizate mijloace financiare în volum de 1,1 mil.lei, executate până la sfârşitul perioadei de gestiune integral.

Ministerului Tineretului și Sportului, pentru domeniul "Sport", au fost precizate mijloace în sumă de 110,1 mil.lei (inclusiv, pentru activitatea a 21 școli sportive circa 46,5 mil.lei), fiind executate 108,3 mil.lei sau 98,0 la sută din prevederi. Din acest program pentru activitatea școlilor sportive s-au efectuat cheltuieli în mărime de 46,5 mil.lei iar în scopul realizării Calendarului acțiunilor sportive naționale și internaționale au fost alocate 46,6 mil.lei.

Întru realizarea activităților pentru tineret, pentru anul 2016 au fost precizate alocaţii în volum de 14,1 mil.lei, care au fost executate în sumă de 13,3 mil.lei sau 94,0 la sută.

Transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către autoritățile publice locale, au fost executate în mărime de 153,8 mil.lei sau 99,8 la sută din prevederi, de alocațiile cărora au beneficiat 69 școli sportive din cadrul APL.

9. Învățământ

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabelul ce urmează:

mil.lei

Denumirea indicatorilor	2015 executat	2016					2016 executat față de 2015 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cheltuieli active și nefinanciare, total educație	**7 720,6**	**8 789,0**	**8 407,6**	**8 269,1**	**-138,5**	**98,4**	**548,5**	**107,1**
dintre care:								
Cheltuieli curente	7358,7	8280,5	8198,5	8116,1	-82,4	99,0	757,4	110,3
- inclusiv transferuri curente acordate cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale	*5533,3*	*6273,0*	*6269,8*	*6268,9*	*-0,9*	*100,0*	*735,6*	*113,3*
Cheltuieli capitale	361,9	508,5	209,1	153,0	-56,1	73,2	-208,9	42,3
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*25,6*	*24,7*	*24,8*	*25,6*	*0,7*	*103,0*	*-*	*100,0*
Resurse total	**7720,6**	**8789,0**	**8407,6**	**8269,1**	**-138,5**	**98,4**	**548,5**	**107,1**
inclusiv:								
resurse generale	7251,6	8478,9	8102,6	8003,1	-99,5	98,8	751,5	110,4
- inclusiv transferuri între componente	*1,8*						*-1,8*	
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	300,1	141,9	134,4	105,0	-29,4	78,1	-195,1	35,0
venituri colectate	170,7	168,2	170,6	161,0	-9,6	94,4	-9,7	94,3

În anul 2016, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 8 269,1 mil.lei, ce constituie 98,4 la sută fată de prevederi.

În bugetul de stat, cheltuielile executate la această grupă au constituit 25,6 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Totodată, în anul 2016 instituţiile de învăţământ au beneficiat de mijloace din *Programul activităților de reintegrare a tării* (Hotărârea Guvernului nr. 1182 din 26 octombrie 2016) în volum de 596,3 mii lei pentru acordarea unui ajutor material în sumă de 75 mii lei pentru dotarea liceelor teoretice din orașele Tiraspol, Bender, Râbniţa, Grigoriopol, Dubăsari, a gimnaziului-internat din orașul Bender, a gimnaziilor din satele Corjova şi Roghi, raionul Dubăsari.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere fată de cheltuielile totale la grupul dat se prezintă în următorul tabel:

mil.lei

Denumirea cheltuielilor	2015 executat	2016					Ponderea în cheltuielile totale, %	
		aprobat	precizat	executat	executat fată de precizat			
					suma	%	executat 2015	executat 2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cheltuieli active și nefinanciare - total educație	**7 720,6**	**8 789,0**	**8 407,6**	**8 269,1**	**-138,5**	**98,4**		
Cheltuieli curente	7358,7	8280,5	8198,5	8116,1	-82,4	99,0	95,3	98,1
Cheltuieli de personal	*672,5*	*722,9*	*682,1*	*657,5*	*-24,6*	*96,4*	*8,7*	*8,0*
Cheltuieli capitale	361,9	508,5	209,1	153,0	-56,1	73,2	4,7	1,9
Investiții capitale	*6,2*	*99,9*	*38,1*	*19,9*	*-18,2*	*52,2*	*0,1*	*0,2*

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale demonstrează că în anul 2016, comparativ cu anul 2015, a crescut ponderea cheltuielilor curente cu 2,8 p.p., cu reducerea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată, s-a redus ponderea cheltuielilor de personal cu 0,7 p.p.

Pentru realizarea programului de suport bugetar în cadrul *proiectului „Reforma educației în Moldova”*, susținut de Banca Mondială, au fost prevăzute 39,2 mil.lei pentru finanțarea lucrărilor de renovare a instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal, în baza Hotărârii Guvernului nr. 1041 din 13 septembrie 2016, prin care a fost aprobată lista instituțiilor propuse spre renovare. S-a reușit să se asigure parțial realizarea măsurilor planificate, acestea fiind executate la finele anului în volum de 9,8 mil.lei, dintre care:

- Ministerul Educației pentru servicii de proiectare, verificarea proiectelor și supraveghere tehnică – 4,4 mil.lei;

- Primăria comunei Vărzărești, r-nul Nisporeni, Gimnaziul „Alexandru cel Bun” pentru lucrări de renovare - 2,1 mil.lei;

- Consiliul raional Căușeni, Liceul Teoretic „Meșterul Manole” pentru lucrări de renovare - 3,3 mil.lei.

Totodată, au fost prevăzute 2,7 mil.lei pentru instruirea managerilor școlilor și cadrelor didactice, din care au fost executate 2,1 mil.lei.

În bugetul de stat pentru anul 2016, în scopul realizării programului de suport bugetar în domeniul reformei învățământului profesional tehnic pentru proiectul Ministerului Educației *„Suport pentru implementarea Strategiei Învățământului Vocațional/Tehnic”*, oferit de Comisia Europeană, au fost valorificate 16,1 mil.lei (inclusiv investiții capitale – 12,1 mil.lei), ce constituie 64,8 la sută din alocațiile prevăzute.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.983 din 22 decembrie 2012 „Cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară”, instituțiile de învățământ superior au acordat servicii educaționale pentru realizarea comenzii de stat de pregătire a cadrelor, valorificând mijloace în volum de 774,6 mil.lei, sau cu 27,3 mil.lei mai mult fată de anul precedent.

În vederea finanțării învățământului preșcolar, primar, secundar general, special şi extrașcolar la nivel local, au fost prevăzute transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale în volum de 6 269,8 mil.lei, ce au fost executate în mod integral.

Pentru organizarea odihnei de vară a copiilor în cadrul instituțiilor de învățământ secundar general au fost utilizate 1,4 mil.lei, ce este cu 0,2 mil.lei mai puțin fată de nivelul anului 2015.

Măsurile privind organizarea desfășurării examenelor de absolvire în gimnazii şi examenelor de bacalaureat în licee au generat cheltuieli în sumă de 9,2 mil.lei fiind în creștere cu 1,1 mil.lei față de anul trecut.

Pentru participarea elevilor la olimpiadele naționale şi internaționale, în bugetul de stat au fost executate cheltuieli în sumă de 5,6 mil.lei, cu 0,1 mil.lei mai mult fată de executat în anul 2015.

Conform Hotărârii Guvernului „Cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor” nr.876 din 22 decembrie 2015 pentru anul 2016 au fost prevăzute alocații în sumă de 16,5 mil.lei. Alocațiile respective au fost executate la nivel de 99,6 la sută din prevederi.

În scopul realizării măsurilor privind lucrul extrașcolar cu copiii, din bugetul de stat s-au executat 23,4 mil.lei, sau cu 2,7 mil.lei mai mult față de anul precedent.

Cotizațiile la organisme internaționale în anul 2016 au constituit 1,6 mil.lei, ce constituie 100,0 la sută din cele prevăzute.

Pentru încurajarea și stimularea participării Republicii Moldova la un număr sporit de programe de mobilitate CEEPUS III, în bugetul de stat pe anul 2016 au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 250,0 mii lei, care au fost executate la nivel de 77,2 la sută, ce constituie 172,8 mii lei.

Cheltuielile pentru plata burselor elevilor din instituțiile de învățământ (cu excepția celor din învățământ superior care activează în condițiile de autonomia financiară) au

constituit 117,5 mil.lei, ce este cu 13,1 mil.lei mai mult față de nivelul înregistrat în anul precedent.

De burse în instituţiile de învățământ secundar, profesional tehnic secundar, profesional tehnic postsecundar și superior cu finanțare bugetară au beneficiat în medie 43 681 persoane, din care 41 380 persoane au primit burse de studii, 84 persoane – burse nominale şi 2 217 persoane – burse sociale.

Numărul beneficiarilor de burse de studii, sociale şi nominale în instituţiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar a constituit 27 667 persoane. În instituţiile de învățământ secundar şi profesional tehnic secundar de burse au beneficiat 16 014 elevi.

În cadrul învățământului au fost desfășurate următoarele **7 *Proiecte finanțate din surse externe***:

Proiectul ,,Promovarea educației incluzive în Republica Moldova";

Proiectul ,,Energie si biomasă";

Proiectul ,,Reformă a educației din Moldova";

Proiectul ,,Educația artistică şi culturală în contextul cooperării transfrontaliere durabile";

Proiectul ,,Fortificarea capacităților Sistemului Informațional de Management în Educație (SIME)";

Proiectul II al Fondului de Investiții Sociale;

Proiectul ,,Programul de asistență tehnică şi financiară acordată de Guvernul României pentru instituţiile preşcolare din Republica Moldova".

În anul 2016, pentru aceste proicte au fost prevăzute 134,4 mil.lei, nivelul de executare cocstituind 78,1 la sută.

10. Protecție socială

Datele despre executarea cheltuielilor în cadrul grupei date se prezintă în tabelul următor:

mil.lei

	2015 executat	2016				
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat	
					suma	%
Cheltuieli și active nefinanciare, total	***5745,2***	***6486,5***	***6755,3***	***6651,0***	***-104,3***	***98,5***
dintre care:						
Cheltuieli curente	5742,7	6456,9	6729,6	6631,3	-98,3	98,5
Cheltuieli capitale	2,5	29,6	25,7	19,7	-6,0	76,7
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	*18,9*	*18,2*	*20,0*	*20,6*		
Resurse total,	**5745,2**	**6486,5**	**6755,3**	**6651,0**	**-104,3**	**98,5**
inclusiv:						
resurse generale	5607,4	6362,4	6636,8	6533,3	-103,5	98,4
resurse ale proiectelor finanțate din	16,9	25,8	19,9	7,8	-12,1	39,2

surse externe						
venituri colectate	120,9	98,3	98,6	109,9	11,3	111,5

În bugetul de stat pe anul 2016 la grupa dată au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 6 486,5 mil.lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 268,8 mil.lei şi au constituit 6 755,3 mil.lei, sau 20 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

În aspectul executării resurselor se atestă, că volumul preponderent revine resurselor generale, fiind executate în sumă de 6 533,3 mil.lei sau 98,2 la sută din totalul acestora. Resursele proiectelor finanțate din surse externe au constituit 7,8 mil.lei, mai puțin cu 12,1 mil.lei, sau 39,2 la sută comparativ cu cele prevăzute în anul 2016. Veniturile colectate la grupa principală „Protecția socială" în anul 2016 au fost executate în volum de 109,9 mil.lei, mai mult cu 11,3 mil.lei decât prevederile anuale.

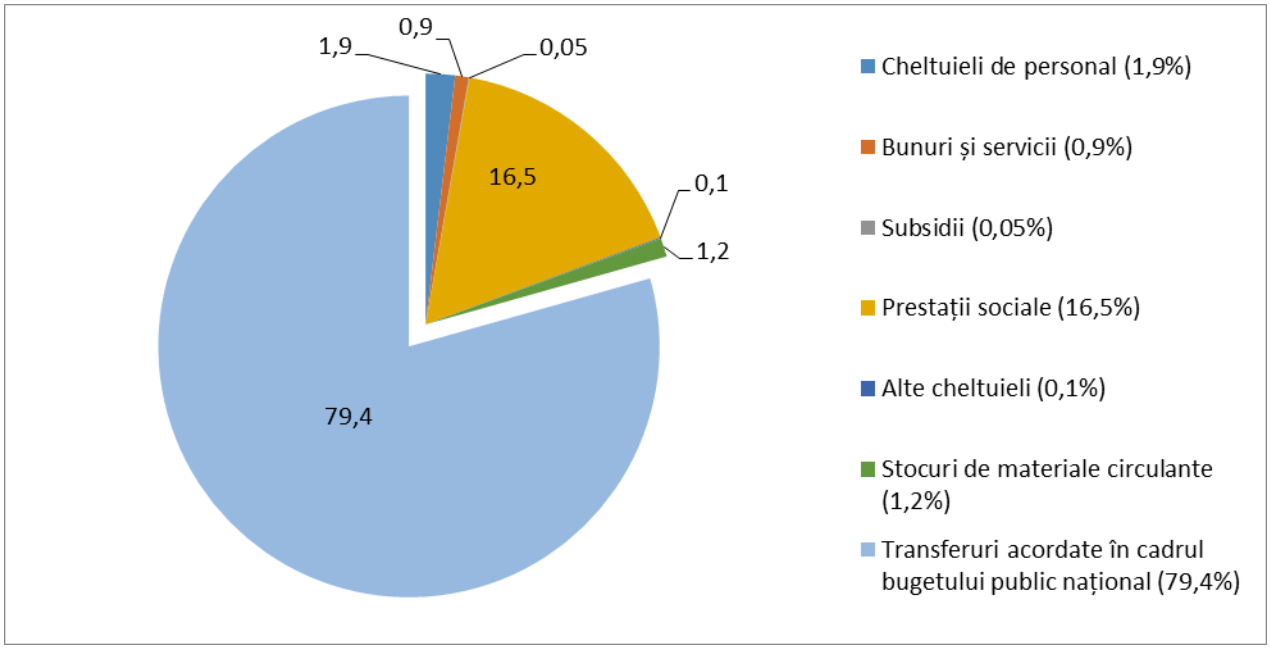
Volumul cheltuielilor în anul 2016 au fost executate în sumă de 6 651,0 mil.lei, față de 5 745,2 mil.lei în anul 2015, mai mult cu 905,8 mil.lei. Executarea cheltuielilor a constituit 98,5 la sută din prevederile anuale, alocațiile neutilizate în exercițiul bugetar reprezentând suma de 104,3 mil.lei, formată la următoarele poziții de cheltuieli:

- transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat în sumă de 31,3 mil.lei, ținând cont de dinamica contingentului beneficiarilor pe fiecare tip de prestație socială și modificarea mărimilor medii ale prestațiilor;
- micşorarea numărului de copii orfani şi cei aflaţi sub tutelă/curatelă, care îşi fac studiile la instituţiile de învăţământ secundar profesional, mediu de specialitate, superior, şcolile de tip internat şi casele de copii, din subordinea Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare, Ministerului Sănătăţii, Ministerului Educaţiei şi Ministerului Culturii – 1,5 mil.lei;
- cheltuieli curente a unor instituții și măsuri sociale – 32,5 mil.lei, din care 12,1 mil.lei - proiectele finanțate din surse externe.
- plata prestațiilor sociale militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne – 7,9 mil.lei, ținând cont de dinamica contingentului beneficiarilor pe fiecare tip de prestație socială și modificarea mărimilor medii ale prestațiilor;
- acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi – 3,0 mil.lei, din cauza micșorarea numărului de decizii a comisiilor speciale parvenite de la APL;
- restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice – 2,4 mil.lei, în legătură cu reducerea deciziilor comisiilor speciale parvenite de la APL;
- indexarea depunerilor băneşti ale cetăţenilor în Banca de Economii – 17,2 mil.lei, în legătură cu tergiversarea adoptării proiectelor actelor legislative și normative respective;

- transferuri cu destinație specială către bugetele unităților-administrativ teritoriale – 7,6 mil.lei, din motivul modificării contingentului de beneficiari și mărimii medii a plăților.

Cheltuielile curente pe ramură în anul 2016 au fost prevăzute în volum de 6 729,6 mil.lei și realizate în sumă de 6 631,3 mil.lei sau la nivel de 98,5 la sută din prevederi.

Structura economică a cheltuielilor realizate în anul 2016 se prezintă în diagrama ce urmează.

Din cheltuielile curente realizate în anul 2016, 79,4 la sută reprezintă *transferurile către alte bugete*, și anume:

- transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă de 5 016,0 mil.lei, care au fost executate la nivel de 99,4 la sută din prevederi;

- transferurile către bugetele locale în sumă de 247,5 mil.lei, care s-au executat la nivel de 97 la sută din prevederile anuale.

Cheltuielile de personal în structura cheltuielilor curente constituie 1,9 la sută, fiind executate în sumă de 125,4 mil.lei sau la nivel de 97,7 la sută din prevederi (128,4 mil.lei).

Pentru *bunuri și servicii* din planul precizat de 73,4 mil.lei au fost executate 57,7 mil.lei, nivelul executării constituind 78,6 la sută din prevederi și 0,9 la sută din totalul cheltuielilor curente.

Cheltuielile pentru *subsidii* au fost precizate în sumă de 3,4 mil.lei și executate în sumă de 3,2 mil.lei sau la nivel de 95 la sută din prevederi.

Pentru *prestații sociale* cheltuielile au fost precizate în sumă de 1 111,6 mil.lei și executate în sumă de 1 097,1 mil.lei sau la nivel de 98,7 la sută din prevederi.

Alte cheltuieli din suma prevăzută de 24,5 mil.lei au fost executate 4,6 mil.lei sau la nivel de 18,8 la sută din prevederi, rămânând nevalorificate mijloace în sumă de 19,9 mil.lei, dintre care 17,2 mil.lei se atribuie compensării pierderilor pentru depunerile bănești ale cetățenilor.

Pentru stocuri de materiale circulante, cheltuielile au fost precizate la 86,0 mil.lei și executate în sumă de 79,9 mil.lei sau la nivel de 92,9 la sută din prevederi.

Cheltuieli capitale au fost prevăzute în volum de 25,7 mil.lei și executate în sumă de 19,7 mil.lei sau la nivel de 76,6 la sută din prevederi.

În bugetul de stat pe anul 2016 pentru achitarea pensiilor militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne au fost precizate alocații în sumă de 977,2 mil.lei. Executarea cheltuielilor a constituit 972,4 mil.lei sau 99,5% din prevederile anuale. Numărul beneficiarilor de pensii la 1 ianuarie 2017 a constituit 21 111 persoane, sau cu 201 persoane mai mult față de 1 ianuarie 2016.

Pentru plata prestaţiilor sociale colaboratorilor structurilor de forţă au fost precizate în anul 2016 alocaţii în sumă de 28,2 mil.lei și executate cheltuieli în sumă de 25,1 mil.lei sau 89,0 la sută.

Pe parcursul anului de raportare, în scopul asigurării funcționării aparatului Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, a instituțiilor din subordine, precum și executarea serviciilor atribuite acestora, au fost precizate mijloace financiare în sumă de 472,5 mil.lei și executate în sumă de 440,0 mil.lei sau la nivel de 93,1% față de planul precizat.

În bugetul de stat pe anul 2016 pentru plata *sumei indexate pe depunerile bănești* au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 17,2 mil.lei, care nu au fost executate din motivul nedefinitivării și aprobării, până la finele anului, a mecanismului de achitare a sumelor indexate prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei”, în legătură cu lichidarea ”Băncii de Economii” S.A.

În scopul executării *Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, legate de restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în bugetul de stat pentru anul 2016 au fost precizate mijloace financiare în volum de 16,0 mil.lei și executate în sumă de 13,6 mil.lei.

În bugetul de stat pe anul 2016 pentru executarea *Legii nr. 154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensaţiei unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populaţie* au fost prevăzute și executate mijloace financiare în volum de 0,02 mil.lei.

Întru realizarea *Hotărârii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 ”Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni”* în bugetul de stat pe anul 2016 au fost precizate alocații în volum de 7,0 mil.lei și executate la situația din 31 decembrie 2016 în sumă de 4,0 mil.lei.

Plăți cu destinație specială. Întru realizarea prevederilor Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2013 privind finanțele publice locale, în bugetul de stat pe anul 2016 au fost prevăzute mijloace financiare pentru plățile cu destinație specială în volum de 153,2

mil.lei, care la situația din 31 decembrie 2016 au fost executate în mărime de 145,6 mil.lei, s-au cu 7,6 mil.lei mai puțin decât suma precizată, ceea ce reprezintă 95,0%.

Plățile cu destinație specială au fost îndreptate pentru:

- compensarea cheltuielilor pentru serviciile de transport – 72,6 mil.lei față de suma precizată de 74,6 mil.lei;
- plata indemnizațiilor pentru copiii adoptați sau cei aflați sub tutelă/curatelă – 39,6 mil.lei față de suma precizată de 40,9 mil.lei;
- susținerea tinerilor specialiști întru compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuințelor, compensarea unor tipuri de resurse energetice, precum și achitarea indemnizațiilor unice – 11,8 mil.lei față de suma precizată de 12,9 mil.lei;
- compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din Anenii Noi – 21,6 mil.lei față de suma precizată de 24,8 mil.lei.

În ***transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat*** pe anul 2016 au fost precizate alocaţii în volum de 5047,3 mil.lei, din care au fost finanţate 5 016,0 mil.lei sau 99,4 la sută din prevederile anuale.

Astfel, în anul 2016 executarea transferurilor de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat a constituit mai mult cu 863,0 mil.lei sau 20,8 la sută față de anul 2015 executat (4 153,0 mil.lei).

Cheltuielile preconizate ale Fondului republican de susținere socială a populației pe anul 2016 au constituit suma de 94,4 mil.lei, care au fost executate integral. Din suma totală au fost alocate mijloace financiare pentru acordarea ajutoarelor materiale păturilor de populaţie socialmente vulnerabile prin intermediul fondurilor locale – 84,2 mil.lei şi nemijlocit din Fondul Republican de susţinere socială a populației – 8,7 mil.lei, totodată pentru întreţinerea Direcţiei executive a Fondului republican au fost îndreptate 1,4 mil.lei.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, cheltuielile au fost executate în volum de 7,8 mil.lei sau 39,2 la sută din prevederile anuale, alocațiile neutilizate constituind 12,1 mil.lei. Pe parcursul anului au fost implementate 2 proiecte *„Consolidarea eficienței rețelei de asistență socială” și „Facilitarea implementării Domeniului prioritar nr.9 al UE pentru regiunea Dunării”*. Factorii principali care au condiționat neexecutarea în volum deplin a mijloacelor financiare precizate sunt: amânarea contractării unei companii de consultanță, reparația și dotarea sediului Agenției Naționale de Asistență Socială, contractarea cu întârziere a sumei planificate pentru dezvoltarea sistemului informațional.

Pe parcursul anului 2016 *din fondul de rezervă al Guvernului* la ramura „Protecția socială” au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 230,6 mii lei, iar executarea a constituit 118,9 mil.lei sau 51,6 la sută din prevederi.

F. Transferurile către bugetele locale

La baza relațiilor între bugetul de stat şi bugetele locale stau prevederile Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanţele publice locale, Legii bugetului de stat pe anul 2016 nr.154 din 1 iulie 2016 (cu modificările şi completările ulterioare), precum şi a altor acte legislative şi normative.

În componenţa bugetului de stat pe anul 2016, pentru bugetele locale de ambele nivele, au fost aprobate transferuri în sumă totală de 7 889,1 mil.lei. Astfel, transferurile cu destinație generală constituie 1 267,3 mil.lei, dintre care din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale pentru nivelarea posibilităților financiare 1 082,6 mil.lei, din fondul de compensare, pentru depășirea discrepanțelor (riscurilor) legate de reformarea sistemului de raporturi interbugetare 100,0 mil.lei și pentru alte transferuri cu destinație generală 84,7 mil.lei, acestea din urmă fiind suplimentate cu 1,9 mil.lei, astfel transferurile cu destinație generală constituind 1 269,2 mil.lei.

Transferurile cu destinaţie specială de la bugetul de stat către bugetele locale au fost aprobate în sumă de 6 621,8 mil.lei, ulterior fiind precizate cu 18,0 mil.lei și au constituit 6 603,8 mil.lei, dintre care pentru finanţarea învățământului preşcolar, primar, secundar general, special şi complementar (extraşcolar) – 6 269,8 mil.lei, pentru finanţarea competenţelor delegate autorităţilor administraţiei publice locale – 334,0 mil.lei.

În anul 2016, efectuarea transferurilor de la bugetul de stat la bugetele locale au fost asigurate la nivel de circa 99,9 la sută, rămânând nealocate circa 8,8 mil.lei din sumă totală (7 873,0 mil.lei), dintre care pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) – 0,9 mil.lei, pentru finanţarea competenţelor delegate – 7,9 mil.lei. Factorul principal de nealocare fiind precizarea (micșorarea), pe parcursul anului, a numărului de beneficiari.

De rând cu aceasta, pe parcursul anului 2016 din bugetul de stat pentru bugetele locale au fost alocate transferuri cu destinaţie specială, în sumă de 39,3 mil.lei, după cum urmează:

- în scopul realizării art. 12 al Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și în baza hotărârilor emise de Guvern au fost transferate către bugetele locale, mijloace financiare, în sumă de 13,6 mil.lei;
- conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1182 din 26 octombrie 2016 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2016” au fost transferate bugetelor locale mijloace financiare pentru activitățile de reintegrare a țării din Programul aprobat, în sumă totală de 6,2 mil.lei;
- conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 ”Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni” au fost transferate bugetelor locale mijloace financiare în sumă totală de 4,0 mil.lei;
- conform prevederilor Legii nr.154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensaţiei unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de

populaţie din mediu rural, au fost alocate bugetelor locale mijloace financiare, în sumă de circa 0,02 mil.lei;

- conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.403 din 16 iunie 2015 „Privind finanţarea lucrărilor de renovare a instituţiilor de învăţământ primar şi secundar general din subordinea autorităţilor publice locale în anul 2015", ținând cont de bugetul provizoriu și prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1041 din 13 septembrie 2016 „Privind finanţarea lucrărilor de renovare a instituţiilor de învățământ primar, gimnazial şi liceal din subordinea autorităţilor publice locale în anul 2016" au fost transferate bugetelor locale mijloace financiare pentru finanţarea lucrărilor executate, în sumă totală de 5,4 mil.lei;
- pe parcursul anului 2016, conform unor hotărâri ale Guvernului, din fondul de rezervă al Guvernului și fondul de intervenție a Guvernului au fost alocate bugetelor locale pentru diverse scopuri 10,1 mil.lei.

G. Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat

Conform bilanţului contabil pe anul 2016, balanţa activelor şi pasivelor la finele anului 2016 a constituit 35 611 383,7 mii lei.

Soldurile mijloacelor băneşti ale bugetului de stat şi instituţiilor finanţate din bugetul de stat se prezintă în tabela următoare.

mii lei

	Total	Inclusiv:			
		Pe conturile curente in CUT	**Pe conturi la MAIB**	**pe conturi BNM**	**Conturi curente în afara sistemului trezorerial**
Sold de mijloace băneşti în **moneda națională** total,incusiv	**609739,4**	**608547,7**	**1191,7**		
• Componenta de bază	575047,2	575047,2			
• Proiecte investiționale	34692,2	33500,5	1191,7		
Sold de mijloace băneşti în **valută străină** total, incusiv:	**2491269,9**		**96,5**	**2491173,4**	
• Componenta de bază	2491173,4			1526676,5	
• Proiecte investiționale	96,5		96,5	964496,9	
Sold de mijloace pe conturi curente în afara sistemului trezorerial	**197141,6**				**197141,6**
Total	**3298150,9**	**608547,7**	**1288,2**	**2491173,4**	**197141,6**

H. Creanțele și datoriile instituțiilor finanțate de la bugetul de stat

La situaţia din 31 decembrie 2016 la bugetul de stat s-au înregistrat creanțe la cheltuieli și active nefinanciare în sumă totală de 954,6 mil.lei, inclusiv creanțe curente (sumele achitate în avans conform contractelor pentru bunuri, lucrări şi servicii) în sumă de - 893,3, iar cu termen expirat - 61,3 mil.lei.

Comparativ cu situaţia din 31 decembrie 2015, creanţele s-au micşorat cu 168,6 mil.lei, inclusiv creanțe curente - cu 107,5 mil.lei, iar creanțe cu termen expirat - cu 61,1 mil.lei.

La situaţia din 31 decembrie 2016, la bugetul de stat s-au înregistrat datorii în sumă totală de 630,5 mil.lei, care, comparativ cu situaţia din 31 decembrie 2015, s-au micşorat cu 594,5 mil.lei.

Din suma totală a datoriilor, datoriile curente (cheltuielile de personal, servicii energetice şi comunale, calculate pentru luna decembrie, dar planificare și achitate în luna ianuarie a anului următor, precum și la alte cheltuieli, termenul de achitare al cărora conform contractului nu a survenit) constituie 616,9 și cu termem de achitare expirat (arierate) - 13,6 mil.lei.

Datoriile cu termen de achitare expirat (arierate*)* comparativ cu anul 2015 s-au micşorat cu 644,1 mil.lei.

Din suma totală a creanțelor ponderea semnificativă revine creanțelor aferente proiectelor finanțate din surse externe (647,8 mil.lei sau 67,8%), iar în totalul datoriilor, ponderea semnificativă revine datoriilor componentei resurse generale (459,4 mil.lei sau 72,9%).

Sub aspectul clasificației economice, s-au înregistrat creanțe la active nefinanciare – 830,1 mil.lei, din care 620,2 mil.lei aferente investițiilor capitale în curs de execuție, crearea rezervelor materiale de stat și de mobilizare în valoare de 96,4 mil.lei. În totalul datoriilor, cele mai semnificative datorii s-au format la „Retribuirea muncii” – 298,2 mil.lei, la „Active nefinanciare” – 174,9 mil.lei, din care 131,7 mil.lei la „Investiții capitale în active în curs de execuție”.

La nivel de autoritate/instituție bugetară, cele mai semnificative creanțe s-au înregistrat la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 604,3 mil.lei, (toate curente), Agenția Rezerve Materiale - 130,3 mil.lei, inclusiv cu termenul expirat – 51,0 mil.lei, la Ministerul Sănătății - 30,0 mil.lei, (toate curente). Cele mai semnificative creanțe cu termen expirat sunt înregistrate la Ministerul Afacerilor Interne – 6,4 mil.lei și Agenția Rezerve Materiale – 51,0 mil.lei.

Ponderea creanțelor și datoriilor în totalul cheltuielilor bugetului de stat a constituit 3,0% și, respectiv, 2,0%, iar a celor cu termenul de achitare expirat – 0,2% și, respectiv, 0,04%. În comparație cu anul precedent, au fost diminuate atât creanțele cu -168,6 mil.lei, cât și datoriile cu - 594,5 mil.lei.

La finele anului 2016, autoritățile/instituțiile bugetare au înregistrat creanțe și datorii la serviciile prestate contra plată (resurse colectate) în valoare de 86,7 mil.lei și 17,9 mil.lei respectiv. Restanțele (creanțe) la veniturile colectare s-a format urmare a nerespectării disciplinei de plată de către beneficiarii serviciilor prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și neîntreprinderea măsurilor de rigoare pentru încasarea în termen a resurselor respective. Cele mai semnificative creanțe se înregistrează la instituțiile subordonate Cancelariei de Stat - 10,3 mil.lei, Ministerului Afacerilor Interne -14,3 mil.lei, Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare - 16,4 mil.lei, Ministerului Educației -12,0 mil.lei și Ministerului Sănătății – 7,9 mil.lei.

Totodată, la unele autoritățile/instituțiile bugetare s-au înregistrat datorii la veniturile colectate în avans în valoare totală de 17,9 mil.lei, care reprezintă veniturile încasate în anul de gestiune aferente perioadelor ulterioare. Cele mai semnificative datorii la plata veniturilor colectate se atestă la Ministerul Sănătății – 8,8 mil.lei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – 2,4 mil.lei, Ministerul Finanțelor – 2,1 mil.lei, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor – 2,5 mil.lei. Este de menționat că, urmare a aplicării începând cu 01.01.2016 a regulilor de bugetare nou (sursa unică), autoritățile/instituțiile bugetare au devenit și administratori de venituri colectate.

I. Implementarea recomandărilor şi executarea cerinţelor din hotărârea precedentă a Curţii de Conturi

Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 a fost supus auditului de către Curtea de Conturi.

Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 a fost aprobat prin hotărârea Curții de Conturi nr.16 din 30.05.2016 cu privire la misiunile de audit asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 şi asupra datoriei sectorului public, garanţiilor de stat şi recreditării de stat pe anul 2015.

În baza activităţilor desfăşurate, auditul a confirmat că, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 a fost elaborat de către Ministerul Finanţelor în conformitate cu prevederile cadrului regulator şi că informaţia prezentată se bazează pe datele Ministerului Finanțelor şi pe datele consolidate ale executorilor de buget.

Raportul conține 13 recomandări, incluse în Raportul de audit. Prin prisma responsabilităților ce îi revin Ministerului Finanțelor, au fost executate integral 9 recomandări, iar 4 recomandări vor fi realizate în anul 2017, în conformitate cu termenele stabilite în Planul de măsuri privind realizarea recomandărilor misiunii de audit ce ține de executarea bugetului de stat (recomandarea nr.6, nr.9, nr.10 și nr.11).

MINISTRU **Octavian ARMAȘU**

Anexa nr.1

Dinamica încasării veniturilor bugetului public naţional în anii 2015-2016 pe tipuri (în condiţii comparabile)

mil.lei

Denumirea veniturilor	Cod ECO	Anul 2015			Anul 2016								
										Executat faţă de (+,-)		Executat către *(%)*	
		Executat	Ponderea în PIB (122563 mil. lei) (%)	Ponderea in suma totala (%)	Aprobat	Precizat	Executat	Ponderea în PIB (134476,6 mil. lei) *(%)*	Ponderea in suma totala (%)	executat 2015	precizat	executat 2015	precizat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Venituri, total	**1**	**43 681,1**	**35,6**	**100,0**	**48 297,0**	**46 580,7**	**45 953,9**	**34,2**	**100,0**	**2 272,8**	**-626,8**	**105,2**	**98,7**
Impozite şi taxe	***11***	***26 632,3***	***21,7***	***61,0***	***29 142,5***	***28 968,0***	***29 231,0***	***21,7***	***63,6***	***2 598,7***	***263,0***	***109,8***	***100,9***
Impozit pe venit, total	***111***	**5 553,7**	**4,5**	**12,7**	**6 092,6**	**6 407,2**	**6 544,1**	**4,9**	**14,2**	**990,4**	**136,9**	**117,8**	**102,1**
- impozitul pe venitul persoanelor fizice	1111	2 745,4	2,2	6,3	2 965,2	3 084,5	3 181,5	2,4	6,9	436,1	97,0	115,9	103,1
- impozitul pe venit persoanelor juridice	1112	2 808,3	2,3	6,4	3 127,4	3 322,7	3 362,6	2,5	7,3	554,3	39,9	119,7	101,2
Impozite pe proprietate, total	***113***	**360,8**	**0,3**	**0,8**	**408,1**	**411,9**	**403,5**	**0,3**	**0,9**	**42,7**	**-8,4**	**111,8**	**98,0**
Impozitul funciar	1131	182,1	0,1	0,4	182,2	183,3	184,6	0,1	0,4	2,5	1,3	101,4	100,7
Iimpozitul pe bunurile imobiliare	1132	177,2	0,1	0,4	172,1	174,6	179,6	0,1	0,4	2,4	5,0	101,4	102,9
Impozitul privat	11331	1,5	0,0	0,0	3,8	4,0	4,5	0,0	0,0	3,0	0,5	300,0	112,5
Impozitul pe avere	11361				50,0	50,0	34,8	0,0	0,1	34,8	-15,2		69,6
Impozite şi taxe pe mărfuri şi servicii	***114***	***19 389,5***	***15,8***	***44,4***	***21 354,2***	***20 721,9***	***20 831,6***	***15,5***	***45,3***	***1 442,1***	***109,7***	***107,4***	***100,5***
Taxa pe valoarea adăugată	1141	13 714,0	11,2	31,4	15 310,5	14 704,3	14 563,6	10,8	31,7	849,6	-140,7	106,2	99,0
Accize	1142	3 843,9	3,1	8,8	4 303,2	4 266,8	4 546,4	3,4	9,9	702,5	279,6	118,3	106,6
Taxe penru servicii specifice	1144	385,7	0,3	0,9	420,3	424,9	407,6	0,3	0,9	21,9	-17,3	105,7	95,9
Taxe şi plăţi pentru utilizarea mărfurilor şi pentru practicarea unor genuri de activitate	1145	714,7	0,6	1,6	486,5	497,0	471,2	0,4	1,0	-243,5	-25,8	65,9	94,8
Alte taxe pentru mărfuri şi servicii	1146	731,2	0,6	1,7	833,7	828,9	842,8	0,6	1,8	111,6	13,9	115,3	101,7
Taxa asupra comerţului exterior şi operaţiunile externe	***115***	***1 328,3***	***1,1***	***3,0***	***1 287,6***	***1 427,0***	***1 451,8***	***1,1***	***3,2***	***123,5***	***24,8***	***109,3***	***101,7***
Contribuţii şi prime de asigurări sociale de stat obligatorii	***12***	***12 127,7***	***9,9***	***27,8***	***13 462,5***	***13 254,1***	***13 276,8***	***9,9***	***28,9***	***1 149,1***	***22,7***	***109,5***	***100,2***
Contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii	121	9 273,1	7,6	21,2	10 202,6	9 994,2	10 036,6	7,5	21,8	763,5	42,4	108,2	100,4
Prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală	122	2 854,6	2,3	6,5	3 259,9	3 259,9	3 240,2	2,4	7,1	385,6	-19,7	113,5	99,4
Granturi primite	***13***	***1 905,6***	***1,6***	***4,4***	***3 759,2***	***2 176,2***	***1 372,5***	***1,0***	***3,0***	**-533,1**	**-803,7**	**72,0**	**63,1**
Granturi pentru susţinerea bugetului	131				2 746,1	1 199,5	952,3	0,7	2,1	952,3	-247,2		79,4
Granturi pentru proiecte finanţate din surse externe	132	1 905,6	1,6	4,4	1 013,1	976,7	420,2	0,3	0,9	-1 485,4	-556,5	22,1	43,0
Alte venituri	***14***	***3 015,5***	***2,5***	***6,9***	***1 932,8***	***2 182,4***	***2 073,6***	***1,5***	***4,5***	***-941,9***	***-108,8***	***68,8***	***95,0***
Venituri din prorietate	141	1 248,7	1,0	2,9	270,0	320,1	345,3	0,3	0,8	-903,4	25,2	27,7	107,9
Venituri din vînzarea mărfurilor şi serviciilor	142	1 344,0	1,1	3,1	1 361,3	1 402,9	1 365,0	1,0	3,0	21,0	-37,9	101,6	97,3
Amenzi şi sancţiuni	143	250,8	0,2	0,6	214,0	211,1	186,8	0,1	0,4	-64,0	-24,3	74,5	88,5
Donaţii voluntare	144	162,1	0,1	0,4	38,0	196,0	125,5	0,1	0,3	-36,6	-70,5	77,4	64,0
Alte venituri şi venituri neidentificate	145	9,9	0,0	**0,0**	49,5	52,3	51,0	0,0	0,1	41,1	-1,3	515,2	97,5

Anexa nr.2

Încasarea veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat şi Serviciul Vamal

mil.lei

Tipuri de impozite si taxe	Executat 2015	2016					
		Precizat	Executat	Executat fata de precizat		Executat 2016 fata de executat	
				devieri (+,-)	%	devieri (+,-)	%
Serviciul Fiscal de Stat							
Impozite si taxe	12 790,8	13 938,7	14 186,7	248,0	101,8	1 395,9	110,9
impozie pe venit	5 553,7	6 449,3	6 589,4	140,1	102,2	1 035,7	118,6
impozite pe proprieate	360,8	411,9	403,5	-8,4	98,0	42,7	111,8
taxa pe valoare adaugată	4 830,4	5 248,7	5 374,2	125,5	102,4	543,8	111,3
accize	580,8	507,8	531,8	24,0	104,7	-49,0	91,6
taxa pentru servicii specifice	376,1	414,4	395,9	-18,5	95,5	19,8	105,3
taxe si plăti pentru utilizarea mărfurilor si pentru practicarea unor genuri de activitate	455,8	207,9	187,1	-20,8	90,0	-268,7	41,0
alte taxe pentru mărfuri si servicii	35,7	32,9	35,1	2,2	106,7	-0,6	98,3
taxe pentru folosirea drumurilor	597,5	665,8	669,7	3,9	100,6	72,2	112,1
Alte venituri	668,0	635,7	632,5	-3,2	99,5	-35,5	94,7
venituri din proprietate	231,3	224,1	229,0	4,9	102,2	-2,3	99,0
venituri din vînzarea mărfurilor si serviciilor	455,8	202,3	205,9	3,6	101,8	-249,9	45,2
amenzi si sanctiuni	230,7	192,7	169,8	-22,9	88,1	-60,9	73,6
alte venituri si venituri neidentifica	18,2	16,6	27,8	11,2	167,5	9,6	152,7
Contriubutii si prime se asigurări sociale de stat obligatorii	11 991,9	13 118,8	13 148,7	29,9	100,2	1 156,8	109,6
Total	***25 450,7***	***27 693,2***	***27 967,9***	***274,7***	***101,0***	***2 517,2***	***109,9***
Serviciul Vamal							
Impozite si taxe	15 813,5	17 120,3	17 460,5	340,2	102,0	1 647,0	110,4
taxa pe valoare adaugată	10 952,4	11 697,1	11 761,0	63,9	100,5	808,6	107,4
accize	3 483,8	3 924,0	4 181,6	257,6	106,6	697,8	120,0
taxe pentru folosirea drumurilor	96,6	122,2	124,5	2,3	101,9	27,9	128,9
taxa asupra comertului exterior si opera?iunilor externe	1280,7	1377	1393,4	16,4	101,2	112,7	108,8
Alte venituri	16,5	18,2	15,6	-2,6	85,7	-0,9	94,5
amenzi si sanctiuni	15,3	17	14,5	-2,5	85,3	-0,8	94,8
alte venituri si venituri neidentificate	1,2	1,2	1,1	-0,1	91,7	-0,1	91,7
Total	***15 830,0***	***17 138,5***	***17 476,1***	***337,6***	***102,0***	***1 646,1***	***110,4***

Anexa nr.3

Sursele de finanțare ale bugetului public național

mil.lei

Codul	Denumirea	Precizat	Executat
	IV. SURSE DE FINANȚARE, total	**4 880,0**	**2 508,7**
4	*Active financiare*	-69,1	338,7
41	**Creanţe interne**	**332,1**	**402,2**
415	Acţiuni şi alte forme de participare în capital în interiorul ţării	322,1	318,5
418	Alte creanţe interne ale bugetului	10,0	83,7
42	**Diferența de curs valutar**	**0**	**-71,5**
421	Diferența de curs pozitivă		515,9
422	Diferența de curs negativă		-587,4
44	**Credite interne între bugete**	**276,8**	**276,6**
442	Credite în cadrul Bugetului Consolidat Central	276,8	276,6
46	**Împrumuturi recreditate între bugete**	**34,9**	**33,5**
461	Împrumuturi recreditate între bugetul de stat şi bugetele locale	34,9	33,5
47	**Împrumuturi recreditateinterne instituțiilor nefinanciare și financiare**	**-735,6**	**-324,6**
471	Împrumuturi recreditate instituțiilor nefinanciare	-327,4	-284,3
472	Împrumuturi recreditate instituțiilor financiare	-408,2	-40,3
48	**Creanţe externe**	**22,7**	**22,4**
484	Garanţii externe	22,7	22,4
5	***Datotrii***	5098,1	3770,9
51	**Datorii interne**	**953,0**	**993,1**
513	Valori mobiliare de stat cu excepţia acţiunilor	953,0	953,0
518	Alte datorii interne ale bugetului		40,1
54	**Împrumuturi interne între bugete**	**-276,8**	**-276,6**
542	Împrumuturi în cadrul Bugetului Consolidat Central	-276,8	-276,6
55	**Împrumuturi interne de la instituțiile nefinanciare și financiare**	**-60,7**	**-404,6**
551	Împrumuturi interne de la instituţiile nefinanciare	-87,7	-87,7
552	Împrumuturi interne de la instituţiile financiare	28,6	-315,2
554	Alte împrumuturi	-1,6	-1,7
56	**Împrumuturi recreditate interne între bugete**	**-34,9**	**-33,5**
561	Împrumuturi recreditate între bugetul de stat şi bugetele locale	-34,9	-33,5
563	Împrumuturi recreditate între bugetele locale în cadrul unei unităţi administrativ-teritoriale		
59	**Împrumuturi externe**	**4517,5**	**3492,5**
595	*Primirea împrumuturilor externe*	5713,6	4646,3
595	*Rambursarea împrumuturilor externe*	-1196,1	-1153,8
9	***Modificarea soldului mijloacelor băneşti***	***-149,0***	***-1600,9***
91	Sold de mijloace banesti la inceputul perioadei	3178,2	3182,4
92	Corectarea soldului de mijloace băneşti		-2,7
93	Sold de mijloace banesti la sfirsitul perioadei	-3327,2	-4780,6

Anexa nr.4

4.1 Acordurile de granturi externe semnate în anul 2016, pe creditori

Creditorul	Acordurile de grant semnate
Banca Mondială	- Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanţarea Proiectului „*Fortificarea capacităţilor statistice în Moldova* ”, în valoare de 0,3 mil. dolari SUA; - Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanţarea Proiectului „*Adaptarea climei*”, în valoare de 0,4 mil. dolari SUA; - Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanţarea Proiectului „*Modernizarea serviciilor guvernamentale în Moldova*”, în valoare de 0,3 mil. dolari SUA. - Totodată, un grant acordat de către Banca Mondială pentru finanţarea Proiectului „*Fortificarea capacităţilor - EMIS*”, în valoare de 0,4 mil. dolari SUA**,** semnat în anul 2015, a intrat în vigoare în anul 2016.
Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei şi Malariei	- Grantul acordat de Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei şi Malariei (MOL-CFUND-1606) în valoare de 0,2 mil. euro (echivalentul a 0,2 mil. dolari SUA).
Guvernul României	- Grantul acordat de către Guvernul României pentru finanțarea Proiectului "*Tineri delicvenţi”* în valoare de 0,2 mil. euro (echivalentul a 0,2 mil. dolari SUA); - Grantul acordat de către Guvernul României pentru finanțarea Proiectului "*Conducta Ungheni-Chişinău”* în valoare de 0,6 mil. euro (echivalentul a 0,6 mil. dolari SUA).
Guvernul SUA	- Grantul acordat de către Guvernul SUA pentru finanțarea Proiectului "*Cooperare cu SUA”* în valoare de 0,5 mil. euro (echivalentul a 0,5 mil. dolari SUA).
Comisia Europeană	- Grantul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea *,,Programului de Suport bugetar pentru Reforma Poliției”*, în valoare de 51.0 mil. euro (echivalentul a 53,1 mil. dolari SUA).

4.2 Acordurile de împrumuturi externe semnate în anul 2016, pe creditori

Creditorul	Proiectul	Suma	Data semnării/ data intrării în vigoare
Proiecte finanţate din surse externe			
Banca Mondială (AID)	*,,Îmbunătăţirea drumurilor locale”*	57,0 mil. DST (circa 80,0 mil. dolari SUA)	28 aprilie 2016/ 19 august 2016
Banca Mondială (AID)	*,,Modernizarea administrării fiscale”*	5,3 mil. DST (circa 7,42 mil. dolari SUA)	28 iunie 2016
Banca Mondială (BIRD)	*,,Modernizarea administrării fiscale”*	12,58 mil. dolari SUA	28 iunie 2016
Banca Mondială (AID)	*,,Finanţare adiţională pentru Competitivitatea în Agricultură II”*	7,1 mil. DST (circa 10,0 mil. dolari SUA)	8 iulie 2016
Banca Europeană de Investiţii	*,,Proiectul de achiziţie a locomotivelor şi restructurare a infrastructurii feroviare”*	50,0 mil. euro (circa 55,6 mil. dolari SUA)	26 septembrie 2016
Banca Europeană de Investiţii	*,,Gazoductul Ungheni-Chişinău”*	41,0 mil. euro (circa 42,8 mil. dolari SUA)	19 decembrie 2016
Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare	*,,Gazoductul Ungheni-Chişinău”*	41,0 mil. euro (circa 42,8 mil. dolari SUA)	19 decembrie 2016
Susţinerea bugetului			
Banca Mondială (AID)	suport bugetar *,,DPO 2”*	13,0 mil. DST (circa 17,8 mil. dolari SUA)	17 decembrie 2016/ 23 decembrie 2016
Banca Mondială (BIRD)	suport bugetar *,,DPO 2”*	27,2 mil. dolari SUA	17 decembrie 2016/ 23 decembrie 2016
Fondul Monetar Internaţional	suport bugetar (ECF)	43,1 mil. DST (circa 59,5 mil. dolari SUA)	7 noiembrie 2016
Fondul Monetar Internaţional	suport bugetar (EFF)	31,4 mil. DST (circa 43,4 mil. dolari SUA)	7 noiembrie 2016
Adiţional:			
România	suport bugetar	150,0 mil. euro (circa 168,2 mil. dolari SUA)	7 octombrie 2015/ 27 mai 2016
Banca Europeană de Investiţii	*,,Livada Moldovei”*	120,0 mil. euro (circa 160,8 mil. dolari SUA)	31 iulie 2014/ 27 mai 2016
Fondul Internaţional pentru Dezvoltare Agricolă	*,,Rezilienţă Rurală (IFAD VII)”*	18,2 mil. dolari SUA	În process de negocieri

Anexa nr.5

Rezultatele executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2016 în aspect funcțional

	Denumirea	Aprobat		Precizat		Executat		Precizat/Executat (+/-)			
								(+;-)		%%	
			inclusiv :		***inclusiv :***		***inclusiv :***		***inclusiv :***		***inclusiv :***
		Bugetul de stat	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*
2+3	**II. CHELTUIELI**	**35561,7**	**2717,6**	**33838,2**	**2415,2**	**32313,2**	**1589,6**	**-1525,0**	**-825,6**	**95,5**	**65,8**
01	Servicii de stat cu destinație generală	5698,5	169,5	5577,4	163,6	5313,4	139,7	-264,0	-23,9	95,3	85,4
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***	***1288,6***		***1312,3***		***1311,0***		***-1,3***		***99,9***	
02	Apărare națională	582,1	6,0	547,5	9,5	538,4	4,6	-9,1	-4,9	98,3	48,4
03	Ordine publică și securitate națională	3562,4	111,9	3423,3	107,4	3327,5	91,6	-95,8	-15,8	97,2	85,3
04	Servicii în domeniul economiei	5607,5	1837,7	4488,4	1641,6	3773,3	993,4	-715,1	-648,2	84,1	60,5
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***			***15,3***		***15,3***				***100,0***	
05	Protecția mediului	259,8	64,1	197,3	65,4	162,2	50,1	-35,1	-15,3	82,2	76,6
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***	***1,1***		***32,2***		***20,2***		***-12,0***		***62,7***	
06	Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	484,8	249,6	445,3	161,5	381,2	115,7	-64,1	-45,8	85,6	71,6
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***			***250,1***		***240,9***		***-9,2***		***96,3***	
07	Ocrotirea sănătății	3408,2	111,1	3333,6	111,9	3267,5	81,7	-66,1	-30,2	98,0	73,0
2922	**** inclusiv transferuri între BS și FAOAM***	***2571,9***		***2512,7***		***2512,7***				***100,0***	
08	Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	682,9		662,5		629,6		-32,9		95,0	
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***	***154,2***		***154,2***		***154,2***				***100,0***	
09	Învățământ	8789,0	141,9	8407,6	134,4	8269,1	105,0	-138,5	-29,4	98,4	78,1
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***	***6273,0***		***6278,1***	***2,8***	***6274,6***	***0,2***	***-3,5***	***-2,6***	***99,9***	***7,1***
10	Protecție socială	6486,5	25,8	6755,3	19,9	6651,0	7,8	-104,3	-12,1	98,5	39,2
291	**** inclusiv transferuri între BS și BL***	***256,6***		***255,1***		***247,5***		***-7,6***		***97,0***	
2921	**** inclusiv transferuri între BS și BASS***	***4738,2***		***5047,3***		***5016,0***		***-31,3***		***99,4***	

Anexa nr.6

Realizarea executării cheltuielilor bugetului de stat în anul 2016 în aspect economic

	Denumirea	Aprobat		Precizat		Executat		Executat/Precizat			
								(+/-)		(%%)	
			inclusiv:		*inclusiv:*		*inclusiv:*		***inclusiv:***		***inclusiv:***
		Bugetul de stat	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*	**Bugetul de stat**	*proiecte finanțate din surse externe*
2+3	**II. CHELTUIELI ȘI ACTIVE NEFINANCIARE**	**35 561,7**	**2 717,6**	**33 838,2**	**2 415,2**	**32 313,2**	**1 589,6**	**-1 525,0**	**-825,6**	**95,5**	**65,8**
2	**Cheltuieli**	**31 648,4**	**1 145,8**	**30 124,4**	**654,6**	**29 340,4**	**351,1**	**-784,0**	**-303,5**	**97,4**	**53,6**
21	Cheltuieli de personal	5 258,7		5 057,8		4 997,0		-60,8		98,8	
22	Bunuri și servicii	2 548,3	514,0	1 972,2	260,1	1 690,3	152,1	-281,9	-108,0	85,7	58,5
24	Dobînzi	1 747,5		1 761,5		1 747,1		-14,4		99,2	
25	Subsidii	3 198,0	13,2	2 425,2	41,9	2 382,1	23,8	-43,1	-18,1	98,2	56,8
26	Granturi acordate	30,1	30,0	28,4	28,4	26,8	26,8	-1,6	-1,6	94,4	94,4
27	Prestații sociale	1 266,7		1 303,8		1 282,0		-21,8		98,3	
28	Alte cheltuieli	2 315,6	588,6	1 718,2	321,4	1 422,7	148,2	-295,5	-173,2	82,8	46,1
29	**Transferuri intre bugete**	**15 283,5**		**15 857,3**	**2,8**	**15 792,4**	**0,2**	**-64,9**	**-2,6**	**99,6**	**7,1**
291	Transferuri acordate între BS și BUAT	*7 973,4*		*8 297,3*	2,8	*8 263,7*	0,2	*-33,6*	-2,6	*99,6*	7,1
2921	*Transferuri acordate între BS și BASS*	*4 738,2*		*5 047,3*		*5 016,0*		*-31,3*		*99,4*	
2922	*Transferuri acordate între BS și FAOAM*	*2 571,9*		*2 512,7*		*2 512,7*				*100,0*	
3	**Active nefinanciare**	**3 913,3**	**1 571,8**	**3 713,8**	**1 760,6**	**2 972,8**	**1 238,5**	**-741,0**	**-522,1**	**80,0**	**70,3**
31	Mijloace fixe	2 883,5	1 558,9	2 633,7	1 689,6	1 977,8	1 182,3	-655,9	-507,3	75,1	70,0
	dintre care :										
3192	*Investiții capitale*	*1 526,5*	*1 159,3*	*1 445,3*	*1 265,8*	*959,9*	*814,2*	*-485,4*	*-451,6*	*66,4*	*64,3*
33	Stocuri de materiale circulante	996,9	4,5	1 040,8	59,6	970,3	49,5	-70,5	-10,1	93,2	83,1
32,3 4,35, 36,3 7	Alte active nefinanciare	32,9	8,4	39,3	11,4	24,7	6,7	-14,6	-4,7	62,8	58,8
	Informativ:										
	Cheltuieli curente	*30 335,8*	*747,6*	*29 791,7*	*566,3*	*29 133,7*	*369,0*	*-658,0*	*-197,3*	*97,8*	*65,2*
	Cheltuieli capitale	*5 225,9*	*1 970,0*	*4 046,5*	*1 848,9*	*3 179,5*	*1 220,6*	*-867,0*	*-628,3*	*78,6*	*66,0*

Anexa nr.7

Soldul datoriei de stat externe pe creditori

	2014		2015		2016	
	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%
Creditori multilaterali	**1 133,9**	**86,8**	**1 144,8**	**85,6**	**1 214,3**	**82,9**
AID	534,8	47,2	542,1	47,4	564,4	46,5
FMI	308,1	27,2	289,5	25,3	279,7	23,0
BEI	124,5	11,0	145,8	12,7	156,3	12,9
BIRD	29,4	2,6	28,4	2,5	68,2	5,6
FIDA	61,5	5,4	61,8	5,4	60,5	5,0
BERD	48,1	4,2	50,3	4,4	57,1	4,7
BDCE	27,5	2,4	27,0	2,4	28,2	2,3
Creditori bilaterali	**171,1**	**13,1**	**192,2**	**14,4**	**250,4**	**17,1**
Guvernul României	5,4	3,1	4,0	2,1	65,4	26,1
Guvernul Rusiei	55,4	32,4	53,2	27,7	50,2	20,1
JICA	15,9	9,3	46,7	24,3	48,8	19,5
UniCredit (Austria)	18,0	10,5	18,8	9,8	21,8	8,7
CCC (SUA)	26,1	15,2	23,5	12,2	20,9	8,4
Guvernul SUA	14,8	8,7	14,8	7,7	14,8	5,9
Guvernul Germaniei	14,7	8,6	12,7	6,6	11,4	4,6
Guvernul Japoniei	8,8	5,1	8,3	4,3	8,1	3,2
Banca germana KfW	8,1	4,7	7,0	3,7	6,5	2,6
Turk Eximbank	4,0	2,3	3,2	1,7	2,4	1,0
Fondul Kuweitean	-	-	-	-	-	-
Creditori comerciali	**1,1**	**0,1**	**-**	**-**	**-**	**-**
Banca Germana AKA	1,1	100,0	-	-	-	-
Total	**1 306,1**	**100,0**	**1 337,0**	**100,0**	**1 464,7**	**100,0**

*Anexa nr.*8

INFORMAŢIE
PRIVIND REPARTIZAREA ŞI UTILIZAREA MIJLOACELOR

DIN FONDUL DE REZERVĂ AL GUVERNULUI ÎN ANUL 2016

mii lei

Hotărâri emise de Guvern		Beneficiarul şi conţinutul succint al documentului	Repartizat conform deciziilor Guvernului	Finanţat
nr.	data			
1	2	3	4	5
		CANCELARIA DE STAT	**1392,0**	**1383,8**
1384	21.12.16	Pentru plata onorariului de succes Biroului Asociat de Avocați ”Buruiana&Partners” conform Contractului de acordare a serviciilor de consultanță juridică și reprezentare în procedura de arbitraj internațional în cauza OOO ”Энергоальянс” (Ucraina) versus Republica Moldova.	125,8	125,8
1248	15.11.16	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, diurnă, cazare) a membrilor delegației oficiale a Republicii Moldova pentru prezentarea celui de-al II-lea Raport național al RM, privind evaluarea periodică universală în cadrul sesiunii a 26-a a Grupului de lucru privind UPR, Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite (or.Geneva, Confederația Elvețiană, 4-8 noiembrie 2016).	46,5	38,3
1006	24.08.16	Pentru premierea şi confecţionarea medaliilor decernate laureaţilor Premiului Naţional pe anul 2016.	1115,4	1115,4
822	01.07.16	Pentru acoperirea cheltuielelor aferente deservirii vizitei oficiale în RM a domnului Bohuslav Sobotka, Prim-ministru al Republicii Cehe (79931 lei) și vizitei comune în RM a domnului Lazar Comanescu, ministru al afecerilor externe al României, și a domnului Harlem Desir, secretar de stat pentru afaceri europene al Republicii Franceze (24329 lei).	104,3	104,3
		MINISTERUL JUSTIȚIEI	**6853,4**	**3034,4**
1139	12.10.16	Pentru plata onorariilor (suma echivalentă în lei a 50 000 dolari SUA) companiei de avocatură DLA Piper LLP (Paris, Franța) pentru reprezentarea intereselor RM în fața Curții de Casație din Paris (Franța) la examinarea recursului înaintat de compania OOO „Комстрой” împotriva deciziei Curții de Apel Paris din 12 aprilie 2016.	1000,7	
1138	12.10.16	Cheltuieli pentru diurnă (suma echivalentă în lei a 15 000 dolari SUA) aferente detașării domnului Marin Gurin, agent guvernamental, la Misiunea Uniunii Europene de instruire militară și consiliere pentru forțele de apărare și de securitate din Mali pentru o perioadă de 6 luni.	307,5	300,7

1108	05.10.16	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente delegării d-nei Maria Corfanenco, consultant superior în Direcția relații internaționale și integrare europeană a Ministerului Justiției la OIPC Interpol (or. Lyon, Republica Franceză) pentru suplinirea funcției de consilier în Direcția juridică, începând cu data de 01 noiembrie 2016.	139,1	127,3
799	25.06.16	Pentru plata onorariilor (suma echivalentă în lei a 235 000,0 euro) Companiei de avocatură ”Schoenherr Rechsanwaite GmbH” (Austria) și Cabinetului avocatului ”Vladimir Iurcovski” (Republica Moldova), conform contractului de asistență juridică.	5358,0	2558,3
558	05.05.16	Pentru premierea angajaților implicați în măsurile de asigurare a ordinii publice în timpul manifestațiilor desfasurate la 24 aprilie 2016.	48,1	48,1
		MINISTERUL AFACERILOR INTERNE	**7160,4**	**7107,5**
1259	16.11.16	Pentru acordarea ajutorului material colaboratorilor Serviciului Protecției Civile și situațiilor Excepționale și membrilor familiilor acestora care au avut de suferit în urma incendiului din mun. Chișinău, str. Uzinelor, nr.9.	160,0	160,0
558	05.05.16	Pentru premierea angajaților implicați în măsurile de asigurare a ordinii publice în timpul manifestațiilor desfasurate la 24 aprilie 2016.	6767,8	6759,5
110	15.02.16	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării manifestărilor consacrate Zilei Memoriei (2 martie).	232,6	188,0
		MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE	**1000,0**	**1000,0**
731	08.06.16	Pentru ajutorarea familiilor celor patru persoane, membri ai echipajului aeromedical al Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare din România (SMURD), decedate la 2 iunie 2016 în accidentul aeronautic din raionul Cantemir.	1000,0	1000,0
		MINISTERUL APĂRĂRII	**400,8**	**393,6**
1	18.01.16	Pentru acoperirea cheltuielilor (suma echivalentă în lei a 15 000 $) pentru diurnă, asigurare medicală, socială și indemnizație pentru risc sporit a delegatului Armatei Naționale în perioada aflării la Misiunea Uniunii Europene din Republica Centrafricană.	308,2	303,5
109	15.02.16	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării ceremonialului militar-protocolar la Complexul Memorial „Feciorilor Patriei - Sfîntă Amintire”.	92,6	90,1
		MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI CONSTRUCȚIILOR	**9380,6**	**9335,9**
1118	07.10.16	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, diurnă, cazare) a membrilor delegației Republicii Moldova privind participarea la Conferința Organizației Națiunilor Unite cu privire la locuințe și dezvoltare urbană durabilă (HABITAT III) care se va desfășura în perioada 11-22 octombrie în orașul Quito, Republica Ecuador.	80,6	80,6

112	15.02.16	Pentru acoperea cheltuielilor în vederea achiziționării lucrărilor și serviciilor pentru instalarea unor sisteme de protecție suplimentară la clădirea Parlamentului.	9300,0	9255,3
		MINISTERUL CULTURII	**100,0**	
1261	17.11.16	În scopul acordării unui ajutor material pentru acoperirea parțială a costului tratamentului d-lui Ion Ungureanu, ex-ministru al culturii și cultelor.	100,0	
		MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI	**230,6**	**118,9**
1248	15.11.16	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, diurnă, cazare) a membrilor delegației oficiale a Republicii Moldova pentru prezentarea celui de-al II-lea Raport național al RM, privind evaluarea periodică universală în cadrul sesiunii a 26-a a Grupului de lucru privind UPR, Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite (or.Geneva, Confederația Elvețiană, 4-8 noiembrie 2016).	46,5	27,7
637	23.05.16	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, cazare, diurnă) a unor membri ai delegației tripartite a Republicii Moldova pentru participare la cea de-a 105-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii (or.Geneva, Elveția,).	184,1	91,2
		MINISTERUL SĂNĂTĂȚII	**46,5**	**39,4**
1248	15.11.16	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, diurnă, cazare) a membrilor delegației oficiale a Republicii Moldova pentru prezentarea celui de-al II-lea Raport național al RM, privind evaluarea periodică universală în cadrul sesiunii a 26-a a Grupului de lucru privind UPR, Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite (or.Geneva, Confederația Elvețiană, 4-8 noiembrie 2016).	46,5	39,4
		AGENȚIA REZERVE MATERIALE	**6123,4**	**736,3**
347	28.03.16	Pentru acoperirea cheltuielilor legate de serviciile de broker, recepționare, păstrare, încărcare, descărcare, precum și alte cheltuieli de logistică aferente ajutorului umanitar acordat Republicii Moldova de către Guvernul României.	6123,4	736,3
		PROCURATURA GENERALA	**46,5**	**34,9**
1248	15.11.16	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, diurnă, cazare) a membrilor delegației oficiale a Republicii Moldova pentru prezentarea celui de-al II-lea Raport național al RM, privind evaluarea periodică universală în cadrul sesiunii a 26-a a Grupului de lucru privind UPR, Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite (or.Geneva, Confederația Elvețiană, 4-8 noiembrie 2016).	46,5	34,9
		ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI	**10,0**	**10,0**
460	15.04.16	Pentru acoperirea cheltuielilor Institutului de Chimie aferente achitării Premiului Guvernului Republicii Moldova pentru cel mai dotat inventator al anului 2015.	10,0	10,0

		ACȚIUNI GENERALE	**8197,9**	**8197,9**
1346	14.12.16	Pentru achitarea de către RM a contribuției financiare voluntare (echivalentul în lei a sumei de 10 000 euro) la Fondul Internațional ONU pentru susținerea Planului strategic de patrimoniu privind renovarea Palatului Națiunilor (GBCII).	211,4	211,4
1201	31.10.16	Pentru susținerea proprietarilor din raionul Dubăsari, care nu au acces la terenurile agricole amplasate dupa traseul Râbnița - Tiraspol.	7986,5	7986,5
		TOTAL GENERAL	***40942,1***	***31392,6***

INFORMAŢIE
PRIVIND REPARTIZAREA ŞI UTILIZAREA MIJLOACELOR

DIN FONDUL DE INTERVENȚIE AL GUVERNULUI ÎN ANUL 2016

mii lei

Hotărâri emise de Guvern		Beneficiarul şi conţinutul succint al documentului	Repartizat conform deciziilor Guvernului	Finanţat
nr.	data			
1	2	3	4	5
		MINISTERUL CULTURII	**430,0**	**351,0**
994	19.08.16	Pentru procurarea și instalarea cazanului de încălzire la Liceul-internat Republican de Muzică "Serghei Rahmaninov" din mun. Chișinău.	430,0	351,0
		TOTAL PE AUTORITĂŢILE PUBLICE CENTRALE	**430,0**	**351,0**
		CONSILIUL RAIONAL GLODENI	**28,9**	**28,9**
477	20.04.16	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente lichidării consecințelor incendiului la gimnaziul și grădinița din satul Limbenii Noi, raionul Glodeni.	28,9	28,9
		UTA GĂGĂUZIA	**2117,0**	**2117,0**
780	22.06.16	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente acordării ajutorului material persoanelor sinistrate în urma ploilor abundente din data de 13.06.2016 din or. Ceadâr-Lunga.	2117,0	2117,0
		TOTAL PE AUTORITĂŢILE ADMINISTRAŢIEI PUBLICE LOCALE	**2145,9**	**2145,9**
		TOTAL GENERAL	***2575,9***	***2496,9***